

Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (devintoji išplėstinė kolegija) SPRENDIMAS

2020 m. spalio 5 d.*

„Konkurencija – Karteliai – Administracinė procedūra – Sprendimas atlikti patikrinimą – Reglamento (EB) Nr. 1/2003 20 straipsnio neteisėtumu grindžiamas prieštaravimas – Teisė į veiksmingą teisinę gynybą – Procesinis lygiateisiškumas – Pareiga motyvuoti – Teisė į būsto neliečiamybę – Pakankamai svarūs įrodymai – Proporcingumas“

Byloje T-249/17

Casino, Guichard-Perrachon, įsteigta Sent Etjene (Prancūzija),

Marchandises Casino SAS (AMC), buvusi *EMC Distribution*, įsteigta Vitri prie Senos (Prancūzija),

atstovaujamos advokatų D. Théophile, I. Simic, O. De Juvigny, T. Reymond, A. Sunderland ir G. Aubron,

ieškovės,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą B. Mongin, A. Dawes ir I. Rogalski, padedamų advokatės F. Ninane,

atsakovę,

palaikomą

Europos Sąjungos Tarybos, atstovaujamos S. Boelaert, S. Petrova ir O. Segnana,

įstojusios į bylą šalies,

dėl pagal SESV 263 straipsnį pateikto prašymo panaikinti 2017 m. vasario 9 d. Komisijos sprendimą C(2017) 1054 *final*, kuriuo nurodyta *Casino, Guichard-Perrachon* ir visoms jos tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojamoms bendrovėms leisti atlikti patikrinimą pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 20 straipsnio 1 ir 4 dalis (byla AT.40466 – *Tute 1*),

BENDRASIS TEISMAS (devintoji išplėstinė kolegija),

kurį sudaro pirmininkas S. Gervasoni (pranešėjas), teisėjai L. Madise, R. da Silva Passos, K. Kowalik-Bańczyk ir C. Mac Eochaidh,

posėdžio sekretorė M. Marescaux, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2020 m. sausio 29 d. posėdžiui,

* Proceso kalba: prancūzų.

priima šį

Sprendimą

I. Teisinis pagrindas

- 1 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų [SESV 101 ir 102] straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 2 t., p. 205) 20 straipsnyje „Komisijos įgaliojimai atlikti patikrinimus“ nustatyta:

„1. Komisija, atlikdama šiuo reglamentu jai skirtas pareigas, gali atlikti visus reikiamus įmonių ir įmonių asociacijų patikrinimus.

2. Pareigūnai ir kiti lydintieji asmenys, Komisijos įgalioti atlikti patikrinimus, turi teisę:

- a) patekti į bet kurias įmonių ir įmonių asociacijų patalpas, teritoriją ir transporto priemones;
- b) tikrinti knygas ir kitus veiklos dokumentus, kokioje laikmenoje jie bebūtų saugomi;
- c) paimti ar gauti tokių knygų ar dokumentų kopijas ar išrašus bet kokia forma;
- d) užplombuoti bet kurias verslo patalpas ir knygas bei dokumentus tokiam laikotarpiui ir tokiu mastu, koks būtinas patikrinimui atlikti;
- e) paprašyti bet kurią įmonės ar įmonių asociacijos atstovą ar darbuotoją paaiškinti faktus ar dokumentus, susijusius su patikrinimo objektu bei tikslu, ir užfiksuoti atsakymus.

3. Pareigūnai ir kiti lydintieji asmenys, Komisijos įgalioti atlikti patikrinimus, naudojasi savo teisėmis pateikę raštišką įgaliojimą, kuriame nurodytas patikrinimo objektas bei tikslas ir nuobaudos, numatytos 23 straipsnyje tuo atveju, jei pateikiamos ne visos reikalaujamos knygos ar kiti veiklos dokumentai arba jei atsakymai į klausimus, užduotus, kaip numatyta šio straipsnio 2 dalyje, neteisingi ar klaidinantys. Komisija pakankamai iš anksto informuoja apie patikrinimą valstybės narės, kurios teritorijoje jis bus atliekamas, konkurencijos instituciją.

4. Įmonės ir įmonių asociacijos turi leisti atlikti patikrinimus, nurodytus Komisijos sprendimu. Sprendime nurodomas patikrinimo objektas ir tikslas, paskiriama data, kada jis turi būti pradėtas, nurodomos 23 ir 24 straipsniuose numatytos baudos ir teisė kreiptis į Teisingumo Teismą, kad šis peržiūrėtų sprendimą. Komisija priima tokius sprendimus pasitarusi su valstybės narės, kurios teritorijoje bus atliekamas patikrinimas, konkurencijos institucija.

5. Valstybės narės, kurios teritorijoje bus atliekamas patikrinimas, konkurencijos institucijos pareigūnai bei jos įgalioti ar paskirti pareigūnai šios institucijos ar Komisijos prašymu aktyviai padeda Komisijos įgaliotiems pareigūnams ir kitiems lydintiesiems asmenims. Tuo tikslu jie naudojami šio straipsnio antrojoje dalyje nurodytais įgaliojimais.

6. Jei Komisijos įgalioti pareigūnai ir kiti lydintieji asmenys nustato, kad įmonė priešinasi pagal šį straipsnį atliekamam patikrinimui, suinteresuota valstybė narė suteikia jiems reikiamą paramą, kur tinkamai pasirūpindama policijos ar kitos teisėsaugos institucijos pagalba, kad jie galėtų atlikti patikrinimą.

7. Jei 6 straipsnio dalyje numatyta paramai suteikti pagal nacionalines taisykles reikia teisminės institucijos leidimo, dėl tokio leidimo turi būti kreipiamasi. Dėl tokio leidimo gali būti kreipiamasi ir kaip dėl atsargumo priemonės.

8. Jei kreipiamasi dėl 7 straipsnio dalyje numatyto leidimo, nacionalinė teisminė institucija patikrina, ar Komisijos sprendimas autentiškas ir ar numatytos prievartos priemonės nėra savavališkos ar perdėtos atsižvelgiant į patikrinimo objektą. Kontroliuodama prievartos priemonių proporcingumą nacionalinė teisminė institucija gali paprašyti Komisijos tiesiogiai ar per valstybės narės konkurencijos instituciją išsamių paaiškinimų, ypač dėl to, kokių pagrindų Komisija įtaria esant [SESV 101 ir 102] straipsnių pažeidimą, ir dėl įtariamo pažeidimo sunkumo bei įmonės dalyvavimo pažeidime pobūdžio. Nacionalinė teisminė institucija neturi teisės abejoti dėl patikrinimo būtinumo ar reikalauti, kad jai būtų pateikta Komisijos byloje saugoma informacija. Komisijos sprendimo teisėtumą gali peržiūrėti tik Teisingumo Teismas.“

II. Ginčo aplinkybės

- 2 Pirmoji ieškovė *Casino, Guichard-Perrachon* (toliau – *Casino*) yra *Casino* grupės patronuojančioji bendrovė, vykdanči savo veiklą iš esmės maisto ir ne maisto produktų platinimo sektoriuje, visų pirma Prancūzijoje. Antroji ieškovė yra jos patronuojamoji bendrovė *Achats Marchandises Casino SAS (AMC)*, buvusi *EMC Distribution*, kuri būdama pirkimo centras, derasi su *Casino* grupės prekybos tinklų Prancūzijoje tiekėjais dėl pirkimo sąlygų.
- 3 Gavusi informacijos apie pirmosios ieškovės ir kitų įmonių ar įmonių asociacijų, be kita ko, bendrovės *Intermarché*, kuri taip pat vykdo veiklą maisto ir ne maisto produktų platinimo sektoriuje, keitimąsi informacija, 2017 m. vasario 9 d. Europos Komisija priėmė Sprendimą C(2017) 1054 *final*, kuriuo nurodė *Casino, Guichard-Perrachon* ir visoms jos tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojamoms bendrovėms leisti atlikti patikrinimą pagal Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio 1 ir 4 dalis (byla AT.40466 – *Tute 1*) (toliau – ginčijamas sprendimas).
- 4 Ginčijamo sprendimo rezoliucinė dalis išdėstyta taip:

„1 straipsnis

Casino <...> kaip ir visos jos tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojamos bendrovės, turi leisti atlikti patikrinimą dėl galimo jų dalyvavimo atliekant [SESV] 101 straipsniui prieštaraujančius suderintus veiksmus kasdienio vartojimo prekių tiekimo, paslaugų pardavimo prekių ženklu žymimų prekių gamintojams ir kasdienio vartojimo prekių pardavimo vartotojams rinkose. Šie suderinti veiksmai – tai:

- a) įmonių ir (arba) įmonių asociacijų, visų pirma ICDC <...>, ir (arba) jos narių, visų pirma *Casino* ir *AgeCore* ir (arba) jos narių, visų pirma *Intermarché*, nuo 2015 m. vykdytas keitimasis informacija apie nuolaidas, kurias jos gavo kasdienio vartojimo prekių tiekimo rinkose maisto produktų, higienos ir priežiūros prekių sektoriuose, ir kainas, taikomas paslaugų pardavimo prekių ženklu žymimų prekių gamintojams rinkoje maisto produktų, higienos ir priežiūros prekių sektoriuose keliose Europos Sąjungos valstybėse narėse, visų pirma Prancūzijoje, ir
- b) bent nuo 2016 m. vykdytas *Casino* ir *Intermarché* keitimasis informacija apie būsimas prekybos strategijas, visų pirma dėl asortimento, paruoštųjų kūrimo, el. prekybos ir reklamos politikos kasdienio vartojimo prekių tiekimo ir kasdienio vartojimo prekių pardavimo vartotojams rinkose Prancūzijoje

Šis patikrinimas gali būti atliekamas bet kurioje <...> įmonės patalpoje.

Casino turi leisti Komisijos pareigūnams ir kitiems atlikti patikrinimą jos įgaliotiems asmenims, taip pat atitinkamos valstybės narės konkurencijos institucijos pareigūnams arba kitiems jiems padėti jos įgaliotiems ar paskirtiems asmenims pateikti į visas patalpas ir transporto priemonės įprastomis biurų darbo valandomis. Ji turi pateikti tikrinti visas buhalterines knygas ir kitus veiklos dokumentus, nesvarbu, kokioje laikmenoje jie saugomi, jei to prašo pareigūnai ir kiti įgalioti asmenys, ir leisti juos nagrinėti vietoje arba paimti ar gauti tokių knygų ar dokumentų kopijas ar išrašus bet kokia forma. Ji turi leisti užplombuoti bet kurias verslo patalpas ir buhalterines knygas ar dokumentus tokiam laikotarpiui ir tokiu mastu, koks būtinas patikrinimui atlikti. Minėtų pareigūnų ar asmenų prašymu ji turi nedelsiant vietoje pateikti paaiškinimus žodžiu dėl su patikrinimo dalyku ir tikslu susijusių faktinių aplinkybių ir leisti pateikti tokius paaiškinimus visiems jos atstovams arba darbuotojams. Ji turi leisti užfiksuoti šiuos paaiškinimus bet kokia forma.

2 straipsnis

Patikrinimas gali būti pradėtas 2017 m. vasario 20 d. arba iškart po to.

3 straipsnis

Šis sprendimas skirtas *Casino* ir visoms jos tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojamoms bendrovėms.

Apie šį sprendimą prieš pat patikrinimą pranešama įmonei, kuriai jis skirtas, pagal [SESV] 297 straipsnio 2 dalį.“

- 5 Prancūzijos konkurencijos institucija, gavusi Komisijos pranešimą apie šį patikrinimą, kreipėsi į *Tribunal de grande instance de Créteil* (Kretėjaus apygardos teismas, Prancūzija) ir *Tribunal de grande instance de Paris* (Paryžiaus apygardos teismas, Prancūzija) laikino sulaikymo klausimus nagrinėjančius teisėjus, prašydama jų leidimo pateikti į ieškovių patalpas ir atlikti poėmį. 2017 m. vasario 17 d. nutartimis šie teisėjai suteikė prašomą leidimą patikrinti patalpas ir daryti jose poėmį prevenciniais tikslais. Ieškovėms nebuvo pranešta apie šias nutartis, nes nė vienai iš per patikrinimą priimtų priemonių įgyvendinti nereikėjo pasinaudoti „įgaliojimais taikyti prievartos priemonės“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio 6–8 dalis.
- 6 2017 m. vasario 20 d. Komisijos inspektoriai kartu su Prancūzijos konkurencijos institucijos atstovais atvyko į *Casino* grupės Paryžiaus būstinę ir į antrosios ieškovės patalpas pradėti patikrinimo ir pranešė apie ginčijamą sprendimą ieškovėms.
- 7 Atlikdama patikrinimą Komisija, be kita ko, apsilankė biuruose, surinko medžiagą, visų pirma kompiuterinę įrangą (nešiojamuosius kompiuterius, mobiliuosius telefonus, planšetinius kompiuterius, laikmenas), apklausė kelis asmenis ir padarė surinktos medžiagos turinio kopiją.
- 8 2017 m. vasario 24 d. visos ieškovės nusiuntė Komisijai laišką, kuriame išreiškė abejonių dėl ginčijamo sprendimo ir juo remiantis atlikto patikrinimo eigos.

III. Procesas ir šalių reikalavimai

- 9 2017 m. balandžio 28 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktu pareiškimu ieškovės pareiškė šį ieškinį.
- 10 2017 m. liepos 28 d. Europos Sąjungos Taryba Bendrojo Teismo kanceliarijoje pateikė prašymą įstoti į bylą palaikyti Komisijos reikalavimų. 2017 m. rugsėjo 22 d. sprendimu Bendrojo Teismo devintosios kolegijos pirmininkas patenkino šį prašymą leisti įstoti į bylą. Taryba pateikė savo paaiškinimą, o pagrindinės šalys per nustatytą terminą dėl jo pateikė pastabas.

- 11 Ieškovės Bendrojo Teismo prašo:
  - taikyti proceso organizavimo priemonę ir nurodyti Komisijai pateikti visus dokumentus ir kitą informaciją, kuriais remdamasi ginčijamo sprendimo priėmimo metu ji manė turinti pakankamai svarių įrodymų, pagrindžiančių tai, kad ieškovių patalpose turi būti atliktas patikrinimas,
  - panaikinti ginčijamą sprendimą,
  - priteisti iš Komisijos ir Tarybos bylinėjimosi išlaidas.
- 12 Komisija, palaikoma Tarybos, Bendrojo Teismo prašo:
  - atmesti ieškinį,
  - priteisti iš ieškovių bylinėjimosi išlaidas.
- 13 Atsižvelgdamas į devintosios kolegijos siūlymą ir remdamasis Procedūros reglamento 28 straipsniu Bendrasis Teismas nusprendė perduoti bylą nagrinėti devintajai išplėstinei kolegijai.
- 14 Teisėjo pranešėjo siūlymu Bendrasis Teismas (devintoji išplėstinė kolegija), taikydamas Procedūros reglamento 89 straipsnyje numatytas proceso organizavimo priemones, paprašė Komisijos pateikti nekonfidencialią tariamų pažeidimų įrodymų, kuriuos ji turėjo ginčijamo sprendimo priėmimo dieną, versiją ir paprašė ieškovių pateikti savo nuomonę dėl pateiktų įrodymų. Komisija ir ieškovės įvykdė šiuos prašymus per nustatytą terminą.
- 15 Atsakydama į ieškovių pastabas Komisija paprašė Bendrojo Teismo taikyti Procedūros reglamento 91 straipsnyje numatytą tyrimo priemonę, pagal kurią ji būtų įpareigota pateikti konfidencialią minėtų įrodymų versiją, su kuria ribotomis sąlygomis galėtų susipažinti tik ieškovių atstovai, prieš tai prisiėmę konfidencialumo išpareigojimą neatskleisti konfidencialios informacijos versijos turinio savo klientams.
- 16 Ieškovių atstovai nesutiko su Komisijos pasiūlytomis susipažinimo su įrodymais sąlygomis ir teigė, kad dėl tokių konfidencialumo išpareigojimų jie negali visiškai užtikrinti savo klientų gynybos. Dėl aptariamų tyrimo priemonės jie pateikė prašymą Bendrajam Teismui, kad šis įpareigotų leisti bent vienam kiekvienos ieškovės darbuotojui susipažinti su atitinkamais dokumentais arba pateikti nekonfidencialią versiją, o neatskleistini būtų tik tie duomenys, kurie leistų nustatyti įmones, su kuriomis Komisija bendravo, ir tie, kurių konfidencialumą Komisija aiškiai pagrindžia ir pateikia pakankamai tikslią jų santrauką. Be to, jie pasiūlė priimti proceso organizavimo priemonę, pagal kurią Komisija turėtų pateikti informaciją, leidžiančią patikrinti tam tikrų pateiktų įrodymų sukūrimo ir galimo pakeitimo datą. Taip pat jie paprašė Bendrojo Teismo surengti neformalų susitikimą iki prašomos tyrimo priemonės priėmimo, siekiant nustatyti jos apimtį ir turinį.
- 17 Bendrasis Teismas, atsižvelgdamas į ieškovių išsakytą kritiką dėl pateiktų įrodymų, pateikė Komisijai, taikydamas naujas proceso organizavimo priemones, kelis klausimus ir paprašė ieškovių pateikti nuomonę dėl tam tikrų Komisijos atsakymų. Komisija ir ieškovės įvykdė šiuos prašymus per nustatytą terminą.
- 18 Teisėjo pranešėjo siūlymu Bendrasis Teismas (devintoji išplėstinė kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį.
- 19 2019 m. gruodžio 19 d. Komisija pateikė Bendrojo Teismo kanceliarijai „papildomą atsakymą“, papildantį vieną iš ankstesnių atsakymų į Bendrojo Teismo klausimus. Bendrasis Teismas pridėjo šį dokumentą prie bylos medžiagos, nespręsdamas dėl jo priimtinumą, ir paprašė ieškovių pateikti savo pastabas dėl minėto dokumento; jos tai padarė per nustatytą terminą, tačiau ginčydamos papildomo Komisijos atsakymo priimtinumą.

- 20 Šalys buvo išklaustytos ir atsakė į Bendrojo Teismo pateiktus klausimus per 2020 m. sausio 29 d. posėdį.

IV. Dėl teisės

- 21 Grįsdamos savo ieškinį ieškovės iš esmės remiasi trimis pagrindais. Pirmasis pagrindas grindžiamas Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio neteisėtumu grindžiamu prieštaravimu, antrasis – pareigos motyvuoti nesilaikymu, o trečiasis – teisės į būsto neliečiamybę pažeidimu.

A. Dėl ieškinio pirmojo pagrindo, susijusio su Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio neteisėtumu grindžiamu prieštaravimu

- 22 Ieškovės teigia, jog Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnis neteisėtas, nes juo pažeidžiami Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 47 ir 48 straipsniai ir 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – EŽTK) 6 straipsnio 1 dalis. Grįsdamos šį pagrindą jos teigia, kad, pirma, pažeidžiama teisė į veiksmingą teisinę gynybą, antra, pažeidžiamas procesinio lygiateisiškumo principas ir teisė į gynybą.

1. Dėl neteisėtumu grindžiamo prieštaravimo priimtinumui

- 23 Komisija tvirtina, kad ieškovių pateiktas neteisėtumu grindžiamas prieštaravimas yra nepriimtinas dėl trijų priežasčių.
- 24 Pirma, Komisija, palaikoma Tarybos, teigia, kad nurodytas pagrindas yra nepakankamai tikslus, nes, pirma, ieškovės aiškiai nenurodė, kuri Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio nuostata yra neteisėta, ir, antra, nepateikė aiškių šio straipsnio, kuriame nustatyta sprendimų atlikti patikrinimą, o ne jo vykdymo teisinė sistema, neteisėtumo argumentų.
- 25 Antra, Komisijos, taip pat palaikomos Tarybos, nuomone, nėra ryšio tarp ginčijamo sprendimo ir nagrinėjamo visuotinai taikomo akto. Iš tiesų ieškovės neįrodė, kad tai, jog Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnyje visiškai ar iš dalies nenumatyta galimybė pareikšti ieškinį dėl patikrinimo eigos, lemia sprendimo atlikti patikrinimą, kuris yra atskiras aktas nei per patikrinimą priimti aktai, neteisėtumą. Triplike Komisija, kaip ir Taryba, teigia, kad ieškovių dublike pateiktas teiginys, pagal kurį neteisėtumu grindžiamas prieštaravimas reiškiamas dėl Reglamento Nr. 1/2003 viso 20 straipsnio, tik patvirtina šio prieštaravimo nepriimtinumą, nes ginčijamas sprendimas yra grindžiamas tik 20 straipsnio 1 ir 4 dalimis. Ji taip pat pažymi, kad nė viename antrinės teisės akte nėra įtvirtinta specialių teisės gynimo priemonių, nes jos nustatytos tik Sutartyje.
- 26 Trečia, ieškovės, visiškai ar iš dalies ginčydamos Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio normas, iš tikrųjų kritikuoja suformuotą Bendrojo Teismo ir Teisingumo Teismo jurisprudenciją, susijusią su Sutartyje numatytomis teisių gynimo priemonėmis, pagal kurią patikrinimo eiga gali būti ginčijama tik tam tikrais atvejais.
- 27 Dėl pirmojo nurodyto nepriimtumo pagrindo reikia priminti, kad pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 21 straipsnio pirmą pastraipą, kuri procesui Bendrajame Teisme taikoma pagal to paties statuto 53 straipsnio pirmą pastraipą, ir pagal Procedūros reglamento 76 straipsnio d punktą ieškinyje turi būti nurodytas ginčo dalykas, pagrindai ir argumentai, kuriais remiamasi, ir šių pagrindų santrauka. Pagal suformuotą jurisprudenciją, kuri taip pat taikoma pagrindams, kuriais grindžiamas neteisėtumu grindžiamas prieštaravimas (šiuo klausimu žr. 2016 m. liepos 14 d. Sprendimo *Alesa / Komisija*, T-99/14, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:413, 87–91 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją), nurodyta informacija turi būti pakankamai aiški ir tiksli, kad atsakovas galėtų pasirengti gynybai, o Bendrasis Teismas – priimti sprendimą dėl ieškinio, prireikus – be papildomos informacijos. Siekiant užtikrinti teisinį saugumą ir gerą teisingumo vykdymą, kad ieškinys būtų

priimtinas, reikia, kad esminės jį pagrindžiančios faktinės ir teisinės aplinkybės išplauktų – nors glaustai, tačiau sklandžiai ir suprantamai – iš paties ieškinio teksto (žr. 2018 m. sausio 25 d. Sprendimo *BSCA / Komisija*, T-818/14, EU:T:2018:33, 94 ir 95 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).

- 28 Nagrinėjamu atveju ieškovės aiškiai ir tiksliai paaiškino, dėl ko ginčijamos Reglamento Nr. 1/2003 nuostatos, ir nurodė jų teisinį, tekstinį ar jurisprudencinį pagrindus, taip pat jiems pagrįsti pateiktus išsamius argumentus, todėl nėra poreikio prašyti kitos informacijos. Be to, atsižvelgiant į Komisijos atsiliepime į ieškinį ir triplike pateiktus argumentus aiškiai matyti, kad ji suprato ieškovių pateiktus prieštaravimus.
- 29 Dar pažymėtina, kad Komisijos nurodyta aplinkybė, jog nuostata, kurios neteisėtumu remiamasi (nustatanti sprendimų atlikti patikrinimą teisinę sistemą), nereglamentuoja ginčijamų taisyklių (dėl patikrinimų eigos), nepaneigia to, kad buvo laikytasi neteisėtumu grindžiamam prieštaravimui keliamų tikslumo ir aiškumo reikalavimų (šiuo klausimu žr. šio sprendimo 35–43 punktus).
- 30 Pažymėtina, kad ieškovės savo rašytiniuose dokumentuose aiškiai nurodė, jog pirmiausia remiasi Reglamento Nr. 1/2003 viso 20 straipsnio neteisėtumu, todėl joms negalima priekaištauti dėl to, kad tiksliai nenurodė šio straipsnio atitinkamos dalies ar dalių. Iš tiesų, kadangi iš pačios SESV 277 straipsnio formuluotės matyti, kad „visuotinai taikomo akto“ teisėtumas gali būti ginčijamas pateikiant neteisėtumu grindžiamą prieštaravimą (dėl dviejų reglamentų neteisėtumu grindžiamo prieštaravimo žr. 1966 m. liepos 13 d. Sprendimą *Italija / Taryba ir Komisija*, 32/65, EU:C:1966:42, o dėl Kitų Europos Bendrijų tarnautojų įdarbinimo sąlygų straipsnio neteisėtumu grindžiamo prieštaravimo žr. 2009 m. balandžio 30 d. Sprendimą *Aayhan ir kiti / Parlamentas*, F-65/07, EU:F:2009:43), darytina išvada, kad negali būti reikalaujama, jog prieštaravimo pateikėjai nurodytų bendro akto straipsnio dalį, kuri, kaip jie mano, yra neteisėta pagal formalius jų prieštaravimo reikalavimus, tačiau toks reikalavimas vis dėl to gali būti nustatytas nagrinėjant neteisėtumu grindžiamo prieštaravimo priimtinumą sąlygas (žr. šio sprendimo 33– ir 34 punktus).
- 31 Dėl to pirmas nepriimtinumą pagrindas dėl neteisėtumu grindžiamo prieštaravimo (žr. šio sprendimo 24 punktą) turi būti atmestas.
- 32 Dėl kitų dviejų neteisėtumu grindžiamo prieštaravimo nepriimtinumą pagrindų (žr. šio sprendimo 25 ir 26 punktus) pirmiausia reikia pažymėti, kad jie skirti tik pirmosios grupės argumentams, kuriais grindžiamas prieštaravimas, susijęs su teisės į veiksmingą teisinę gynybą nesilaikymu.
- 33 Kalbant apie pirmosios grupės argumentus, kuriais grindžiamas neteisėtumu grindžiamas prieštaravimas, primintina, kad, remiantis suformuota jurisprudencija, toks prieštaravimas, pateiktas atskirai pagal SESV 277 straipsnį dėl to, kad pagrindinėje byloje ginčijamas kito akto teisėtumas, priimtinas tik tada, kai yra ryšys tarp ginčijamo akto ir normos, kurios galimu neteisėtumu remiamasi. Kadangi SESV 277 straipsniu nesiekama leisti šaliai ginčyti bet kurio visuotinai taikomo akto taikytinumo grindžiant ieškinį, neteisėtumu grindžiamo prieštaravimo apimtis turi būti ribojama tiek, kiek tai būtina ginčui išspręsti. Remiantis tuo, darytina išvada, kad visuotinai taikomas aktas, kurio teisėtumas ginčijamas, turi būti tiesiogiai ar netiesiogiai taikytinas byloje, kurioje nagrinėjamas ieškinys (šiuo klausimu žr. 2015 m. birželio 12 d. Sprendimo *Health Food Manufacturers' Association ir kt. / Komisija*, T-296/12, EU:T:2015:375, 170 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Taip pat darytina išvada, kad tarp ginčijamo individualaus sprendimo ir nagrinėjamo visuotinai taikomo akto turi būti tiesioginis teisinis ryšys. Šis ryšys gali būti nustatytas remiantis tuo, kad ginčijamas sprendimas iš esmės grindžiamas akto, kurio teisėtumas ginčijamas, nuostata, net jeigu ji formaliai nėra šio akto teisinis pagrindas (šiuo klausimu žr. 2007 m. lapkričio 20 d. Sprendimo *Ianniello / Komisija*, T-308/04, EU:T:2007:347, 33 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 34 Taigi darytina išvada, kad šioje byloje pateiktas neteisėtumu grindžiamas prieštaravimas priimtinas tik tiek, kiek jis susijęs su Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsniu, t. y. jo 4 dalimi, kuri neabejotinai yra ginčijamo sprendimo pagrindas (šiuo klausimu žr. 2013 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Deutsche Bahn*

- ir kt. / Komisija*, T-289/11, T-290/11 ir T-521/11, EU:T:2013:404, 57 ir 58 punktus), taip pat ir 1 dalimi, kurioje įtvirtinti bendrieji Komisijos įgaliojimai atlikti patikrinimus (toliau – Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio atitinkamos nuostatos). Iš tiesų, sprendimas dėl šio patikrinimo buvo priimtas remiantis minėtomis nuostatomis, todėl tai nėra patikrinimas, atliekamas suteikus paprastą įgaliojimą be išankstinio sprendimo (kuriam taikoma 20 straipsnio 3 dalis), ar patikrinimas, atliekamas atitinkamai įmonei tam prieštaraujant (kuriam taikomos 20 straipsnio 6–8 dalys).
- 35 Jei reikšmingos Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio nuostatos turėtų būti pripažintos neteisėtomis šioje byloje, remiantis šiomis nuostatomis priimtas ginčijamas sprendimas netektų teisinio pagrindo ir turėtų būti panaikintas, neatsižvelgiant į šių nuostatų neteisėtumo pagrindą.
- 36 Remiantis argumentais, pateiktais grindžiant tiek antrąjį, tiek trečiąjį nepriimtino pagrindus, negalima daryti išvados, kad pirmasis prieštaravimas, kuriuo pagrįstas neteisėtumu grindžiamas prieštaravimas, yra nepriimtinas.
- 37 Iš tiesų, šiais argumentais Komisija, palaikoma Tarybos, iš esmės kritikuoja ryšio tarp nurodyto neteisėtumo pagrindo, t. y. veiksmingos teisminės patikrinimų eigos kontrolės nebuvimo, ir ginčijamo sprendimo atlikti patikrinimą nebuvimą, nes, pirma, taisyklės, kuriomis reglamentuojama patikrinimų vykdymo teisminė kontrolė, nėra ginčijamo sprendimo pagrindas (antrasis nepriimtino pagrindas) ir, antra, šios taisyklės kyla iš teismo jurisprudencijoje pateikiamo SESV 263 straipsnio aiškinimo ir nėra įtvirtintos Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnyje, kuriuo grindžiamas ginčijamas sprendimas (trečiasis nepriimtino pagrindas).
- 38 Bet kuriuo atveju, net jei neteisėtumu grindžiamo prieštaravimo priimtumas priklausytų nuo ryšio tarp nurodyto neteisėtumo pagrindo ir ginčijamo sprendimo nustatymo, negalima teigti, kad nagrinėjamu atveju tokio ryšio nėra.
- 39 Kaip tinkamai pabrėžia ieškovės, neteisėtumu grindžiamas prieštaravimas nėra pateiktas dėl aktų, priimtų po sprendimo atlikti patikrinimą pagal Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnį, kurie susiję su šio sprendimo vykdymu ir patikrinimo eiga. Prieštaravimo objektas – teisių gynimo priemonių, skirtų minėtų aktų kontrolei įgyvendinti ir egzistavusių nuo sprendimo atlikti patikrinimą priėmimo, trūkumai, kuriems, ieškovių teigimu, taikomos atitinkamos Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio nuostatos.
- 40 Kaip Bendrasis Teismas nusprendė 2013 m. rugsėjo 6 d. Sprendime *Deutsche Bahn ir kt. / Komisija* (T-289/11, T-290/11 ir T-521/11, EU:T:2013:404, 50 ir 108 punktai) dėl nurodytos būtinybės gauti teismo leidimą prieš priimant sprendimą atlikti patikrinimą, ieškovės šiuo atveju prašo Bendrojo Teismo nustatyti naują formalų reikalavimą (nuo jo priklausytų tokio sprendimo teisėtumas), kad nuo jo priėmimo būtų užtikrintos specialios teisių gynimo priemonės, suteikiančios galimybę atlikti pagal šį sprendimą priimtų priemonių teisminę kontrolę, kuris būtų reikšmingų Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio nuostatų dalis.
- 41 Šioje bylos stadijoje nagrinėjant neteisėtumu grindžiamo prieštaravimo pagrįstumą nėra analizuojamas kitas klausimas nei teisių gynimo priemonių, leidžiančių užtikrinti patikrinimų vykdymo veiksmingą teisminę kontrolę, nustatymas ir jų formalizavimas pagal Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnį. Iš tiesų neteisėtumu grindžiamo prieštaravimo priimtino nagrinėjimas nereiškia, kad reikia nustatyti, kaip ir koku būdu turi būti nustatyta teisminė patikrinimų vykdymo kontrolė. Šis klausimas turi būti sprendžiamas nagrinėjant, ar Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnis atitinka teisę į veiksmingą teisinę gynybą, ir analizuojant neteisėtumu grindžiamo prieštaravimo pagrįstumą. Šiuo klausimu pažymėtina, kad grįsdama trečiąjį nepriimtino pagrindą Komisija remiasi argumentais, susijusiais su neteisėtumu grindžiamo prieštaravimo pagrįstumu, ir 2010 m. balandžio 28 d. Sprendimu *Amann eisen Söhne ir Cousin Filterie / Komisija* (T-446/05, EU:T:2010:165, 123–152 punktai), kuriuo toje byloje pateiktas neteisėtumu grindžiamas prieštaravimas buvo atmestas kaip nepagrįstas.

- 42 Iš to taip pat matyti, kad neturi reikšmės ir Komisijos nurodyta aplinkybė, kuri, beje, iš dalies neteisinga, kad jokiam antrinės teisės akte nėra numatyta speciali teisių gynimo priemonė. Pavyzdžiui, paties Reglamento Nr. 1/2003 31 straipsnyje numatyta neribota Europos Sąjungos teismo jurisdikcija nagrinėti ieškinius dėl sprendimų, kuriais Komisija yra nustačiusi vienkartinę ar periodinę baudą, ir panaikinti, sumažinti ar padidinti minėtą vienkartinę ar periodinę baudą. Be to, 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2017/1001 dėl Europos Sąjungos prekių ženklo (OL L 154, 2017, p. 1), kaip ir kitų Sąjungos organų ar agentūrų steigimo aktuose, numatyta galimybė pateikti skundą Sąjungos teismui dėl Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnyboje (EUIPO) įsteigtų apeliacinių tarybų sprendimų. Žinoma, šios teisių gynimo priemonės yra išvestinės iš Sutartyje įtvirtintų teisių gynimo priemonių ir tokiu būdu jos nėra savarankiškos Sutartyje nenumatytos teisinės gynybos priemonės, ko, beje, ir negali būti. Tačiau šioje byloje ieškovės nereikalauja nustatyti tokių savarankiškų teisių gynimo priemonių. Iš tiesų reikia konstatuoti, kad jos nurodo tai, jog Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnyje nėra nuostatų, pagal kurias patikrinimo vykdymo priemonės būtų galima apskusti remiantis Sutartimi, panašiai kaip Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatų 90a straipsnio, kuriame numatyta galimybė apskusti Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) tyrimo veiksmus, atveju, ir kuriomis būtų įpareigota nurodyti tokio apskundimo galimybę sprendime atlikti patikrinimą, kaip Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio 4 dalies, pagal kurią turi būti nurodyta teisė į paties sprendimo atlikti patikrinimą peržiūrėjimą Sąjungos teisme, atveju.
- 43 Vadinas, neteisėtumu grindžiamas prieštaravimas priimtinas tiek, kiek jis susijęs su pirmuoju jam pagrįsti pateiktu prieštaravimu. Tas pats pasakytina apie neteisėtumu grindžiamam prieštaravimui pagrįsti pateiktą antrą prieštaravimą, susijusį su procesinio lygiateisiškumo principo ir teisės į gynybą pažeidimu, kurio priimtumas, beje, nėra ginčijamas (žr. šio sprendimo 32 punktą). Ieškovės, pateikdamos antrąjį prieštaravimą, kaip ir pirmąjį prieštaravimą dėl reikšmingų Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio nuostatų trūkumų, susijusių su veiksminga teismine apsauga, teigia tai, kad šiose pranešimo nuostatose nenurodyti įrodymai, pateisinantys tikrinamos įmonės patikrinimą, nes, anot jų, tik taip būtų užtikrintas procesinio lygiateisiškumo principo laikymasis ir šios įmonės teisė į gynybą.
- 44 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad ieškovių pateiktas neteisėtumu grindžiamas prieštaravimas turi būti pripažintas priimtiniu tiek, kiek tai susiję su abiem jam pagrįsti pateiktais prieštaravimais, tačiau tik tiek, kiek jis susijęs su reikšmingomis Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio nuostatomis.

2. Dėl neteisėtumu grindžiamo prieštaravimo pagrįstumo

a) Dėl pirmojo prieštaravimo, susijusio su teisės į veiksmingą teisinę gynybą pažeidimu

- 45 Ieškovės tvirtina, kad Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsniu pažeidžiama teisė į veiksmingą teisinę gynybą. Remdamosi Europos Žmogaus Teisių Teismo (toliau – EŽTT) ir Sąjungos teismų jurisprudencija, jos pažymi, kad dėl to, jog teisminė patikrinimų vykdymo kontrolė gali būti įgyvendinama tik pareiškus ieškinį dėl galutinio pagal SESV 101 straipsnį Komisijos priimto sprendimo skirti sankciją panaikinimo, nėra užtikrinta galimybė ginčyti patį vykdymo procesą per protingą laikotarpį. Dėl to ieškovės daro išvadą, kad nustatytos teisių gynimo priemonės dėl pagal Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnį paskirtų patikrinimų vykdymo sąlygų nesuteikia galimybės tikrinamoms įmonėms „ištaisyti situaciją“. Iš tiesų, jos neturėjo galimybės laiku pasinaudoti teise į nešališką ir nepriklausomą teismą ir dėl to buvo priverstos sutikti su visais inspektorių prašymais.
- 46 Primintina, kad Chartijos 47 straipsnyje „Teisė į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą“ nustatyta:
- „Kiekvienas asmuo, kurio teisės ir laisvės, garantuojamos Sąjungos teisės, yra pažeistos, turi teisę į veiksmingą jų gynybą teisme šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.

Kiekvienas asmuo turi teisę, kad jo byla per kiek įmanoma trumpesnę laiką viešai ir teisingai išnagrinėtų pagal įstatymą įsteigtas nepriklausomas ir nešališkas teismas <...>“

- 47 Be to, iš su Chartija susijusių išaiškinimų (OL C 303, 2007, p. 17), į kuriuos Sąjungos teismai turi atsižvelgti remdamiesi Chartijos 52 straipsnio 7 dalimi (šiuo klausimu žr. 2013 m. vasario 26 d. Sprendimo *Åkerberg Fransson*, C-617/10, EU:C:2013:105, 20 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją), matyti, kad Chartijos 47 straipsnis atitinka EŽTK 6 straipsnio 1 dalį ir 13 straipsnį.
- 48 Kaip tinkamai pažymi Taryba, ši Chartijos ir EŽTK nuostatų atitiktis nereiškia, kad nagrinėjamu atveju turi būti atliekama teisėtumo kontrolė atsižvelgiant į EŽTK nuostatas. Iš tiesų iš jurisprudencijos, visų pirma iš Tarybos cituoto 2017 m. rugsėjo 14 d. Sprendimo *K.* (C-18/16, EU:C:2017:680, 32 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija), matyti, kad nors, kaip patvirtina ESS 6 straipsnio 3 dalis, EŽTK pripažįstamos pagrindinės teisės sudaro Sąjungos teisės bendruosius principus ir nors pagal Chartijos 52 straipsnio 3 dalį Chartijoje įtvirtintoms teisėms, atitinkančioms EŽTK užtikrinamas teisės, suteikiama ta pati prasmė ir apimtis kaip suteikta pagal minėtą konvenciją, pastaroji, kol Sąjunga prie jos neprisijungė, nėra į jos teisės sistemą formaliai integruota teisės priemonė, todėl teisėtumo kontrolė turi būti atliekama atsižvelgiant tik į Chartijoje užtikrinamas pagrindines teises.
- 49 Tiek remiantis Chartijos 52 straipsniu, tiek su juo susijusiais išaiškinamais galima daryti išvadą, kad konkrečiu atveju aiškinant ir taikant Chartijos nuostatas turi būti atsižvelgiama į EŽTK nuostatas ir su jomis susijusią EŽTT jurisprudenciją (šiuo klausimu žr. 2010 m. gruodžio 22 d. Sprendimo *DEB*, C-279/09, EU:C:2010:811, 35 ir 37 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją bei 2013 m. vasario 26 d. Sprendimo *Melloni*, C-399/11, EU:C:2013:107, 50 punktą). Iš tiesų, Chartijos 52 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad Chartijoje nurodytų teisių, atitinkančių EŽTK garantuojamas teises, esmė ir taikymo sritis yra tokia, kaip nustatyta EŽTK, o su šiuo straipsniu susijusiuose išaiškinamuose patikslinama, kad EŽTK garantuojamų teisių esmė ir taikymo sritis apibrėžiama ne tik EŽTK ir jos protokolų tekste, bet ir EŽTT jurisprudencijoje.
- 50 Iš EŽTT jurisprudencijos dėl EŽTK laikymosi, ypač susijusios su jos 6 ir 13 straipsniais, kalbant apie vizitus privačiose patalpose, būtent 2008 m. vasario 21 d. EŽTT sprendimo *Ravon ir kiti prieš Prancūziją* (CE:ECHR:2008:0221JUD001849703, toliau – Sprendimas *Ravon*), 2010 m. gruodžio 21 d. EŽTT sprendimo *Société Canal Plus ir kiti prieš Prancūziją* (CE:ECHR:2010:1221JUD002940808, toliau – Sprendimas *Canal Plus*), 2010 m. gruodžio 21 d. EŽTT sprendimo *Compagnie des gaz de pétrole Primagaz prieš Prancūziją* (CE:ECHR:2010:1221JUD002961308, toliau – Sprendimas *Primagaz*) ir 2014 m. spalio 2 d. EŽTT sprendimo *Delta Pekárny ir kiti prieš Čekijos Respubliką* (CE:ECHR:2014:1002JUD000009711, toliau – Sprendimas *Delta Pekárny*), kuriais rėmėsi ir kuriuos analizavo šalys, išplaukia šie principai:
- turi egzistuoti veiksminga teisminė sprendimo ar atitinkamų priemonių teisėtumo teisminė kontrolė tiek faktiniu, tiek teisiniu požiūriu (Sprendimo *Ravon* 28 punktas ir Sprendimo *Delta Pekárny* 87 punktas) (toliau – veiksmingumo sąlyga);
  - galimos teisių gynimo priemonės, jei nustatomas pažeidimas, turi leisti užkirsti kelią veiksmui, arba, jei neteisėtas veiksmas jau įvykdytas, suinteresuotiesiems asmenims sudaryti sąlygas „ištaisyti situaciją“ (Sprendimo *Ravon* 28 punktas ir Sprendimo *Delta Pekárny* 87 punktas) (toliau – efektyvumo sąlyga),
  - galimybė pateikti atitinkamą ieškinį turi būti aiški (Sprendimo *Canal Plus* 40 punktas ir Sprendimo *Primagaz* 28 punktas) (toliau – aiškumo sąlyga),
  - teisminė kontrolė turi būti atliekama per protingą terminą (Sprendimo *Canal Plus* 40 punktas ir Sprendimo *Primagaz* 28 punktas) (toliau – protingo termino sąlyga).

- 51 Iš to taip pat matyti, kad turi būti užtikrinta galimybė atlikti tokią veiksmingą teisminę kontrolę dėl patikrinimo vykdymo ir kad kontrolė turi būti veiksminga konkrečiomis nagrinėjamos bylos aplinkybėmis (Sprendimo *Delta Pekárny* 87 punktą), o tai reiškia, kad turi būti atsižvelgta į visas turimas teisių gynimos priemones ir bendrą šių priemonių analizę (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Ravon* 29–34 punktus; Sprendimo *Canal Plus*, 40–44 punktus ir Sprendimo *Delta Pekárny* 89–93 punktus). Taigi nagrinėjant neteisėtumu grindžiamo prieštaravimo pagrįstumą negalima apsiriboti tik ieškovių nurodytų Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio trūkumų analize, bet turi būti atsižvelgta į visas tikrinamos įmonės turimas teisių gynimos priemones.
- 52 Pirmiausia reikia pažymėti, kad, priešingai, nei teigia Komisija ir Taryba, šio sprendimo 50 ir 51 punktuose paminėta EŽTT jurisprudencija negali būti laikoma nereikšminga šioje byloje.
- 53 Nagrinėjamu atveju Komisija, remdamasi Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio 6–8 dalimis, nesinaudojo nacionalinės „policijos“ ar kitų nacionalinių „teisėsaugos institucijų“ pagalba. Tai patvirtina, be kita ko, ta aplinkybė, kad ieškovėms nebuvo pranešta apie pagal Komisijos prevenciškai pateiktą prašymą Prancūzijos teisėjų priimtas nutartis dėl leidimo patikrinti patalpas ir atlikti poėmius (žr. šio sprendimo 5 ir 34 punktus). Vis dėlto, kaip teisingai teigia ieškovės, jos buvo priverstos vykdyti adresatams privalomą sprendimą atlikti patikrinimą, nes nevykdymo atveju galėjo būti paskirta bauda (Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 1 dalies c–e punktai), o tai reiškia visų pirma patekimą į visas jų patalpas, taip pat komercinių dokumentų tikrinimą ir jų kopijų darymą (Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio 2 dalies a–d punktai), ir to pakanka konstatuoti brovimąsi į tikrinamų įmonių patalpas, pateisinanti tai, kad turi būti užtikrintos įmonių, kurių patalpos tikrinamos, teisės, pripažintos šio sprendimo 50 ir 51 punktuose nurodytoje EŽTT jurisprudencijoje (šiuo klausimu žr. 2013 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Deutsche Bahn ir kt. / Komisija*, T-289/11, T-290/11 ir T-521/11, EU:T:2013:404, 65 punktą; 2013 m. kovo 14 d. EŽTT sprendimo *Bernh Larsen Holding AS ir kiti prieš Norvegiją*, CE:ECHR:2013:0314JUD002411708, 106 punktą). Todėl tai, kad šiuo atveju patikrinimas buvo vykdomas be išankstinio teismo leidimo pasinaudoti teisėsaugos institucijų pagalba, nėra lemiamą aplinkybę, ir netgi galima teigti, kad išankstinio teismo leidimo nebuvimas *a fortiori* pateisina būtinybę užtikrinti EŽTT jurisprudencijoje numatytas garantijas sprendimo atlikti patikrinimą *a posteriori* teisminės kontrolės stadijoje (šiuo klausimu žr. 2013 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Deutsche Bahn ir kt. / Komisija*, T-289/11, T-290/11 ir T-521/11, EU:T:2013:404, 66 punktą ir jame nurodytą EŽTT jurisprudenciją). Be to, svarbu pabrėžti, kad kai Sąjungos teismas turėdavo nuspręsti dėl tikrinamų įmonių pagrindinių teisių užtikrinimo, jis visada remdavosi EŽTT jurisprudencija (2015 m. birželio 18 d. Sprendimo *Deutsche Bahn ir kt. / Komisija*, C-583/13 P, EU:C:2015:404, 41–48 punktai; 2013 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Deutsche Bahn ir kt. / Komisija*, T-289/11, T-290/11 ir T-521/11, EU:T:2013:404, 109–114 punktai ir 2018 m. balandžio 10 d. Sprendimo *Alcogroup ir Alcodis / Komisija*, T-274/15, nepaskelbtas Rink., EU:T:2018:179, 91 punktą).
- 54 Taigi reikia patikrinti, ar teisių gynimo priemonių sistema, pagal kurią galima ginčyti patikrinimo konkurencijos teisės srityje vykdymą, užtikrina teisės į veiksmingą teisinę gynybą įgyvendinimą atsižvelgiant į minėtą EŽTT jurisprudenciją.
- 55 Kaip matyti iš EŽTT jurisprudencijos ir kaip nurodyta šio sprendimo 51 punkte, šis patikrinimas turi būti grindžiamas bendra teisių gynimo priemonių, skirtų patikrinimo metu naudojamų priemonių kontrolei, analize. Pripažįstant, jog egzistuoja teisė į veiksmingą teisinę gynybą, nėra svarbu tai, kad kiekviena iš šių teisių gynimo priemonių, vertinama atskirai, neatitiktų keturių reikalaujamų sąlygų.
- 56 Šalys nurodė šešias teisių gynimos priemones. Tai:
- ieškinys dėl sprendimo atlikti patikrinimą,
  - ieškinys dėl bet kokio po sprendimo atlikti patikrinimą ir vykdant patikrinimą Komisijos priimto akto, atitinkančio teismo jurisprudencijoje nustatytas sąlygas, taikomas aktui, dėl kurio galima pateikti ieškinį, pavyzdžiui, dėl sprendimo atmesti prašymą taikyti dokumentų apsaugą remiantis

advokatų ir klientų bendravimo konfidencialumu (šiuo klausimu žr. 2007 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *Akzo Nobel Chemicals ir Akros Chemicals / Komisija*, T-125/03 ir T-253/03, EU:T:2007:287, 46, 48 ir 49 punktus bei juose nurodytą jurisprudenciją),

- ieškinys dėl galutinio sprendimo, kuriuo užbaigiama pagal SESV 101 straipsnį pradėta procedūra,
- prašymas dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo,
- ieškinys dėl deliktinės atsakomybės,
- prašymai, kurie gali būti adresuoti bylą nagrinėjančiam pareigūnui.

57 Reikia pažymėti, kad, kaip pabrėžia ieškovės, išskyrus prašymus, pateikiamus bylą nagrinėjančiam pareigūnui, kuris negali būti prilyginamas teismui, kaip tai suprantama pagal EŽTK, visų pirma dėl to, kad jis turi tik įgaliojimus teikti rekomendacijas (2011 m. spalio 13 d. Komisijos pirmininko sprendimo 2011/695/ES dėl bylas nagrinėjančio pareigūno pareigybės ir įgaliojimų nagrinėjant tam tikras konkurencijos bylas (OL L 275, 2011, p. 29) 4 straipsnio 2 dalies a punktą), visos kitos teisių gynimo priemonės suteikia galimybę pateikti teismui skundus, susijusius su patikrinimo vykdymu.

58 Iš tiesų, kaip matyti pirmiausia iš jurisprudencijos, beje, ieškovės to neginčija, patikrinimo atlikimo sąlygas galima ginčyti pareiškiant ieškinį dėl galutinio sprendimo, kuriuo užbaigiama pagal SESV 101 straipsnį pradėta procedūra, panaikinimo (2012 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *Nexans France ir Nexans / Komisija*, T-135/09, EU:T:2012:596, 132 punktą; taip pat žr. 2018 m. balandžio 10 d. Sprendimo *Alcogroup ir Alcodis / Komisija*, T-274/15, nepaskelbtas Rink., EU:T:2018:179, 91 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Šiai galutinių sprendimų teisėtumo kontrolei netaikomi jokie apribojimai dėl pagrindų, kuriais galima remtis, ir kontrolės objekto, išskyrus nepriimtumą, pagrindų, kurie turėjo būti pateikti dėl sprendimo atlikti patikrinimą (šiuo klausimu žr. 1999 m. balandžio 20 d. Sprendimo *Limburgse Vinyl Maatschappij ir kt. / Komisija*, T-305/94–T-307/94, T-313/94–T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 ir T-335/94, EU:T:1999:80, 408–415 punktus). Visų pirma tai užtikrina Komisijai taikomų apribojimų laikymosi vykdant patikrinimą kontrolę (šiuo klausimu žr. 2013 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Deutsche Bahn ir kt. / Komisija*, T-289/11, T-290/11 ir T-521/11, EU:T:2013:404, 79–82 punktus), ir buvo pripažinta, kad tai užtikrina efektyvią patikrinimo priemonių teisminės gynybos kontrolę, kaip to reikalauja EŽTT (2018 m. balandžio 10 d. Sprendimo *Alcogroup ir Alcodis / Komisija*, T-274/15, nepaskelbtas Rink., EU:T:2018:179, 91 punktą).

59 Antra, kaip taip pat matyti iš jurisprudencijos, dėl sprendimo atlikti patikrinimą panaikinimo galima pareikšti ieškinį, ką patvirtina ir šis ieškinys (2013 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Deutsche Bahn ir kt. / Komisija*, T-289/11, T-290/11 ir T-521/11, EU:T:2013:404, 97 ir 111 punktai). Be to, ši kontrolė numatyta paties Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnyje (4 ir 8 dalys), pagal kurią ji turi būti paminėta sprendime atlikti patikrinimą. Pirmiausia, vykdant sprendimo atlikti patikrinimą teisėtumo kontrolę, per kurią tikrinama, ar Komisija turėjo pakankamai svarių įrodymų, leidžiančių įtarti konkurencijos taisyklių pažeidimą, konstatavus pažeidimą gali būti prieita prie išvados, kad pačios sprendimo įgyvendinimo priemonės yra neteisėtos, be kita ko, dėl to, kad jos nebuvo būtinos (šiuo klausimu žr. 2018 m. birželio 20 d. Sprendimo *České dráhy / Komisija*, T-621/16, nepaskelbtas Rink., EU:T:2018:367, 40 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Antra, jei sprendimas atlikti patikrinimą priimamas atlikus kitą patikrinimą ar pagal informaciją, surinktą per ankstesnį patikrinimą, tokio sprendimo teisėtumo kontrolė visų pirma apima priemonių, skirtų sprendimui dėl ankstesnio patikrinimo įgyvendinti, atitikties šiuo sprendimu nustatytai patikrinimo aprėpčiai analizę (šiuo klausimu žr. 2013 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Deutsche Bahn ir kt. / Komisija*, T-289/11, T-290/11 ir T-521/11, EU:T:2013:404, 138–160 punktus), o nustatytas neatitikimas yra tokio sprendimo panaikinimo pagrindas (2015 m. birželio 18 d. Sprendimo *Deutsche Bahn ir kt. / Komisija*, C-583/13 P, EU:C:2015:404, 56–67 ir 71 punktai; taip pat žr. 2018 m. balandžio 10 d. Sprendimo *Alcogroup ir Alcodis / Komisija*, T-274/15, nepaskelbtas Rink., EU:T:2018:179, 63 punktą).

- 60 Trečia, taip pat reikia pažymėti, net jei šalys apie tai neužsiminė, kad dėl Komisijos sprendimo, kuriuo skiriama nuobauda už trukdymą atlikti patikrinimą pagal Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 1 dalies c–e punktus, kaip ir dėl bet kurio sprendimo skirti nuobaudą pagal Reglamentą Nr. 1/2003, gali būti pareikštas ieškinys dėl panaikinimo. Grindžiant šį ieškinį galima remtis nuobaudos neteisėtumu, motyvuojant tuo, kad pati vykdant patikrinimą pritaikyta priemonė, kuriai nubausta įmonė negalėjo paklusti, kaip antai prašymas pateikti konfidencialų dokumentą arba jos darbuotojui pateiktas prašymas pateikti paaiškinimus, yra neteisėta (šiuo klausimu žr. 2012 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *Nexans France ir Nexans / Komisija*, T-135/09, EU:T:2012:596, 126 punktą).
- 61 Ketvirta, iš 2007 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *Akzo Nobel Chemicals ir Akcros Chemicals / Komisija* (T-125/03 ir T-253/03, EU:T:2007:287, 46, 48 ir 49 punktai ir juose nurodyta jurisprudencija) aiškiai matyti, kad sprendimas, kuriuo tiesiogiai ar netiesiogiai atmetamas per patikrinimą pateiktas prašymas taikyti dokumentų apsaugą remiantis advokatų ir klientų bendravimo konfidencialumu, yra aktas, kurį galima ginčyti. Ši teisių gynimo priemonė numatyta būtent dėl to, kad Sąjungos teismas nusprendė, jog įmonės galimybės pareikšti ieškinį dėl sprendimo, kuriuo konstatuojamas konkurencijos taisyklių pažeidimas, nepakanka, kad būtų adekvačiai apsaugotos jos teisės, nes, pirma, administracinė procedūra gali nesibaigti sprendimu, kuriuo konstatuojamas pažeidimas, o, antra, dėl šio sprendimo pareikštas ieškinys bet kuriuo atveju nesuteikia įmonei galimybės užkirsti kelią nepataisomoms pasekmėms, kurių atsirastų dėl neteisėto susipažinimo su dokumentais, kurių konfidencialumas saugomas (žr. 2007 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *Akzo Nobel Chemicals ir Akcros Chemicals / Komisija*, T-125/03 ir T-253/03, EU:T:2007:287, 47 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 62 Be to, priešingai, nei teigia ieškovės, galima daryti išvadą, kad Bendrasis Teismas pripažino galimybę tikrinamai įmonei tokiomis pačiomis sąlygomis pareikšti ieškinį dėl sprendimo atvesti prašymą dėl jos darbuotojų privataus gyvenimo apsaugos, nors Sąjungos teismas iki šiol tokio ieškinio nepripažino priimtiniu. Iš tiesų Bendrasis Teismas, priminęs 2007 m. rugsėjo 17 d. Sprendimą *Akzo Nobel Chemicals ir Akcros Chemicals / Komisija* (T-125/03 ir T-253/03, EU:T:2007:287) ir jame nurodytą jurisprudenciją ir paminėdamas „sprendimo nesuteikti [privataus gyvenimo] apsaugos“ galimybę, konstatavo, kad šiuo atveju toks sprendimas nebuvo priimtas. Jis rėmėsi aplinkybe, kad priimant sprendimą nukopijuoti duomenis ieškovės nepareišė, jog jų turimiems dokumentams taikoma apsauga, panaši į tą, kuri taikoma advokatų ir klientų bendravimo konfidencialumui, ir nenurodė konkrečių dokumentų ar nagrinėjamų dokumentų dalių (2012 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *Nexans France ir Nexans / Komisija*, T-135/09, EU:T:2012:596, 129 ir 130 punktai). Be to, pažymėtina, kad šiuo atveju ieškovės ginčija ne pačios nagrinėjamos teisių gynimo priemonės buvimą, bet galimybės pasinaudoti ja ribojimą ir priverstinį pobūdį atitinkamoms įmonėms, nes šios įmonės privalo greitai reaguoti vykstant patikrinimui, prieš Komisijai padarant bet kokią kopiją (žr. šio sprendimo 72 punktą).
- 63 Iš tiesų, reikia konstatuoti, kad nei Sutarčių nuostatos, nei Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio formuluotė nedraudžia įmonei pareikšti ieškinį dėl tokių per patikrinimą atliktų veiksmų panaikinimo, jeigu tai atitinka SESV 263 straipsnio ketvirtos pastraipos reikalavimus.
- 64 Penkta, nors pagal SESV 278 straipsnį visi minėti ieškiniai iš principo neturi stabdomojo poveikio, remiantis ta pačia nuostata galima pasiekti, kad būtų sustabdytas šiuose ieškiniuose ginčijamų aktų vykdymas. Patikrinimo vykdymas gali būti sustabdytas pateikus prašymą dėl akto sustabdymo, tačiau, kai tikrinama įmonė apie patikrinimą buvo informuota iš esmės tą pačią dieną, kai buvo pradėtas patikrinimas, tai gali būti padaryta tik taikant Procedūros reglamento 157 straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą, jei įvykdytos laikino sustabdymo sąlygos (šiuo klausimu žr. 2013 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Deutsche Bahn ir kt. / Komisija*, T-289/11, T-290/11 ir T-521/11, EU:T:2013:404, 98 punktą). Remdamasis šia nuostata Bendrojo Teismo pirmininkas gali patenkinti prašymą sustabdyti akto vykdymą prieš išklausydamas Komisiją ir nurodyti sustabdyti jo vykdymą praėjus vos kelioms dienoms nuo prašymo pateikimo, tačiau nepasibaigus patikrinimui.

- 65 Reikia pridurti, kad prašymas taikyti laikinąsias apsaugos priemones taip pat gali būti pateiktas kartu su ieškiniu dėl sprendimo atmesti prašymą suteikti apsaugą remiantis advokatų ir jų klientų bendravimo konfidencialumu. Tai patvirtina 2004 m. rugsėjo 27 d. Nutartis *Komisija / Akzo ir Akcros* (C-7/04 P(R), EU:C:2004:566) ir 2003 m. spalio 30 d. Nutartis *Akzo Nobel Chemicals ir Akcros Chemicals / Komisija* (T-125/03 R ir T-253/03 R, EU:T:2003:287). Iš tikrųjų galima manyti, kad šioje nutartyje Teisingumo Teismo pirmininkas, panaikindamas Bendrojo Teismo pirmininko nutartį dėl prašomo sustabdymo, neatmetė to, kad, nesant Komisijos įsipareigojimo neleisti tretiesiems asmenims susipažinti su atitinkamais dokumentais, gali būti priimtas sprendimas sustabdyti sprendimo, kuriuo buvo atmestas prašymas taikyti atitinkamų įmonių bendravimo su advokatais konfidencialumo apsaugą ir saugoti konfidencialius duomenis teismo raštinėje, kol bus priimtas sprendimas dėl pagrindinio ieškinio, vykdymą (šiuo klausimu žr. 2004 m. rugsėjo 27 d. Nutarties *Komisija / Akzo ir Akcros* C-7/04 P(R), EU:C:2004:566, 42 punktą ir rezoliucinės dalies 1 ir 2 punktus; šiuo klausimu taip pat žr. 2015 m. rugsėjo 17 d. Nutarties *Alcogroup ir Alcodis / Komisija*, C-386/15 P(R), EU:C:2015:623, 24 punktą). Todėl, priešingai, nei teigia ieškovės, negalima manyti, kad taikant laikinąsias apsaugos priemones nėra neištaisoma situacija dėl galimų pažeidimų, kuriuos Komisija padarė atlikdama patikrinimą, neatsižvelgiant į sprendimą, kuriuo jis paskirtas.
- 66 Šešta, net per patikrinimą ir nepriėmus akto, dėl kurio galima pareikšti ieškinį, tikrinama įmonė gali pareikšti ieškinį Komisijai dėl deliktinės atsakomybės, jei mano, kad ji dėl Komisijos per patikrinimą padarytų pažeidimų patyrė žalą, dėl kurios kyla Sąjungos atsakomybė. Tokia galimybė egzistuoja dar prieš priimant sprendimą, kuriuo užbaigiama procedūra dėl pažeidimo, ir net tuo atveju, kai patikrinimas nėra užbaigiamas galutiniu sprendimu, dėl kurio panaikinimo gali būti pareikštas ieškinys. Toks ieškinys dėl atsakomybės nepatenka į Sąjungos aktų, kurie sukelia privalomų teisinių pasekmių, darančių poveikį ieškovės interesams, teisėtumo kontrolės sistemą, tačiau jį galima pateikti, jei dėl neteisėtų institucijos veiksmų šalis patyrė žalos, nors dėl tokių neteisėtų veiksmų ir nebuvo priimtas aktas, kurį galima ginčyti (šiuo klausimu žr. 2012 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *Nexans France ir Nexans / Komisija*, T-135/09, EU:T:2012:596, 133 punktą; 2013 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Deutsche Bahn ir kt. / Komisija*, T-289/11, T-290/11 ir T-521/11, EU:T:2013:404, 99 punktą ir 2018 m. balandžio 10 d. Sprendimo *Alcogroup ir Alcodis / Komisija*, T-274/15, nepaskelbtas Rink., EU:T:2018:179, 92 punktą).
- 67 Be to, galima teigti, kad patikrinimo vykdymo priežiūros sistema, kurią sudaro visos prieš tai aprašytos teisių gynimo priemonės, tenkina keturias šio sprendimo 50 punkte nurodytas sąlygas.
- 68 Kalbant visų pirma apie veiksmingumo sąlygą, pažymėtina, beje, to neginčija ieškovės, kad minėtos teisių gynimo priemonės užtikrina išsamią kontrolę tiek teisiniais, tiek faktiniais klausimais (kiek tai konkrečiai susiję su sprendimais atlikti patikrinimą, žr. 2015 m. birželio 18 d. Sprendimo *Deutsche Bahn ir kt. / Komisija*, C-583/13 P, EU:C:2015:404, 33 ir 34 punktus, o kalbant konkrečiau apie Komisijos sprendimus dėl procedūros pagal SESV 101 ir 102 straipsnius žr. 2011 m. gruodžio 8 d. Sprendimo *Chalkor / Komisija* C-386/10 P, EU:C:2011:815, 62 punktą).
- 69 Be to, svarbu pabrėžti, kad nors atskirai naudojantis kiekvienu iš šių teisių gynimo būdų negalima patikrinti visų per patikrinimą taikytų priemonių pagrįstumo, visų šių būdų panaudojimas, dėl kurio priimtumo nekyla problemų, leidžia atlikti tokią kontrolę, kaip tai matyti iš šio sprendimo 57–66 punktuose išvardytų per patikrinimą taikomų įvairių priemonių ir tikrinamų įmonių įvairių teisių, kurios gali būti kontroliuojamos nagrinėjant atitinkamus ieškinius. Konkrečiai kalbant, ieškovės negali pagrįstai teigti, kad nėra jokių teisių gynimo priemonių, kurias būtų galima taikyti, kai inspektoriai daro kopijas dokumentų, kurie nepatenka į patikrinimo sritį. Iš tiesų, ieškovių nurodytu atveju, kai atitinkamas patikrinimas užbaigiamas ne sprendimu, kuriuo konstatuojamas pažeidimas ir skiriama nuobauda, bet naujo tyrimo pradėjimu ir naujo sprendimo atlikti patikrinimą priėmimu, tikrinamos įmonės galėtų pareikšti ieškinį dėl šio sprendimo panaikinimo, ginčydamos sprendimą pagrindžiančių įrodymų, neteisėtai gautų per ankstesnį patikrinimą, teisėtumą (žr. šio sprendimo 59 punktą).

- 70 Vadinas, EŽTT sprendimais grindžiami ieškovių teiginiai dėl teisės į veiksmingą teisinę gynybą pažeidimo, nes nebuvo nustatyta viena iš minėtų teisių gynimo priemonių, nėra reikšmingi. Šioje byloje negalima pritaikyti Sprendime *Delta Pékárny* (82–94 punktai) EŽTT padarytų išvadų, nes toje byloje nagrinėtuose Čekijos teisės aktuose nebuvo nustatyta speciali teisių gynimo priemonė, leidžianti ginčyti sprendimus atlikti patikrinimą. Iš tiesų, tikrinamos įmonės turėjo vienintelę galimybę kelti patikrinimo teisėtumo klausimus pateikdamos ieškinį dėl konkurencijos institucijos padarytų išvadų dėl esmės, o tokiomis aplinkybėmis tokie klausimai, kaip patikrinimo būtinumas, trukmė ar mastas, taip pat jo proporcingumas, negalėjo būti nagrinėjami (šiuo klausimu žr. generalinio advokato N. Wahl išvados byloje *Deutsche Bahn ir kt. / Komisija*, C-583/13 P, EU:C:2015:92, 37 punktą), nors tai galėjo būti padaryta pareiškiant ieškinį dėl sprendimo atlikti patikrinimą.
- 71 Be to, priešingai aplinkybėms, kuriomis buvo priimtas 2015 m. balandžio 2 d. EŽTT sprendimas *Vinci Construction ir GTM Génie Civil et Services prieš Prancūziją* (CE:ECHR:2015:0402JUD006362910), galimybė prašyti užtikrinti veiksmingą advokatų ir klientų bendravimo konfidencialumo kontrolę atliekant patikrinimą kyla iš Sąjungos teismo jurisprudencijos (žr. šio sprendimo 61 punktą). Tai apima visų pirma kontrolę, ar nagrinėjamiems dokumentams ši konfidencialumo apsauga iš esmės taikoma (šiuo klausimu žr. 2007 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *Akzo Nobel Chemicals ir Akros Chemicals / Komisija*, T-125/03 ir T-253/03, EU:T:2007:287 117–135, 138–140 ir 165–179 punktus).
- 72 Be to, reikia konstatuoti, kad teisės į veiksmingą teisinę gynybą principo nepažeidžia tai, jog iš sprendime atlikti patikrinimą nurodytos įmonės reikalaujama imtis tam tikrų veiksmų, kad ji apsaugotų savo teises ir galimybę pasinaudoti teisių gynimo priemonėmis, leidžiančiomis užtikrinti jų laikymąsi, visų pirma tai prašymų suteikti apsaugą pateikimas Komisijai (žr. šio sprendimo 61 ir 62 punktus). Taip yra dar ir dėl to, kad tuo siekiama įmonei suteikti trumpą terminą pasitarti su advokatais prieš darant kopijas, kad prireikus būtų galima pateikti tokius prašymus (šio klausimu žr. 2013 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Deutsche Bahn ir kt. / Komisija*, T-289/11, T-290/11 et T-521/11, EU:T:2013:404, 89 punktą).
- 73 Antra, kiek tai susiję su efektyvumo sąlyga, galima konstatuoti, kad nurodytos teisinės priemonės užtikrina tiek prevencinę kontrolę, pateikiant prašymą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo ir tuo užkertant kelią patikrinimo vykdymo užbaigimui (žr. šio sprendimo 64 punktą), tiek einamąją ir po patikrinimo vykdomą kontrolę naudojantis kitomis teisių gynimo priemonėmis. Šiuo aspektu reikia pabrėžti, kad EŽTT jurisprudencijoje nereikalaujama, kad būtų vykdomas ir *a priori*, ir *a posteriori* patikrinimas, todėl jie numatyti kaip alternatyvos (žr. šio sprendimo 50 punktą). Taigi, net jei, kaip teigia ieškovės šioje byloje, prašymas dėl laikinųjų apsaugos priemonių nebūtų pakankamai efektyvus, situaciją bet kuriuo atveju būtų galima tinkamai ištaisyti pateikiant ieškinį *a posteriori*.
- 74 Jei sprendimas atlikti patikrinimą būtų panaikintas, Komisija negalėtų per konkurencijos taisyklių pažeidimo procedūrą panaudoti jokių dokumentų arba įrodymų, surinktų per šį patikrinimą, (2002 m. spalio 22 d. Sprendimo *Roquette Frères*, C-94/00, EU:C:2002:603, 49 punktas ir 2012 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Almamet / Komisija*, T-410/09, nepaskelbtas Rink., EU:T:2012:676, 31 punktas). Konkrečiai kalbant, toks panaikinimas neišvengiamai lemtų tai, kad būtų panaikintas naujas sprendimas atlikti patikrinimą, kuris buvo priimtas remiantis tik dokumentais, gautais neteisėto pirmojo patikrinimo metu (šiuo klausimu žr. 2018 m. birželio 20 d. Sprendimo *České dráhy / Komisija*, T-621/16, nepaskelbtas Rink., EU:T:2018:367, 39 ir 40 punktus).
- 75 Kalbant apie ieškinį dėl galutinio Komisijos sprendimo, pažymėtina, kad konstatavus patikrinimo vykdymo pažeidimą Komisija per jį gautų įrodymų negali naudoti vykstant procedūrai dėl pažeidimo (žr. 2015 m. birželio 18 d. Sprendimo *Deutsche Bahn ir kt. / Komisija*, C-583/13 P, EU:C:2015:404, 45 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją), nes dėl to gali būti panaikintas sprendimas, kuriuo konstatuojamas pažeidimas ir nustatoma sankcija, jei minėti įrodymai turi lemiamą reikšmę pažeidimo konstatavimui ir sankcijos skyrimui.

- 76 Be to, net jei nepriimamas sprendimas, kuriuo konstatuojamas pažeidimas ir nustatoma sankcija, reikia priminti, kad, pirma, galima pareikšti ieškinį dėl per patikrinimą priimtų tam tikrų priemonių panaikinimo (žr. šio sprendimo 61 ir 62 punktus) ir, antra, pareikšti ieškinį dėl žalos atlyginimo (žr. šio sprendimo 66 punktą). Šios dvi teisių gynimo priemonės leidžia atitinkamai pasiekti, kad panaikintos patikrinimo priemonės būtų pašalintos iš teisinės sistemos ir būtų atlyginta dėl minėtų priemonių patirta žala, nepradėjus galimos paskesnės procedūros dėl pažeidimo ir neatsižvelgiant į tai, ar ji buvo baigta. Šiuo klausimu reikia patikslinti, jog atsižvelgiant į tai, kad teisių gynimo priemonės ir jų nulemtas situacijos ištaisymo tinkamumas turi būti vertinami bendrai (žr. šio sprendimo 51 punktą) ir kad kitos teisinės priemonės užkerta kelią Komisijai naudoti neteisėtai nukopijuotus dokumentus, nesvarbu, kad ieškinys dėl žalos atlyginimo netrukdo to padaryti. Priešingai, nei teigia ieškovės, remiantis Sprendimu *Ravon* negalima teigti, kad siekiant konstatuoti patikrinimo vykdymo teisminės kontrolės efektyvumą EŽTT numato reikalavimą, jog nagrinėjami ieškiniai būtų užbaigti sprendimo uždrausti naudoti gautus dokumentus ir parodymus priėmimu. Iš tiesų EŽTT, taikydamas tame sprendime tik bendrą prieinamų teisių gynimo priemonių vertinimą, nusprendė, kad ieškinio dėl žalos atlyginimo nepakanka kitų teisių gynimo priemonių, visų pirma Prancūzijos teisės aktuose numatytų atitinkamų ieškinų dėl panaikinimo, trūkumams kompensuoti (Sprendimo *Ravon* 33 punktas), nes jie nėra tokie efektyvūs, kaip galimi ieškiniai dėl panaikinimo Sąjungos teisme.
- 77 Trečia, kiek tai susiję su aiškumo sąlyga, ieškovės ją ginčija motyvuodamos iš esmės tuo, kad neaišku, ar bus priimti aktai, kuriuos galima ginčyti minėtomis įvairiomis teisių gynimo priemonėmis. Konkrečiai kalbant, Komisija, atlikus patikrinimą, nebūtinai priima sprendimą, kuriuo konstatuojamas pažeidimas ir skiriama sankcija pažeidėjui. Vis dėlto aiškumo sąlyga turi būti aiškinama ne kaip reikalaujanti suteikti visas teoriškai įmanomas teisių gynimo priemones visais atvejais, neatsižvelgiant į po patikrinimo priimtas priemones, bet kaip reikalaujanti suteikti galimybę ginčyti neigiamą poveikį tikrinamai įmonei sukeliančias patikrinimo priemones šio poveikio atsiradimo momentu. Jei toks neigiamas poveikis nėra dėl sprendimo, kuriuo konstatuojamas pažeidimas ar skiriama nuobauda, galimybės apskūsti šį sprendimą nebuvimas negali būti laikomas pažeidžiančiu reikalavimą pareikšti aiškų ieškinį dėl per patikrinimą priimtų priemonių.
- 78 Kitoks aiškinimas negalimas atsižvelgiant į Sprendimą *Canal Plus* (žr. šio sprendimo 50 punktą). Iš tiesų, priešingai, nei teigia ieškovės, EŽTT tame sprendime nenusprendė, kad galimybė pateikti ieškinį dėl sprendimo leisti atlikti patikrinimą tapo neaiški dėl konkurencijos institucijos sprendimo dėl esmės priėmimo neaiškumų. Jis tik konstatavo, kad konkrečiomis Prancūzijos teisės aktų leidėjo nustatytomis pereinamojo laikotarpio sistemos aplinkybėmis galimybė ginčyti nutartį dėl leidimo patikrinti privačias patalpas priklauso nuo to, ar pareikštas ieškinys ginčijant sprendimą dėl esmės, o tai reiškia, kad dėl tokių sąlygų reali galimybė atlikti minėtą veiksma tampa neaiški (šiuo klausimu žr. generalinio advokato N. Wahl išvados byloje *Deutsche Bahn ir kt. / Komisija*, C-583/13 P, EU:C:2015:92, 48 punktą). Be to, pažymėtina, kad teisių gynimo priemonių sistemoje dėl Komisijos įgyvendinamų patikrinimų nėra nustatyta tokių sąlygų. Iš tiesų ieškinio dėl sprendimo atlikti patikrinimą pareiškimas nepriklauso nuo ieškinio dėl sprendimo, kuriuo užbaigiama procedūra pagal SESV 101 straipsnį, pareiškimo, ir negali priklausyti atsižvelgiant į SESV 263 straipsnyje nustatytą ieškinio pareiškimo terminą.
- 79 Ketvirta, dėl protingo termino sąlygos reikia pažymėti, kad ieškovės savo teiginio dėl šios sąlygos nesilaikymo negrindžia proceso Sąjungos teisme trukme ir, be to, pripažįsta, kad terminas pareikšti ieškinį yra nustatytas. Jos prieštarauja tik dėl ilgos trukmės nuo patikrinimo iki galutinio sprendimo, kuriuo užbaigiama pagal SESV 101 straipsnį pradėta procedūra.
- 80 Atsižvelgiant į šį terminą, kuris tikrai gali trukti kelerius metus, negalima daryti išvados, kad, pareiškiant ieškinius dėl patikrinimų vykdymo Sąjungos teismui, neužtikrinama veiksminga teisminė apsauga. Pirma, prieštaraujama tik dėl termino nuo patikrinimo priemonių priėmimo iki jų galimo ginčijimo pareiškiant ieškinį dėl galutinio sprendimo, priimto pagal SESV 101 straipsnį, kuris yra tik viena iš teisių gynimo priemonių ginčijant patikrinimo priemones. Antra, laikas, per kurį nagrinėjamos patikrinimo priemonės buvo paliktos galioti, turi būti vertinamas atsižvelgiant į tai, kad iki šio galutinio sprendimo priėmimo Komisija galutinai nenusprendė dėl pažeidimo buvimo ir nuobaudos skyrimo

tikrinamai įmonei. Tačiau jei per šį laikotarpį tikrinama įmonė patiria kitų neigiamų pasekmių, pavyzdžiui, Komisija imasi veiksmų, kuriais padaroma žala, arba priimamas naujas sprendimas atlikti patikrinimą remiantis surinkta informacija, ši įmonė, nedelsdama ir nelaukdama, kol bus užbaigta procedūra dėl pažeidimo, gali pareikšti ieškinį dėl žalos atlyginimo arba dėl naujo sprendimo atlikti patikrinimą panaikinimo.

- 81 Iš viso to, kas išdėstyta, darytina išvada, kad pirmasis prieštaravimas, pateiktas Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio neteisėtumu grindžiamam prieštaravimui pagrįsti, turi būti atmetas kaip nepagrįstas.

b) Dėl antrojo prieštaravimo, susijusio su procesinio lygiateisiškumo principo ir teisės į gynybą pažeidimu

- 82 Ieškovės teigia, kad Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnis pažeidžia procesinio lygiateisiškumo principą ir teisę į gynybą. Šie pagrindiniai principai reškia, kad asmuo, kurio atžvilgiu vykdoma procedūra, turi turėti teisę susipažinti su bylos medžiaga. Kadangi pagal Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsniu nustatytą patikrinimo teisinį reglamentavimą šalys negali susipažinti su Komisijos turimais dokumentais, pateisinančiais jos sprendimą atlikti patikrinimą, ieškovių situacija yra nelygiavertė Komisijos situacijai ir jos negali pasirengti gynybai.
- 83 Pagal suformuotą jurisprudenciją procesinio lygiateisiškumo principas, kuris neatsiejamas nuo pačios teisingo bylos nagrinėjimo sąvokos ir kuriuo siekiama užtikrinti proceso šalių pusiausvyrą, reiškia pareigą kiekvienai šaliai suteikti pagrįstą galimybę pateikti savo poziciją, įskaitant įrodymus, tokiomis sąlygomis, dėl kurių ji neatsidurtų aiškiai nepalankesnėje padėtyje, palyginti su priešinga šalimi. Šiuo principu siekiama procesinės teismo proceso šalių pusiausvyros užtikrinant šių šalių teisių ir pareigų lygybę tiek, kiek, *inter alia*, tai susiję su taisyklėmis, reguliuojančiomis įrodymų pateikimą ir rungimosi principu pagrįstus teisinius ginčus (žr. 2016 m. liepos 28 d. Sprendimo *Ordre des barreaux francophones et germanophone ir kt.*, C-543/14, EU:C:2016:605, 40 ir 41 punktus bei juose nurodytą jurisprudenciją).
- 84 Nors ieškovės nurodo šią jurisprudenciją ir remiasi tik Chartijos 47 ir 48 straipsniais bei EŽTK 6 straipsniu, kurie reglamentuoja teisės subjektų teises teisme, norėdamos pagrįsti procesinio lygiateisiškumo principo ir teisės į gynybą pažeidimą, jurisprudencija, kuria jos taip pat remiasi (žr. šio sprendimo 94 punktą), patvirtina, kad apskritai jos kalba apie tikrinamos įmonės teisę gintis teisme, taip ir Komisijoje.
- 85 Iš suformuotos jurisprudencijos dėl pareigos pateikti duomenis tikrinamai įmonei siekiant užtikrinti jos teisę į gynybą Komisijoje matyti, kad Komisija neprivalo tikrinamai įmonei pateikti sprendimą atlikti patikrinimą pagrindžiančių įrodymų pačiame sprendime ar vykdant patikrinimą (šiuo klausimu žr. 1989 m. spalio 17 d. Sprendimo *Dow Chemical Ibérica ir kt.* / Komisija, 97/87–99/87, EU:C:1989:380, 45, 50 ir 51 punktus; 2008 m. liepos 8 d. Sprendimo *AC-Treuhand* / Komisija, T-99/04, EU:T:2008:256, 48 punktą; 2012 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *Nexans France ir Nexans* / Komisija, T-135/09, EU:T:2012:596, 69 punktą; 2014 m. kovo 14 d. Sprendimo *Cementos Portland Valderrivas* / Komisija, T-296/11, EU:T:2014:121, 37 punktą; 2014 m. lapkričio 25 d. Sprendimo *Orange* / Komisija, T-402/13, EU:T:2014:991, 81 punktą ir 2018 m. birželio 20 d. Sprendimo *České dráhy* / Komisija, T-325/16, EU:T:2018:368, 45 ir 46 punktus).
- 86 Ši jurisprudencija grindžiama ne atitinkamų įrodymų konfidencialumo principu, bet siekiu užtikrinti Komisijos tyrimų veiksmingumą jų pradinėje stadijoje; to paties siekė ir teisės aktų leidėjas rengdamas Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnį.

- 87 Iš tiesų, pagal Reglamentą Nr. 1/2003 Komisijos vykdoma administracinė procedūra skirstoma į dvi atskiras vienas po kitos einančias stadijas, kurių kiekviena pagrįsta individualia vidaus logika, t. y. parengtinio tyrimo ir ginčo stadijos. Parengtinio tyrimo stadija, per kurią Komisija naudojami Reglamente Nr. 1/2003 numatytais tyrimo įgaliojimais ir kuri trunka iki pranešimo apie prieštaravimus priėmimo, skirta Komisijai leisti surinkti visą svarbią konkurencijos normų pažeidimą ar jo nebuvimą patvirtinančią informaciją ir suformuluoti pradinę poziciją dėl procedūros krypties ir jos vėlesnės eigos. Nuo pranešimo apie prieštaravimus iki galutinio sprendimo priėmimo trunkantis ginčo etapas skirtas tam, kad Komisija priimtų galutinį sprendimą dėl inkriminuojamo pažeidimo (žr. 2014 m. lapkričio 25 d. Sprendimo *Orange / Komisija*, T-402/13, EU:T:2014:991, 77 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 88 Pirma, parengtinio tyrimo stadija prasideda tada, kai Komisija, pasinaudodama Sąjungos teisės aktų leidėjo jai suteiktais įgaliojimais, imasi priemonių, susijusių su kaltinimo padarius pažeidimą pareiškimu, ir turi leisti Komisijai priimti poziciją dėl procedūros krypties (2011 m. rugsėjo 29 d. Sprendimo *Elf Aquitaine / Komisija*, C-521/09 P, EU:C:2011:620, 114 punktą ir 2015 m. liepos 15 d. Sprendimo *SLM ir Ori Martin / Komisija*, T-389/10 ir T-419/10, EU:T:2015:513, 337 punktą). Antra, atitinkama įmonė tik administracinio ginčo etapo pradžioje pranešimu apie prieštaravimus informuojama apie visus esminius įrodymus, kuriais per šį procedūros etapą remiasi Komisija, ir apie tai, kad ši įmonė turi teisę susipažinti su bylos medžiaga, kad galėtų veiksmingai pasinaudoti teise į gynybą. Taigi tik gavusi pranešimą apie prieštaravimus atitinkama įmonė gali visiškai pasinaudoti teise į gynybą. Jeigu šią teisę įmonė įgytų iki pranešimo apie prieštaravimus išsiuntimo, Komisijos tyrimas nebūtų veiksmingas, nes įmonė jau per parengtinio tyrimo etapą galėtų identifikuoti Komisijos turimą informaciją, taigi ir informaciją, kuri galėtų būti nuo jos dar slepiama (žr. 2014 m. lapkričio 25 d. Sprendimo *Orange / Komisija*, T-402/13, EU:T:2014:991, 78 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 89 Vis dėlto per parengtinį tyrimą Komisijos priimtos tyrimo priemonės, būtent patikrinimo priemonės ir prašymai pateikti informaciją, dėl savo pobūdžio reiškia kaltinimą padarius pažeidimą ir gali labai paveikti įtariamų įmonių padėtį. Todėl reikia vengti, kad per šį administracinės procedūros etapą būtų nepataisomai pažeista teisė į gynybą, nes taikomos tyrimo priemonės gali turėti lemiamą reikšmę renkant įrodymus apie įmonių neteisėtus veiksmus, už kuriuos joms gali kilti atsakomybė (žr. 2014 m. lapkričio 25 d. Sprendimo *Orange / Komisija*, T-402/13, EU:T:2014:991, 79 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 90 Šiomis aplinkybėmis reikia priminti, kad pagal Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio 4 dalį nustatytas reikalavimas nurodyti patikrinimo objektą ir tikslą yra pagrindinė atitinkamų įmonių teisės į gynybą garantija, todėl pareigos motyvuoti sprendimus atlikti patikrinimą apimtis negali būti ribojama dėl tyrimo efektyvumo sumetimų. Šiuo atžvilgiu, nors tiesa, kad pagal Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnį ir jurisprudenciją Komisija neprivalo pranešti tokio sprendimo adresatui visos informacijos, kurią turi apie preziumuojamus pažeidimus, tiksliai apibrėžti atitinkamos rinkos, pateikti tikslaus teisinio šių pažeidimų kvalifikavimo ar nurodyti laikotarpio, per kurį šie pažeidimai buvo padaryti, ji vis dėlto privalo kuo tiksliau nurodyti įtarimus, kuriuos ketina patikrinti, t. y. nurodyti, ko ieško ir ką siekia patikrinti (žr. 2014 m. lapkričio 25 d. Sprendimo *Orange / Komisija*, T-402/13, EU:T:2014:991, 80 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 91 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, reikia pažymėti, kad priimant sprendimus nuosekliai buvo laikytasi pozicijos, kad negalima reikalauti, jog vykstant parengtiniam tyrimui Komisija nurodytų ne tik ketinamus patikrinti įtarimus dėl pažeidimo, bet ir įrodymus, t. y. duomenis, kuriais remdamasi ji įtaria esant padarytą SESV 101 straipsnio pažeidimą. Iš tiesų, tokia pareiga pažeistų jurisprudencijoje nustatytą tyrimo efektyvumo ir atitinkamos įmonės teisės į gynybą apsaugos pusiausvyrą (žr. 2018 m. birželio 20 d. Sprendimo *České dráhy / Komisija*, T-325/16, EU:T:2018:368, 45 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją; taip pat šio sprendimo 85 punktą).

- 92 Vadinas, Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio 4 dalis negali būti pripažinta neteisėta motyvuojant tuo, kad šioje nuostatoje nenumačius, jog tikrinamai įmonei turi būti pranešta apie patikrinimą pagrindžiančius duomenis, ja pažeidžiamas procesinio lygiateisiškumo principas ir šios įmonės teisė į gynybą.
- 93 Šios išvados nepaneigia nė vienas iš ieškovių pateiktų argumentų.
- 94 Pirma, kiek tai susiję su Sąjungos teismų jurisprudencija, pažymėtina, kad ieškovės nesiremia minėta jurisprudencija ir *a fortiori* jos aiškiai neginčija, o nurodo tik vieną Bendrojo Teismo sprendimą, grįsdamos teiginį, jog, kaip mano tas teismas, procesinio lygiateisiškumo principas reiškia, kad nurodytos įmonės turi teisę susipažinti su bylos medžiaga. Iš šio sprendimo matyti, kad pagal bendrąjį procesinio lygiateisiškumo principą konkurencijos byloje reikalaujama, kad atitinkama įmonė susipažintų su bylos medžiaga, panaudota per procedūrą, tiek pat, kiek Komisija (1995 m. birželio 29 d. Sprendimo *ICI / Komisija*, T-36/91, EU:T:1995:118, 93 ir 111 punktai). Vis dėlto, kaip tinkamai pažymi Komisija, ši nuoroda susijusi su procedūros ginčo stadija ir ypač su dokumentais, kurie įmonei ieškovei turi būti pateikti kartu su pranešimu apie prieštaravimus (dėl parengtinio tyrimo ir administracinio ginčo stadijų atskyrimo žr. šio sprendimo 87 ir 88 punktus).
- 95 Antra, kiek tai susiję su EŽTT jurisprudencija, o rėmimasi ja, atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, galima suprasti kaip išreikštą siekį pokyčio, atitinkančio Sąjungos teismų jurisprudenciją, arba reikšmingų Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio nuostatų pripažinimo neteisėtomis, reikia konstatuoti, kad ja negalima pateisinti tokio pokyčio ar tokio konstatavimo, net neatsižvelgiant į tai, kad EŽTT sprendimuose buvo nuspręsta dėl fizinių asmenų teisių baudžiamosiose bylose, kaip tai pabrėžė Komisija ir Taryba. Iš tiesų, visi šiuose EŽTT sprendimuose konstatuoti procesinio lygiateisiškumo principo pažeidimai buvo pagrįsti tuo, kad kaltinamieji buvo nuteisti visai nesuteikus jiems galimybės susipažinti su visais įrodymais, susijusiais su pateiktais kaltinimais (1997 m. kovo 18 d. EŽTT sprendimas *Foucher prieš Prancūziją*, CE:ECHR:1997:0318JUD002220993; 1999 m. kovo 25 d. EŽTT sprendimas *Pélissier ir Sassi prieš Prancūziją*, CE:ECHR:1999:0325JUD002544494; 2011 m. liepos 26 d. EŽTT sprendimas *Huseyn ir kiti prieš Azerbaidžaną*, CE:ECHR:2011:0726JUD003548505 ir 2011 m. rugsėjo 20 d. EŽTT sprendimas *OAO Neftyanaya Kompaniya Yukos prieš Rusiją*, CE:ECHR:2011:0920JUD001490204), todėl tuo remiantis negalima daryti išvados, kad teisė susipažinti su tokiais įrodymais turi būti užtikrinta ne tik vėlesnėje ginčo stadijoje, bet ir tyrimo etape. Kalbant apie EŽTT sprendimą, kuriame nustatyta, kad procesinio lygiateisiškumo principas taikomas visose proceso stadijose, be kita ko, ir tyrimo metu (1989 m. kovo 30 d. EŽTT sprendimas *Lamy prieš Belgiją*, CE:ECHR:1989:0330JUD001044483), ir kurią ieškovės nurodė tik per posėdį, pažymėtina, kad taip buvo nuspręsta dėl to, kad sprendimas dėl ieškovo sulaikymo buvo priimtas per šį tyrimo etapą. Be to, EŽTT šioje byloje konstatavo EŽTK 5 straipsnio 4 dalies, susijusios su sulaikytų asmenų teismine apsauga, pažeidimą, tačiau nenusprendė dėl EŽTK 6 straipsnio nuostatų laikymosi.
- 96 Trečia, kalbant apie Prancūzijos teisės aktus, kuriais ieškovės rėmėsi per posėdį, pažymėtina, kad jie neprivalomi taikant Sąjungos teisės aktus (šiuo klausimu žr. 1984 m. sausio 17 d. Sprendimo *VBVB ir VBBB / Komisija*, 43/82 ir 63/82, EU:C:1984:9, 40 punktą). Bet kuriuo atveju galima pridurti, kad pagal Prancūzijos prekybos kodekso L. 450-4 straipsnį apie Prancūzijos laisvės ir suėmimo klausimus sprendžiančio teisėjo nutartį, pagal kurią Konkurencijos tarnybai leidžiama atlikti vizitus ir poėmius remiantis šios institucijos pateikta pagrindžiančia informacija ir įrodymais, atitinkamai įmonei pranešama tik vizito metu. Rungimosi principu pagrįstas ginčas dėl šios nutarties, visų pirma dėl pateiktų įrodymų pakankamo svarumo, galimas tik nagrinėjant apeliacinio teismo pirmajam pirmininkui pateiktą skundą dėl šios nutarties.
- 97 Ketvirta, kalbant apie ieškovių išreikštą susirūpinimą siekiant apsaugoti nuo savavališko ir neproporcingo Komisijos kišimosi pavojaus, svarbu pažymėti, kad Bendrasis Teismas, taikydamas proceso organizavimo priemones, gali paprašyti Komisijos pateikti įrodymus, pateisinančius jos sprendimą atlikti patikrinimą (dėl tokios proceso organizavimo priemonės taikymo šioje byloje žr. šio sprendimo 14 punktą). Tokia galimybė susipažinti su sprendimą atlikti patikrinimą pagrindžiančiais

įrodymais suteikiama teismo nagrinėjimo metu, nes šiuo etapu patikrinimas yra iš esmės baigtas ir nebėra taip svarbu užtikrinti Komisijos tyrimų veiksmingumą. Iš tiesų, atlikus visus patikrinimo veiksmus, nebelieka ir poreikio užkirsti kelią tyrimui reikšmingos informacijos, kuri iš principo jau buvo surinkta per patikrinimą, nuslėpimui (žr. šio sprendimo 88 punktą). Be to, įrodymų pateikimas nagrinėjant bylą teisme taip pat atitinka procesinio lygiateisiškumo principą, nes tikrinama įmonė šiame etape turi informaciją, leidžiančią ginčyti tai, kad Komisija turėjo pakankamai svarių įrodymų pagrįsti patikrinimą (žr. šiuo klausimu generalinės advokatės J. Kokott išvados byloje *Nexans ir Nexans France / Komisija*, C-37/13 P, EU:C:2014:223, 85 ir 86 punktus), ir nepateisina to, kad teisė susipažinti būtų suteikta priėmus sprendimą atlikti patikrinimą.

- 98 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, antrasis prieštaravimas, kuriuo grindžiamas neteisėtumu grindžiamas prieštaravimas, turi būti atmestas, kaip ir visas Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio reikšmingų nuostatų neteisėtumu grindžiamas prieštaravimas.

B. Dėl antrojo ir trečiojo pagrindų, susijusių su pareigos motyvuoti nesilaikymu ir teisės į būsto neliečiamybę pažeidimu

- 99 Komisija visų pirma teigia, kad ieškovės pateikia kelis prieštaravimus, susijusius su ginčijamo patikrinimo eiga, kurie neturėtų būti priimti pareiškiant ieškinį dėl sprendimo atlikti patikrinimą, todėl daro išvadą, kad ieškinys nepriimtinas.
- 100 Iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad įmonė, grįsdama reikalavimus panaikinti aktą, kuriuo remdamasi Komisija atliko patikrinimą, negali remtis patikrinimo procedūrų vykdymo neteisėtumu (1999 m. balandžio 20 d. Sprendimo *Limburgse Vinyl Maatschappij ir kt. / Komisija*, T-305/94–T-307/94, T-313/94–T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 ir T-335/94, EU:T:1999:80, 413 punktas; 2007 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *Akzo Nobel Chemicals ir Akcros Chemicals / Komisija*, T-125/03 ir T-253/03, EU:T:2007:287, 55 punktas ir 2018 m. birželio 20 d. Sprendimo *České dráhy / Komisija*, T-325/16, EU:T:2018:368, 22 punktas).
- 101 Šis negalėjimas remtis patikrinimo veiksmų neteisėtumu grindžiant reikalavimus dėl sprendimo atlikti patikrinimą tik atspindi bendrąjį principą, pagal kurį akto teisėtumas turi būti vertinamas atsižvelgiant į šio sprendimo priėmimo metu buvusias teises ir faktines aplinkybes, todėl aktai, priimti po sprendimo priėmimo, negali turėti įtakos jo galiojimui (2003 m. spalio 30 d. Nutarties *Akzo Nobel Chemicals ir Akcros Chemicals / Komisija*, T-125/03 R ir T-253/03 R, EU:T:2003:287, 68 ir 69 punktai; šiuo klausimu taip pat žr. 2019 m. spalio 17 d. Sprendimo *Alcogroup ir Alcodis / Komisija*, C-403/18 P, EU:C:2019:870, 45 ir 46 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).
- 102 Vadinas, jeigu, kaip teigia Komisija, atitinkami prieštaravimai turėtų būti atmesti, tai turi būti padaryta ne dėl jų nepriimtimumo, o dėl to, kad jie nereikšmingi.
- 103 Atsakydama į Bendrojo Teismo per posėdį pateiktą klausimą Komisija patikslino (taip buvo užfiksuota teismo posėdžio protokole), kad, pirma, ji pasikliauja Bendrojo Teismo nuomone dėl nagrinėjamų prieštaravimų nepriimtimumo ar nereikšmingumo ir, antra, jos teiginys dėl nepriimtimumo netaikomas antrajam ir trečiajam pagrindams, susijusiems atitinkamai su pareigos motyvuoti nevykdymu ir teisės į būsto neliečiamybę pažeidimu.
- 104 Tuo remiantis darytina išvada, kad ieškinys negali būti pripažintas nepriimtinu dėl Komisijos nurodyto motyvo, juo labiau visas.
- 105 Taigi ieškovių pateikti antrasis ir trečiasis pagrindai turi būti išnagrinėti, tačiau vertinant jų pagrįstumą neturi būti atsižvelgiama į jiems pagrįsti pateiktus prieštaravimus, susijusius su ginčijamo patikrinimo eiga, nes jie turi būti atmesti kaip nereikšmingi.

1. Dėl pareigos motyvuoti nesilaikymo

- 106 Ieškovės tvirtina, kad ginčijamas sprendimas yra nepakankamai motyvuotas, nes jis netikslus ir jame nenurodyta Komisijos turima informacija, kuri pateisino patikrinimo atlikimą. Konkrečiai kalbant, iš ginčijamo sprendimo negalima nustatyti nei Komisijos turimos informacijos rūšies, nei pobūdžio, nei jos kilmės ir juo labiau turinio, todėl ieškovėms nesuteikiama teisės į gynybą pagrindinė garantija. Ieškovės priduria, kad tokio visiško informacijos apie Komisijos turimus dokumentus nebuvimo negali kompensuoti vien tik įtarimų dėl pažeidimo, kurių, šios institucijos manymu, gali kilti dėl minėtų dokumentų turinio, nurodymas.
- 107 Primintina, kad pagal suformuotą jurisprudenciją SESV 296 straipsnyje reikalaujamas Sąjungos institucijų įgyvendinamųjų priemonių motyvavimas turi atitikti ginčijamą priemonę ir aiškiai bei nedviprasmiškai atskleisti institucijos, kuri priėmė šią priemonę, argumentus, kad suinteresuotieji asmenys galėtų sužinoti priimtą priemonę pagrindžiančius motyvus, o kompetentingas teismas – atlikti jų kontrolę. Be to, pareiga motyvuoti turi būti vertinama atsižvelgiant į bylos aplinkybes, tai yra į akto turinį, nurodytų motyvų pobūdį bei asmenų, kuriems aktas skirtas, ar kitų asmenų, kurie konkrečiai ir tiesiogiai su juo susiję, suinteresuotumą gauti paaiškinimus. Motyvuose nebūtina nurodyti visas reikšmingas faktines ir teises aplinkybes, nes klausimas, ar teisės akto motyvavimas atitinka SESV 296 straipsnio reikalavimus, turi būti vertinamas atsižvelgiant ne tik į jo formuluotę, bet ir į kontekstą bei į atitinkamą sritį reglamentuojančių teisės normų visumą (žr. 2014 m. birželio 25 d. Sprendimo *Nexans ir Nexans France / Komisija*, C-37/13 P, EU:C:2014:2030, 31 ir 32 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).
- 108 Dėl to šiuo atveju reikia atsižvelgti į Komisijos atliekamų patikrinimų teisinį pagrindą. Pagal Reglamento Nr. 1/2003 4 ir 20 straipsnius Komisijai suteikiami įgaliojimai atlikti patikrinimus ir taip įgyvendinti užduotį – apsaugoti konkurenciją vidaus rinkoje nuo iškreipimų ir taikyti sankcijas už galimus konkurencijos taisyklių pažeidimus šioje rinkoje (2014 m. birželio 25 d. Sprendimo *Nexans ir Nexans France / Komisija*, C-37/13 P, EU:C:2014:2030, 33 punktą; šiuo klausimu taip pat žr. 2002 m. spalio 22 d. Sprendimo *Roquette Frères*, C-94/00, EU:C:2002:603, 42 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 109 Kalbant konkrečiau apie Komisijos sprendimus atlikti patikrinimą, Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad juose turi būti nurodyta patikrinimo pradžios data, minėto reglamento 23 ir 24 straipsniuose nurodytos nuobaudos ir galimybė kreiptis į Teisingumo Teismą dėl sprendimo atlikti patikrinimą peržiūrėjimo, taip pat patikrinimo objektas ir tikslas.
- 110 Iš jurisprudencijos matyti, jog dėl to Komisija turi kuo tiksliau nurodyti įtarimus, kuriuos ketina patikrinti, t. y. ko ieško ir kokia informacija turi būti patikrinta. Kalbant konkrečiai, sprendime atlikti patikrinimą turi būti aprašyti įtariamo pažeidimo požymiai, nurodant numanomą atitinkamą rinką ir įtariamų konkurencijos apribojimų pobūdį, taip pat sektorius, su kuriais susijęs tiriamas galimas pažeidimas, ir pateikti paaiškinimai dėl to, kaip įmonė galimai dalyvavo darant pažeidimą (žr. 2007 m. kovo 8 d. Sprendimo *France Télécom / Komisija*, T-339/04, EU:T:2007:80, 58 ir 59 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją ir 2013 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Deutsche Bahn ir kt. / Komisija*, T-289/11, T-290/11 ir T-521/11, EU:T:2013:404, 75 ir 77 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).
- 111 Kaip pažymėjo Teisingumo Teismas, ši pareiga nurodyti konkrečius motyvus yra esminis reikalavimas ne tik siekiant parodyti numatomo įsikišimo į atitinkamų įmonių veiklą pagrįstumą, bet taip pat leidžiant joms suprasti pareigos bendradarbiauti apimtį, kartu užtikrinant teisę į gynybą. Iš tiesų svarbu suteikti galimybę įmonėms, kurioms sprendimais atlikti patikrinimą nustatomos prievolės, susijusios su kišimusi į jų privačios veiklos sritį, dėl kurių nevykdymo gresia didelės finansinės baudos, suvokti šių sprendimų motyvus be pernelyg didelių pastangų juos aiškinant, kad jos galėtų veiksmingai ir laiku pasinaudoti savo teisėmis (dėl sprendimų, kuriais prašoma pateikti informacijos, žr. generalinio advokato N. Wahl išvados byloje *HeidelbergCement / Komisija*, C-247/14 P, EU:C:2015:694, 42 punktą). Be to, darytina išvada, kad pareigos motyvuoti sprendimus atlikti patikrinimą apimtis, nurodyta

ankstesniame punkte, iš esmės negali būti ribojama atsižvelgiant į argumentus, susijusius su tyrimo efektyvumu (1989 m. spalio 17 d. Sprendimo *Dow Benelux / Komisija*, 85/87, EU:C:1989:379, 8 punktą ir 2012 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *Nexans France ir Nexans / Komisija*, T-135/09, EU:T:2012:596, 42 punktą).

- 112 Vis dėlto patikrinimai atliekami tyrimo pradžioje, kai Komisija dar neturi tikslios informacijos ir negali kvalifikuoti atitinkamų veiksmų kaip pažeidimo, todėl jai suteikiama galimybė ieškoti įvairios informacijos, kuri dar nėra žinoma arba nėra visiškai nustatyta (šiuo klausimu žr. 2014 m. birželio 25 d. *Nexans ir Nexans France / Komisija*, C-37/13 P, EU:C:2014:2030, 37 punktą ir 2010 m. spalio 26 d. Sprendimo *CNOP ir CCG / Komisija*, T-23/09, EU:T:2010:452, 40 ir 41 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją). Siekiant užtikrinti patikrinimų veiksmingumą ir atsižvelgiant į patį jų pobūdį, pripažinta, kad Komisija neprivalo pranešti tokio sprendimo adresatui visos informacijos, kurią turi apie įtariamus pažeidimus, tiksliai apibrėžti atitinkamos rinkos, pateikti tikslaus teisinio šių pažeidimų kvalifikavimo ar nurodyti laikotarpio, kuriuo šie pažeidimai buvo padaryti (žr. 2014 m. lapkričio 25 d. Sprendimo *Orange / Komisija*, T-402/13, EU:T:2014:991, 80 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją; generalinės advokatės J. Kokott išvados byloje *Nexans ir Nexans France / Komisija*, C-37/13 P, EU:C:2014:223, 48 ir 49 punktus).
- 113 Be to, reikia priminti, kad Komisija sprendime atlikti patikrinimą neprivalo nurodyti įrodymų, kuriais pagrįstas minėtas patikrinimas (žr. šio sprendimo 85 ir 91 punktus).
- 114 Vadinasi, pirma, Komisijos pareiga motyvuoti apima ne visos jos turimos informacijos apie įtariamus pažeidimus pateikimą ir, antra, sprendime atlikti patikrinimą turi būti pateikta tik ta patikrinimą pateisinanti informacija, kuri leistų įrodyti, kad Komisija turi svarių pažeidimo įrodymų, jų neatskleidžiant. Iš tiesų, pagal suformuotą jurisprudenciją Komisija sprendime atlikti patikrinimą privalo išsamiai nurodyti, kad disponuoja svaria informacija ir įrodymais, leidžiančiais įtarti įmonę, kurioje numatomas patikrinimas, padarius pažeidimą (žr. 2007 m. kovo 8 d. Sprendimo *France Télécom / Komisija*, T-339/04, EU:T:2007:80, 60 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją; 2013 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Deutsche Bahn ir kt. / Komisija*, T-289/11, T-290/11 ir T-521/11, EU:T:2013:404, 172 punktą).
- 115 Taigi šioje byloje reikia patikrinti, ar Komisija laikėsi šios pareigos priimdama ginčijamą sprendimą.
- 116 Iš ginčijamo sprendimo 8 konstatuojamosios dalies ir iš informacijos apie įtariamus pažeidimus, kurie 4 ir 5 konstatuojamosiose dalyse apibūdinti kaip keitimasis informacija visų pirma apie nuolaidas ir būsimas verslo strategijas, aiškiai matyti, kad Komisija išsamiai nurodė turinti svarių įrodymų, dėl kurių ji įtarė, kad buvo derinami veiksmai.
- 117 Tai patvirtina ne tik ginčijamo sprendimo 4 ir 5 konstatuojamosiose dalyse pateikta informacija, susijusi su įtariamo keitimosi informacija dalyku, bet ir jo 8 konstatuojamojoje dalyje pateiktas tekstas, kuris pradedamas žodžiais „pagal Komisijos turimą informaciją“ ir yra susijęs su keitimosi informacija būdais, dalyvaujančiais asmenimis (statusas ir apytikslis skaičius) ir ginčijamais dokumentais (apytikslis jų skaičius, saugojimo vieta ir forma).
- 118 Svarbu pažymėti, kad tai, kas išdėstyta, susiję tik su ginčijamo sprendimo motyvavimo pakankamumo nagrinėjimu, ir taip atsakyta tik į klausimą, ar Komisija savo sprendime nurodė pagal jurisprudenciją reikalaujamą informaciją, patvirtinančią, kad ji manė turinti svarių įrodymų dėl įtariamų suderintų veiksmų. Vis dėlto klausimas, ar Komisija teisingai manė turinti tokių pakankamai svarių įrodymų, šiuo etapu nekeliamas ir bus sprendžiamas nagrinėjant pagrindą, susijusį su teisės į būsto neliečiamybę pažeidimu.

- 119 Be to, ieškovių teiginys, jog jos gali nukentėti nuo konkurentų ar piktavališkų verslo partnerių, negali paneigti minėtos išvados, susijusios su Komisijos pareigos motyvuoti laikymusi. Tokią riziką galima paneigti nustatčius, kad Komisijos turimi įrodymai yra pakankamai svarūs, nagrinėjant pagrindą, susijusį su teisės į būsto neliečiamybę pažeidimu.
- 120 Todėl pagrindas, grindžiamas praeigos motyvuoti nevykdymu, turi būti atmestas.

2. Dėl teisės į būsto neliečiamybę pažeidimo

- 121 Ieškovės teigia, kad šioje byloje Komisija pažeidė Chartijos 7 straipsnyje ir EŽTK 8 straipsnyje įtvirtintą pagrindinę teisę į būsto neliečiamybę. Iš jurisprudencijos matyti, kad ši teisė taikoma Komisijos sprendimams atlikti patikrinimą, kurie, kaip pakartoja ieškovės, įgyvendinami be tikrinamų įmonių bendradarbiavimo. Iš to taip pat matyti, kad remiantis teise į būsto neliečiamybę turi būti nustatyti tam tikri leidimo tikrinti privačias patalpas turinio ir apimties apribojimai, kad kišimasis, kuris pagal šį leidimą galimas, nebūtų potencialiai neribotas ir todėl neproporcingas. Kadangi ginčijamas sprendimas buvo priimtas be *ex ante* teisminės kontrolės, pagrindinė teisė į būsto neliečiamybę lemia poreikį nustatyti dar griežtesnes Komisijos įgaliojimų atlikti patikrinimą ribas, kurios šiuo atveju nebuvo nustatytos ar jų nebuvo laikomasi.
- 122 Primintina, kad pagrindinė teisė į būsto neliečiamybę yra bendrasis Sąjungos teisės principas, kuris įtvirtintas Chartijos 7 straipsnyje, atitinkančiame EŽTK 8 straipsnį (žr. 2015 m. birželio 18 d. Sprendimo *Deutsche Bahn ir kt. / Komisija*, C-583/13 P, EU:C:2015:404, 19 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 123 Pagal Chartijos 7 straipsnį kiekvienas asmuo turi teisę į tai, kad būtų gerbiamas jo privatus ir šeimos gyvenimas, būsto neliečiamybė ir komunikacijos slaptumas. Šis reikalavimas dėl asmens privataus gyvenimo apsaugos nuo viešosios valdžios kišimosi taikomas tiek fiziniams, tiek juridiniams asmenims (žr. 2014 m. lapkričio 25 d. Sprendimo *Orange / Komisija*, T-402/13, EU:T:2014:991, 83 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 124 Be to, pagal Chartijos 52 straipsnio 1 dalį bet koks šios Chartijos pripažintų teisių ir laisvių įgyvendinimo apribojimas turi būti numatytas įstatymo ir nekeisti šių teisių ir laisvių esmės. Beje, remiantis proporcingumo principu, apribojimai galimi, tik jei jie būtini ir atitinka Sąjungos pripažintus viešojo intereso tikslus arba reikalingi kitų teisėms ir laisvėms apsaugoti.
- 125 Taip pat svarbu pažymėti, jog nors iš EŽTT jurisprudencijos matyti, kad EŽTK 8 straipsnyje numatyta apsauga gali būti taikoma ir tam tikroms komercinėms patalpoms, tas pats teismas nusprendė, kad profesinių ar komercinių patalpų ar veiklos sričių atveju valdžios institucijos kišimasis gali būti platesnės apimties negu kitais atvejais (žr. 2015 m. birželio 18 d. Sprendimo *Deutsche Bahn ir kt. / Komisija*, C-583/13 P, EU:C:2015:404, 20 punktą ir jame nurodytą EŽTT jurisprudenciją). Iš tikrųjų EŽTT nuolat primena, kad priimtinas apsaugos nuo EŽTK 8 straipsniu saugomų teisių pažeidimo lygis reikalauja teisinio reglamentavimo ir griežtų apribojimų (žr. 2013 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Deutsche Bahn ir kt. / Komisija*, T-289/11, T-290/11 ir T-521/11, EU:T:2013:404, 73 punktą ir jame nurodytą EŽTT jurisprudenciją).
- 126 Kalbant konkrečiai apie šioje byloje nagrinėjamus Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio 4 dalimi Komisijai suteiktus įgaliojimus atlikti patikrinimą, buvo nuspręsta, kad jų įgyvendinimas yra akivaizdus tikrinamos įmonės teisės į privataus gyvenimo gerbimą, būsto neliečiamybę ir susirašinėjimo slaptumą apribojimas (2013 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Deutsche Bahn ir kt. / Komisija*, T-289/11, T-290/11 ir T-521/11, EU:T:2013:404, 65 punktą ir 2018 m. birželio 20 d. Sprendimo *České dráhy / Komisija*, T-325/16, EU:T:2018:368, 169 punktą).
- 127 Taigi reikia patikrinti, ar ginčijamas sprendimas atitinka Chartijos 7 straipsnyje nustatytas sąlygas.

128 Ieškovės šiuo klausimu tvirtina, kad ginčijamas sprendimas, pirma, yra neproporcingas ir, antra, savavališkas, nes Komisija neturėjo pakankamai svarių įrodymų, kad pagrįstą sprendimą atlikti patikrinimą.

a) Dėl proporcingumo principo laikymosi

129 Reikia priminti, kad pagal Reglamento Nr. 1/2003 24 konstatuojamąją dalį Komisijai turi būti suteikti įgaliojimai atlikti patikrinimus, „kurie būtini“ SESV 101 straipsnyje draudžiamiems susitarimams, sprendimams ir suderintiems veiksams nustatyti. Remiantis jurisprudencija darytina išvada, kad Komisija turi įvertinti, ar tam, kad būtų galima nustatyti konkurencijos taisyklių pažeidimą, reikia atlikti patikrinimą (1982 m. gegužės 18 d. Sprendimo *AM ÓS Europe / Komisija*, 155/79, EU:C:1982:157, 17 punktas; taip pat dėl sprendimo, kuriuo prašoma pateikti informacijos, žr. 2014 m. kovo 14 d. Sprendimo *Cementos Portland Valderrivas / Komisija*, T-296/11, EU:T:2014:121, 66 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

130 Be to, šio vertinimo kontrolę, ypač dėl proporcingumo principą reglamentuojančių taisyklių laikymosi, atlieka teismas. Remiantis suformuota jurisprudencija, pagal proporcingumo principą reikalaujama, kad Sąjungos institucijų veiksmai neviršytų to, kas tinkama ir būtina numatytam tikslui pasiekti, todėl kai galima rinktis iš keleto tinkamų priemonių, reikia taikyti mažiausiai suvaržančią, o sukelti nepatogumai neturi būti neproporcingi nurodytiems tikslams (2007 m. kovo 8 d. Sprendimo *France Télécom / Komisija*, T-339/04, EU:T:2007:80, 117 punktas ir 2014 m. lapkričio 25 d. Sprendimo *Orange / Komisija*, T-402/13, EU:T:2014:991, 22 punktas).

131 Ieškovės iš esmės nurodo neproporcingą kišimąsi į jų privačios veiklos sritį, atsižvelgdamos į tikrinamas bendroves ir patalpas, ginčijamo patikrinimo trukmę ir nustatytą patikrinimo datą.

1) Dėl tikrinamų įmonių ir patalpų

132 Ieškovės kaltina Komisiją ginčijamame sprendime atskirai nenurodžius nei asmenų, su kuriais jis susijęs, nei patalpų, kuriose jos darbuotojai turėjo teisę apsilankyti. Komisija, priešingai nei jos pačios praktikoje, šiuo atveju pati save įgaliojo patikrinti kelis šimtus atskirų *Casino* grupę sudarančių juridinių asmenų ir apsilankyti keliuose tūkstančiuose patalpų, kurių dauguma neturi jokio ryšio su ginčijamo sprendimo dalyku. Pagal jurisprudenciją būtina tiksliai nurodyti patalpas, kuriose gali būti apsilankyta, ir asmenis, su kuriais susiję įgaliojimai, siekiant apriboti intervencinius įgaliojimus ir apsaugoti teisės subjektus nuo savavališko viešosios valdžios vykdomo pagrindinės teisės į būsto neliečiamybę apribojimo. Šiuo klausimu ieškovės priduria, kad patikrinimo objekto apibrėžimas ir apskritai ginčijamo sprendimo motyvai, kad ir kokie būtų tikslūs, negali kompensuoti neribotų Komisijos įgaliojimų nustatyti asmenis ir patalpas, kuriuos galima patikrinti. Be to, jos pabrėžia, kad įmonės sąvoka negali būti kliūtis, kad būtų užtikrintos pagrindinės teisės, siejamos su fizinio ar juridinio asmens sąvoka.

133 Iš tikrųjų, ginčijamame sprendime nėra konkrečiai įvardytos tikrinamos bendrovės ir patalpos. Ginčijamo sprendimo 1 straipsnio antroje pastraipoje nurodyta, kad „patikrinimas gali būti atliekamas bet kurioje įmonės patalpoje“, toliau eina žodžiai „ir ypač“, o po jų – du adresai. Be to, ginčijamo sprendimo 1 straipsnio pirmojoje pastraipoje ir 3 straipsnio pirmojoje pastraipoje nurodyta, kad sprendimas atlikti patikrinimą skirtas „*Casino*<...> ir visoms jos tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojamoms bendrovėms“.

134 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad, priešingai, nei teigia ieškovės, bylose, kuriose priimti 2012 m. lapkričio 14 d. Sprendimas *Nexans France ir Nexans / Komisija* (T-135/09, EU:T:2012:596) ir 2013 m. rugsėjo 6 d. Sprendimas *Deutsche Bahn ir kt. / Komisija* (T-289/11, T-290/11 ir T-521/11, EU:T:2013:404), ginčijamuose sprendimuose yra panašių formuluočių.

- 135 Tokių formuluočių nulemta labai plati patikrinimo apimtis jurisprudencijoje nebuvo pripažinta per dideliu kišimusi į įmonių privačios veiklos sritį.
- 136 Iš tiesų, iš jurisprudencijos, suformuotos nuo 1989 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Hoechst / Komisija* (46/87 ir 227/88, EU:C:1989:337, 26 punktas), matyti, kad tiek 1962 m. vasario 6 d. Tarybos reglamento Nr. 17, Pirmojo reglamento, įgyvendinančio [SESV 101] ir [102] straipsnius (OL 13, 1962, p. 204; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 3), ir vėliau jį pakeitusio Reglamento Nr. 1/2003 tikslas, tiek Reglamento Nr. 17 14 straipsnyje ir Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnyje išvardyti Komisijos pareigūnams suteikti įgaliojimai atskleidžia, kad patikrinimų apimtis gali būti labai plati. Teisė patekti į visas įmonių patalpas, teritorijas ir transporto priemonės yra ypač svarbi, nes ja pasinaudojusi Komisija gali surinkti įrodymus apie konkurencijos taisyklių pažeidimus ten, kur jų paprastai būna, t. y. įmonių komercinėse patalpose (2007 m. liepos 12 d. Sprendimo *CB / Komisija*, T-266/03, nepaskelbtas Rink., EU:T:2007:223, 71 punktas ir 2010 m. birželio 16 d. Nutarties *Biocaps / Komisija*, T-24/09, nepaskelbta Rink., EU:T:2010:238, 32 punktas).
- 137 Iš šios jurisprudencijos taip pat matyti, kad nors reglamentais Nr. 17 ir Nr. 1/2003 Komisijai suteikiami platūs įgaliojimai atlikti patikrinimą, naudojimuisi jais yra nustatytos sąlygos, kurios leidžia užtikrinti atitinkamų įmonių teisių laikymąsi (1989 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Hoechst / Komisija*, 46/87 ir 227/88, EU:C:1989:337, 28 punktas; šiuo klausimu taip pat žr. 2013 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Deutsche Bahn ir kt. / Komisija*, T-289/11, T-290/11 ir T-521/11, EU:T:2013:404, 74–99 punktus).
- 138 Visų pirma pažymėtina, kad Komisija turi pareigą nurodyti patikrinimo objektą ir tikslą ir tai yra esminis reikalavimas siekiant ne tik parodyti numatomos intervencijos į atitinkamų įmonių patalpas pagrįstumą, bet taip pat sudaryti joms galimybę suprasti pareigos bendradarbiauti apimtį, kartu užtikrinant jų teisę į gynybą (dėl Reglamento Nr. 17 žr. 1989 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Hoechst / Komisija*, 46/87 ir 227/88, EU:C:1989:337, 29 punktą).
- 139 Be to, reikia pažymėti, kad Komisijos įgaliojimų atlikti patikrinimą įgyvendinimui keliamos sąlygos skiriasi atsižvelgiant į jos pasirinktą procedūrą, atitinkamų įmonių elgesį ir nacionalinių valdžios institucijų dalyvavimą (dėl Reglamento Nr. 17 žr. 1989 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Hoechst / Komisija*, 46/87 ir 227/88, EU:C:1989:337, 30 punktą).
- 140 Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnis visų pirma skirtas patikrinimams, kurie atliekami atitinkamoms įmonėms bendradarbiaujant, t. y. arba savanoriškai, jei yra rašytinis įgaliojimas atlikti patikrinimą, arba laikantis iš sprendimo atlikti patikrinimą kylančios pareigos. Pastaruoju atveju, o taip yra ir šioje byloje, Komisijos pareigūnai, be kita ko, turi teisę gauti prašomus dokumentus, patekti į jų pasirinktas patalpas ir apžiūrėti jų nurodytų baldų turinį. Tačiau jie negali prievarta patekti į patalpas ar patikrinti baldų arba priversti įmonės personalą įleisti į šias patalpas ar leisti patikrinti baldus ar atlikti nuodugnų patikrinimą be įmonės atsakingų asmenų leidimo (dėl Reglamento Nr. 17 žr. 1989 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Hoechst / Komisija*, 46/87 ir 227/88, EU:C:1989:337, 31 punktą).
- 141 Situacija yra visiškai kitokia, kai Komisija susiduria su atitinkamų įmonių prieštaravimu. Tuomet Komisijos pareigūnai, remdamiesi Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio 6 dalimi, gali ieškoti patikrinimui atlikti reikalingos informacijos įmonėms nebendradarbiaujant, o padedant nacionalinėms institucijoms, kurios privalo suteikti jų užduočių atlikimui reikalingą pagalbą. Nors šios pagalbos reikia tik esant įmonės prieštaravimui, reikia pridurti, kad jos taip pat gali būti paprašyta dėl prevencinių priemonių pagal Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio 7 dalį, t. y. siekiant išvengti galimo įmonės prieštaravimo (dėl Reglamento Nr. 17 žr. 1989 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Hoechst / Komisija*, 46/87 ir 227/88, EU:C:1989:337, 32 punktą).
- 142 Todėl ieškovių pateiktas prieštaravimas reiškia, kad reikia atsakyti į klausimą, ar šioje byloje Komisija turėjo tiksliau nurodyti bendroves ir patalpas, su kuriomis susijęs patikrinimas, atsižvelgdama į garantijas, skirtas įmonėms nuo neproporcingos intervencijos apsaugoti.

- 143 Į šį klausimą reikia atsakyti neigiamai dėl toliau nurodytų priežasčių.
- 144 Pirmiausiai vertinant bendrai ginčijamame sprendime pateiktą informaciją, galima nustatyti bendrovės ir patalpas, su kuriomis susijęs patikrinimas. Iš tikrųjų, atsižvelgiant į patikrinimo objekto ir tikslo, o ypač atitinkamų prekių ir paslaugų rinkų konkretų įvardijimą ir *Casino* ir jos patronuojamųjų bendrovių bei jų patalpų tikslų nurodymą, iš ginčijamo sprendimo galima lengvai daryti išvadą, kad tikrinamos yra *Casino* ir jos patronuojamosios bendrovės, vykdančios veiklą su įtariamu pažeidimu susijusiuose sektoriuose, t. y. kasdienio vartojimo prekių tiekimo rinkose (maisto produktų, higienos ir priežiūros prekių sektoriuose), šių prekių pardavimo vartotojams rinkose ir paslaugų pardavimo prekių ženklu žymimų prekių gamintojams kasdienio vartojimo prekių sektoriuje rinkoje, ir kad patikrinimas gali būti vykdomas visose jų patalpose. Komisijos pareigūnams atvykus į nurodytą bendrovių patalpas ir informavus jas apie ginčijamą sprendimą, joms buvo suteikta galimybė įvertinti jų patalpose atliekamo patikrinimo objektą ir apimtį, nustatyti savo pareigos bendradarbiauti apimtį ir pateikti pastabas. Taigi tikslesnis patikrinimo apimties nurodymas nebuvo būtinas siekiant apsaugoti ieškovių teises.
- 145 Dėl to reikia atmesti ieškovių kaltinimus, kad patikrinimo apimtis buvo per plati, nes nebuvo konkrečiai nurodytos bendrovės ir patalpos. Šiuo klausimu taip pat galima pažymėti, kad ginčijamame sprendime Komisija nurodė pagrindinį konkurencijos teisės subjektą, t. y. įmonę, kurią dažniausiai sudaro patronuojančioji bendrovė ir jos patronuojamosios bendrovės ir kuriai gali būti inkriminuojami pažeidimai, visų pirma šioje byloje įtariami pažeidimai, todėl pateisinama tai, kad ginčijamame sprendime minima ir patronuojančioji bendrovė *Casino*, ir jos patronuojamosios bendrovės
- 146 Be to, tikslus bendrovių ir patalpų nenurodymas padeda užtikrinti tinkamą Komisijos patikrinimų vykdymą, nes taip Komisijai suteikiama veiksmų laisvė, reikalinga siekiant surinkti kuo daugiau galimų įrodymų, ir išsaugomas netikėtumo aspektas, būtinas norint išvengti šių įrodymų sunaikinimo ar slėpimo. Taigi tuo atveju, jei Komisija, priimdama sprendimą atlikti patikrinimą, t. y. gerokai anksčiau, nei buvo nustatytas pažeidimas ir jo veikėjai, negali nustatyti grupės bendrovių, kurios galėjo dalyvauti darant pažeidimą, o per patikrinimą vienos iš nurodytų bendrovių patalpose sužino apie tai, kad kita iš susijusių bendrovių taip pat galėjo prisidėti prie pažeidimo padarymo, ji galėtų atlikti patikrinimą tos kitos bendrovės patalpose remdamasi tuo pačiu sprendimu, t. y. greitai ir dėl to išsaugant netikėtumo efektą, nes vėliau tikrinama bendrovė galėtų padaryti išvadą, kad ji nebus tikrinama (dėl greito sprendimo atlikti patikrinimą vykdymo reikšmės siekiant sumažinti informacijos nutekėjimo riziką žr. generalinio advokato N. Wahl išvados byloje *Deutsche Bahn ir kt.* / Komisija, C-583/13 P, EU:C:2015:92, 62 punktą).
- 147 Galiausiai pažymėtina, kad 2017 m. vasario 17 d. Kretėjaus ir Paryžiaus apygardos teismų laikino sulaikymo klausimus nagrinėjančių teisėjų nutartimis (žr. šio sprendimo 5 punktą) prevenciniais tikslais (jei būtų prieštaraujama patikrinimui) buvo suteikti leidimai patikrinti patalpas ir atlikti poėmius konkrečiai nurodant patalpas, kurias bus galima patikrinti ir kuriose bus galima atlikti poėmius. Vadinasi, remiantis šio sprendimo 141 punkte nurodyta Sąjungos teismo jurisprudencija, taip pat ieškovių nurodyta EŽTT, Vokietijos ir Prancūzijos jurisprudencija ir Prancūzijos teisės aktais, tuo atveju, kai vykdamas patikrinimą patiriamas didesnis kišimasis, nes nepaisant tikrinamų bendrovių prieštaravimo patikrinimas atliekamas su teisėsaugos institucijų pagalba pagal Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio 6–8 dalis, yra pripažįstama papildoma garantija, kuri reiškia, kad turi būti nurodytos tikrinamos patalpos. Šioje byloje ieškovės neprieštaravo patikrinimui ir Komisijai nereikėjo pasinaudoti minėtomis nutartimis ir jose nurodytomis prievartos priemonėmis, todėl ši papildoma garantija netaikoma. Priešingai, nei teigia ieškovės, tai neprieštarauja „principui“, pagal kurį teisės į būsto neliečiamybę apsauga lemia dar griežtesnį įgaliojimų atlikti patikrinimus, vykdomus be išankstinio teismo leidimo, reglamentavimą. Iš tiesų, kaip matyti iš EŽTT jurisprudencijos, kuria šiuo klausimu remiasi ieškovės (2015 m. lapkričio 10 d. EŽTT sprendimo *Slavov ir kiti prieš Bulgariją*, CE:ECHR:2015:1110JUD005850010, 144–146 punktai ir 2016 m. vasario 16 d. Sprendimo *Govedarski*

prieš Bulgariją, CE:ECHR:2016:0216JUD003495712, 81–83 punktai), tokiu reglamentavimu siekiama užtikrinti *a posteriori* teismo kontrolės veiksmingumą, ir tai savaime nereiškia, kad dėl šios kontrolės suteikiama papildomų garantijų (šiuo klausimu taip pat žr. šio sprendimo 53 punktą).

- 148 Taigi ši prieštaravimą, susijusį su tikrinamais asmenimis ir patalpomis, reikia atmesti kaip nepagrįstą, nesant reikalo nuspręsti dėl jo priimtumo, kurį ginčija Komisija.

2) Dėl patikrinimo trukmės

- 149 Ieškovės teigia, kad Komisija, priešingai nei numatyta jurisprudencijoje ir jos pačios ankstesniuose sprendimuose, nenustatė, kuriam laikotarpiui apribojama pagrindinė teisė į būsto neliečiamybę. Iš tiesų ginčijamame sprendime numatyta tik data, nuo kurios patikrinimas galėjo būti pradėtas, tačiau nenustatyta jokia pabaigos data ar maksimali trukmė, todėl patikrinimas nebuvo baigtas šio ieškinio pareiškimo dieną (ką Komisija ieškovėms priminė). Be to, ieškovės, remdamosi visų pirma keliais nacionalinės teisės aktais, kuriuose numatytas administracijos įgaliojimų atlikti patikrinimą apribojimas laiko atžvilgiu, nesutinka, kad Komisijos laiko atžvilgiu neriboti įgaliojimai gali būti pagrįstai pateisinami patikrinimų veiksmingumu.
- 150 Reikia pažymėti, kad, kaip ir 2013 m. rugsėjo 6 d. Sprendime *Deutsche Bahn ir kt. / Komisija* (T-289/11, T-290/11 ir T-521/11, EU:T:2013:404, 4, 14 ir 21 punktai) nagrinėto sprendimo atlikti patikrinimą, kuriame, priešingai, nei teigia ieškovės, yra panaši nuoroda, atveju, ginčijamo sprendimo 2 straipsnyje numatyta, kad „patikrinimas gali būti pradėtas 2017 m. vasario 20 d. arba iškart po šios dienos“, nenustatant datos, iki kurios patikrinimas turi būti baigtas.
- 151 Reikia priminti, kad toks įrašas atitinka Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio 4 dalį, kurioje tik reikalaujama, kad sprendime atlikti patikrinimą „būtų nurodyta jo pradžios data“ (žr. šio sprendimo 109 punktą).
- 152 Be to, reikia pažymėti, kad Bendrasis Teismas yra nusprendęs, jog tikrinimo pabaigos tikslios datos nenurodymas nereiškia, kad jis galėjo tęstis neribotai, nes Komisija šiuo aspektu turėjo laikytis protingo termino pagal Chartijos 41 straipsnio 1 dalį (2018 m. liepos 12 d. Sprendimo *Nexans France ir Nexans / Komisija*, T-449/14, apskūsto apeliacine tvarka, EU:T:2018:456, 69 punktas).
- 153 Taip nustatomas laikotarpis nuo sprendime atlikti patikrinimą nustatytos patikrinimo pradžios datos iki protingo termino pabaigos, kuriuo veiksmingai užtikrinama apsauga nuo neproporcingo kišimosi į įmonių privačios veiklos sritį.
- 154 Be to, toks laikotarpio apibrėžimas suteikia galimybę visiškai užtikrinti Komisijos tyrimo įgaliojimų veiksmingumą. Iš tiesų, nustatant protingo termino pabaigą *a posteriori* ir atsižvelgiant į nagrinėjamas aplinkybes, galima įvertinti tai, kad patikrinimo trukmė negali būti iš anksto žinoma, nes ji priklauso nuo vietoje surinktos informacijos kiekio ir atitinkamos įmonės galimo trukdymo.
- 155 Galima pritarti ieškovių teiginiui, kad patikrinimo trukmės nustatymas iš anksto savaime nepaneigia patikrinimų veiksmingumo. Vis dėlto siekiant užtikrinti šį veiksmingumą atsižvelgiant į pirmesniame punkte nurodytą aplinkybę, iš anksto nustatyta trukmė greičiausiai būtų ilgesnė nei faktinė patikrinimo trukmė šioje byloje, t. y. mažiau nei penkios dienos, o tai neužtikrintų apsaugos nuo neproporcingo kišimosi.
- 156 Galima pridurti, kad EŽTT ir kelių nacionalinių teismų jurisprudencija bei ieškovių nurodyti nacionalinės teisės aktai nepaneigia šių išvadų. Iš tiesų, visi jie susiję su vizitais ar poėmiais, atliktais priverstinai, o tai yra didesnis kišimasis nei patikrinimas, dėl kurio buvo priimtas sprendimas šioje byloje, nes Komisijos pareigūnai nepasinaudojo Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio 6–8 dalimis ir nacionalinėmis prievartos priemonėmis, kurių pagal jas galima imtis (žr. šio sprendimo 53 punktą).

Taip pat pažymėtina, kad visose šio sprendimo 147 punkte nurodytose laikino sulaikymo klausimus nagrinėjančių teisėjų nutartyse, kurios šioje byloje buvo priimtos prevenciškai, jei būtų prieštaraujama patikrinimui, tačiau šiuo atveju nepanaudotos nesant tokio prieštaravimo (Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio 7 dalis), nustatyta galutinė apsilankymo ir poėmio veiksmų įvykdymo data.

157 Taigi prieštaravimą, susijusį su patikrinimo trukme, reikia atmesti.

3) *Dėl patikrinimo datos*

158 Ieškovės teigia, kad ginčijamame sprendime numatyta patikrinimo pradžios data pažeidžia proporcingumo principą, nes ji buvo nustatyta prieš pat pirmosios ieškovės derybų dėl metinių susitarimų su tiekėjais pabaigą, t. y. kovo 1 d., todėl vykstant galutinėms deryboms keli atsakingi už šias derybas asmenys neturėjo galimybės pasinaudoti savo darbo priemonėmis.

159 Konstatuotina, kad ieškovės neįrodė kad patyrė nurodytų neproporcingų ir netoleruotinių nepatogumų. Šiuo aspektu jos pateikė tik teiginius, neparemtus jokiais tikrais įrodymais (šiuo klausimu žr. 2014 m. kovo 14 d. Sprendimo *Cementos Portland Valderrivas / Komisija*, T-296/11, EU:T:2014:121, 103 punktą).

160 Ieškovės tik nurodo, kad iš kelių už pirkimus atsakingų asmenų buvo atimta galimybė naudotis telefonais ir darbo kompiuteriais daugiausia pusantros dienos. Nors šie asmenys vaidino svarbų vaidmenį nagrinėjamosiose derybose, tačiau nurodytas laikotarpis, kuriuo jie negalėjo naudotis darbo įrankiais, yra labai trumpas atsižvelgiant į įprastą šios rūšies derybų trukmę, t. y. vidutiniškai penkis mėnesius (nuo spalio 1 d. iki kitų metų kovo 1 d.). Be to, nėra teigiama ir juo labiau neįrodyta, kad šie asmenys per šį laikotarpį ir visą patikrinimo laikotarpį negalėjo vesti minėtų derybų, be kita ko, tiesiogiai darbo vietoje, o tokią galimybę patvirtino tai, kad ieškovės per teismo posėdį pripažino, jog jų derybų partneriai patikrinimo metu buvo jų patalpose. Taigi daugių daugiausia tai yra atitinkamų derybų eigos sutrukdymas. Taip yra juo labiau dėl to, kad tokiose derybose, kaip nagrinėjamos, paskutinės valandos yra pačios svarbiausios, o ginčijamas patikrinimas šiuo atveju baigėsi likus dviem darbo dienoms iki kovo 1 d., prie kurių prisideda savaitgalis, per kurį paprastai taip pat mėginama pasiekti susitarimą.

161 Be to, vienintelė ieškovių pasiūlyta tariama alternatyva, t. y. pradėti patikrinimą pasibaigus susitarimų su tiekėjais sudarymo terminui, negali būti laikoma mažiau suvaržančia.

162 Nors šis patikrinimo pradžios atidėjimas, be jokios abejonės, mažiau suvaržytų ieškoves, jis nėra veiksminga alternatyva ginčijamame sprendime nurodytai patikrinimo datai. Kaip savo rašytinėse pastabose paaikšino Komisija, nagrinėjamu atveju minėta data buvo sąmoningai nustatyta siekiant užtikrinti kuo didesnio su įtariamais pažeidimais susijusių darbuotojų ir vadovų skaičiaus buvimą, kurių užtikrintų tiek moksleivių atostogų pabaigą, tiek neišvengiama minėtų komercinių susitarimų sudarymo pabaigos data – kovo 1 d.

163 Vadinasi, reikia atmesti prieštaravimą, susijusį su pasirinkta patikrinimo data, o kartu ir visus prieštaravimus dėl ginčijamo sprendimo neproporcingumo.

b) *Dėl Komisijos pakankamai svarių įrodymų turėjimo*

164 Reikia priminti, kad Komisija per parengtinį tyrimą, išskyrus ketinamus patikrinti įtarimus dėl pažeidimo, neprivalo nurodyti duomenų, t. y. informacijos, kuria remdamasi ji įtaria esant padarytą SESV 101 straipsnio pažeidimą, nes tokia pareiga pažeistų tyrimo veiksmingumo išsaugojimo ir atitinkamos įmonės teisės į gynybą apsaugos pusiausvyrą, kurios siekė teisės aktų leidėjas ir Sąjungos teismas (žr. šio sprendimo 85 ir 86 punktus).

- 165 Vis dėlto negalima daryti išvados, jog Komisija neprivalo turėti įrodymų, kuriais remdamasi įtaria, kad yra padarytas SESV 101 straipsnio pažeidimas, iki sprendimo atlikti patikrinimą priėmimo. Siekiant užtikrinti tikrinamų įmonių teisės į būsto neliečiamybę laikymąsi, sprendimu atlikti patikrinimą turi būti siekiama surinkti dokumentus, reikalingus konkrečių faktinių ir teisinių aplinkybių, apie kurias Komisija jau turi informacijos, laikomos pakankamai svariais įrodymais, leidžiančiais įtarti konkurencijos taisyklių pažeidimą, tikrumui ir apimčiai patikrinti (žr. 2014 m. lapkričio 25 d. Sprendimo *Orange / Komisija*, T-402/13, EU:T:2014:991, 82–84 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).
- 166 Taigi Sąjungos teismas, siekdamas įsitikinti, kad sprendimas atlikti patikrinimą nėra savavališkas, t. y. kad nebuvo priimtas nesant jokių faktinių ir teisinių aplinkybių, galinčių pagrįsti patikrinimą, turi patikrinti, ar Komisija turėjo pakankamai svarių įrodymų, leidžiančių įtarti, kad atitinkama įmonė pažeidė konkurencijos taisykles (šiuo klausimu žr. 2012 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *Nexans France ir Nexans / Komisija*, T-135/09, EU:T:2012:596, 43 punktą ir 2018 m. birželio 20 d. Sprendimo *České dráhy / Komisija*, T-325/16, EU:T:2018:368, 48 punktą).
- 167 Nagrinėjamu atveju ieškovės mano, kad atsižvelgiant į tam tikrus ginčijamo sprendimo turinio ir faktiškai atlikto patikrinimo dalyko neatitikimus galima daryti išvadą, kad priimdama minėtą sprendimą Komisija neturėjo pakankamai svarių įrodymų, leidžiančių įtarti bent kai kuriuos sprendime nurodytus pažeidimus. Pagal apsaugos nuo viešosios valdžios savavališko kišimosi į privačios veiklos sritį reikalavimą Komisija negali priimti sprendimo atlikti patikrinimą, jei ji neturi svarių įrodymų, leidžiančių įtarti konkurencijos taisyklių pažeidimą, o Bendrasis Teismas turi konkrečiai patikrinti, ar Komisija turėjo tokių įrodymų.
- 168 Todėl reikia nustatyti, kokius Komisija turėjo įrodymus, kuriais remdamasi priėmė sprendimą atlikti ginčijamą patikrinimą, prieš vertinant, ar jie buvo pakankami svarūs, kad leistų įtarti nagrinėjamus pažeidimus ir pateisintų ginčijamo sprendimo priėmimą.

1) Dėl Komisijos turimų įrodymų nustatymo

- 169 Pažymėtina, kad Komisija, atsakydama į 2018 m. gruodžio 3 d., 2019 m. gegužės 13 d. ir rugsėjo 25 d. Bendrojo Teismo proceso organizavimo priemones, priimtas siekiant įvertinti, ar Komisija turėjo pakankamai svarių įrodymų, pateisinančių ginčijamo sprendimo priėmimą, 2019 m. sausio 10 d., birželio 5 d. ir spalio 18 d. pateikė šiuos dokumentus:
- 2016 ir 2017 m. vykusių pokalbių su trylika atitinkamų kasdienio vartojimo prekių tiekėjų, su kuriais *Casino* ir *Intermarché* reguliariai sudaro susitarimus, ataskaitas (2019 m. sausio 10 d. Komisijos atsakymo Q.1–Q.13 priedai; toliau – pokalbių ataskaitos),
  - susirašinėjamą elektroniniais laiškais, kuriuo buvo siekiama nustatyti atitinkamų pokalbių datas, kurį sudaro Komisijos klausimynas, kuriuo remiantis vyko šie pokalbiai (2019 m. birželio 5 d. Komisijos atsakymo R.1–R.14 priedai);
  - 2016 m. lapkričio 22 d. tiekėjų asociacijos generalinio direktoriaus elektroninį laišką, pagal kurį galima atsekti didžiųjų komercinių tiekėjų, visų pirma didžiųjų tiekėjų asociacijose, veiksmus ir ataskaitas, aplinkybes, kuriomis „siekiama sumažinti netikrumą <...> tarp tam tikrų tiekimo veikėjų“ (2019 m. sausio 10 d. Komisijos atsakymo Q.14 priedas, papildytas 2019 m. birželio 5 d. ir spalio 18 d. Komisijos atsakymais; toliau – N asociacijos direktoriaus laiškas), ir pridėtus kelis priedus, t. y. 2016 m. rugsėjo 21 d. „Intermarché susitarimo“ (toliau – *Intermarché* susitarimas ar susitarimas) dalyvių ir eigos schema (2019 m. sausio 10 d. Komisijos atsakymo Q.15 priedas), lentelę, kurioje apibendrinamas tarptautinių susivienijimų keitimasis informacija, kartu su keliomis lentelėmis, kuriose nurodyti kiekvieno tarptautinio susivienijimo galimi informacijos šaltiniai, t. y. darbuotojų ir komercinių įstaigų perdavimai arba vietiniai susitarimai tarp įvairių susivienijimų

- narių (2019 m. sausio 10 d. Komisijos atsakymo Q.16 priedas), 2016 m. spalio mėn. straipsnį spaudoje, kuriame pateiktos tinklo direktoriaus mintys (2019 m. sausio 10 d. Komisijos atsakymo Q.17 priedas), ir lentelę, kurioje atsispindi darbuotojų judėjimas tarp komercinių įstaigų (2019 m. sausio 10 d. Komisijos atsakymo Q.18 priedas);
- kelias lenteles, kuriose pateikiamos reikšmingos 2019 m. sausio 10 d. Komisijos atsakymo priede pateiktų dokumentų ištraukos, siekiant apibendrinti informaciją apie kiekvieną įtariamą pažeidimą, t. y.:
    - *ICDC (Casino)* ir *AgeCore (Intermarché)* keitimasis informacija apie nuolaidas tiekimo rinkose ir paslaugų pardavimo Europos prekių ženklo produktų gamintojams, visų pirma Prancūzijoje, kainas (toliau – pirmasis pažeidimas) (ginčijamo sprendimo 1 straipsnio a punktas; prie 2019 m. birželio 5 d. Komisijos atsakymo pridėta 1 lentelė);
    - *Casino* ir *Intermarché* keitimasis informacija apie būsimas prekybos strategijas Prancūzijoje (toliau – antrasis pažeidimas) (ginčijamo sprendimo 1 straipsnio b punktas; prie 2019 m. birželio 5 d. Komisijos atsakymo pridėta 2 lentelė).
- 170 Be to, 2019 m. gruodžio 19 d. Komisija pateikė „papildomą atsakymą“ į 2019 m. gegužės 13 d. Bendrojo Teismo klausimą (žr. šio sprendimo 19 punktą). Šį atsakymą sudaro, pirma, 2016 m. gruodžio 16 d. Komisijos Konkurencijos generalinio direktorato vidaus raštas, kuriame nurodyti minėti pokalbiai su tiekėjais ir įtarimai dėl nustatytų pažeidimų, kurie, anot Komisijos, patvirtina, kad ji turėjo pakankamai svairių įrodymų, leidžiančių įtarti minėtus pažeidimus ginčijamo sprendimo priėmimo dieną, ir, antra, įvairūs dokumentai, kuriais siekiama įrodyti ataskaitų sudarymo pabaigos datą. Ieškovės mano, kad šis papildomas atsakymas, kurį Komisija nepagrįstai pateikė pasibaigus rašytinei proceso daliai, yra nepriimtinas, nes pateiktas per vėlai.
- 171 Reikėtų priminti, kad pagal Procedūros reglamento 85 straipsnio 1 ir 3 dalis įrodymai pateikiami pirmą kartą pasikeičiant pareiškimais; išimties tvarka pagrindinės šalys dar gali pateikti įrodymų prieš baigiantis žodinei proceso daliai su sąlyga, kad vėlavimas juos pateikti yra pagrįstas.
- 172 Žinoma, negali būti reikalaujama pagrįsti vėlavimą pateikti įrodymus po to, kai buvo pirmą kartą pasikeista pareiškimais, kai įrodymai pateikiami kaip atsakas į proceso organizavimo priemonę per šiam atsakymui pateikti nustatytą terminą (šiuo klausimu žr. 2018 m. spalio 16 d. Sprendimo *OY / Komisija*, T-605/16, nepaskelbtas Rink., EU:T:2018:687, 31, 34 ir 35 punktus ir 2018 m. spalio 24 d. Sprendimo *Epsilon International / Komisija*, T-477/16, nepaskelbtas Rink., EU:T:2018:714, 57 punktą).
- 173 Vis dėlto, jei įrodymai pateikiami ne Bendrojo Teismo prašymu (šiuo klausimu žr. 2018 m. balandžio 10 d. Sprendimo *Alcogroup ir Alcodis / Komisija*, T-274/15, nepaskelbtas Rink., EU:T:2018:179, 49, 54, 50 ir 55 punktus ir 2019 m. vasario 7 d. Sprendimo *RK / Taryba*, T-11/17, EU:T:2019:65, 54 punktą) arba pasibaigus taikant proceso organizavimo priemonę nustatytam atsakymo pateikimo terminui (2019 m. balandžio 9 d. Sprendimo *Close ir Cegelec / Parlamentas*, T-259/15, nepaskelbtas Rink., apskūsto apeliacine tvarka, EU:T:2019:229, 34 punktas), pareiga pagrįsti pavėluotą pateikimą išlieka.
- 174 Nagrinėjamu atveju, net sutikus su Komisijos teiginiu, kad 2019 m. gruodžio 19 d. papildomu atsakymu buvo siekta papildyti 2019 m. birželio 5 d., o ne 2019 m. sausio 10 d. atsakymą, kuriuo jau buvo atsakyta į Bendrojo Teismo prašymą pateikti įrodymų, pagrindžiančių ginčijamo sprendimo priėmimą, reikia pažymėti, kad šis papildomas atsakymas buvo pateiktas praėjus daugiau nei šešiesiems mėnesiams po to, kai baigėsi 2019 m. gegužės 13 d. Bendrojo Teismo taikant proceso organizavimo priemonę nustatytas terminas (jis baigėsi 2019 m. birželio 5 d.).

- 175 Taigi Komisija turėjo pagrįsti pavėluotą dokumentų, pridėtų prie jos 2019 m. gruodžio 19 d. papildomo atsakymo, pateikimą ir to šiuo atveju negali paneigti Komisijos per posėdį nurodyta teismo jurisprudencija.
- 176 Nurodytuose sprendimuose buvo nagrinėjami dokumentai, pateikti per priimant proceso organizavimo priemonę nustatytą terminą, todėl jie nebuvo pateikti pavėluotai (2018 m. spalio 24 d. Sprendimo *Epsilon International / Komisija*, T-477/16, nepaskelbtas Rink., EU:T:2018:714, 35 ir 57 punktai; 2019 m. kovo 5 d. Sprendimo *Pethke / EUIPO*, T-169/17, nepaskelbtas Rink., apskūsto apeliacine tvarka, EU:T:2019:135, 26, 36 ir 40 punktai ir 2019 m. kovo 28 d. Sprendimo *Pometon / Komisija*, T-433/16, apskūsto apeliacine tvarka, EU:T:2019:201, 27, 28 ir 328 punktai), arba savanoriškai pateikti dokumentai tinkamai pateisinant pavėluotą jų pateikimą (2018 m. spalio 24 d. Sprendimo *Epsilon International / Komisija*, T-477/16, nepaskelbtas Rink., EU:T:2018:714, 32 ir 58 punktai).
- 177 Šiuo atveju Komisija nepateikė jokio 2019 m. gruodžio 19 d. papildomo atsakymo pavėluoto pateikimo pagrindimo, o tik atsiprašė šiame dokumente Bendrojo Teismo dėl galimų nepatogumų, kurių toks pateikimas galėjo sukelti. Be to, net jeigu reiktų atsižvelgti į per teismo posėdį nurodytą pateisinimą (atsakant į Bendrojo Teismo klausimą), kad pavėluotą pateikimą lėmė Komisijos vidaus administravimo sutrikimai, toks pateisinimas negali tinkamai pagrįsti nagrinėjamo papildomo atsakymo priimtumo. Iš tiesų toks teiginys, susijęs tik su vidiniais sutrikimais, nenurodo išimtinių aplinkybių, kurioms esant galima pateikti įrodymus po antrojo pasikeitimo procesiniais dokumentais (šiuo klausimu žr. 2017 m. birželio 22 d. Sprendimo *Biogena Naturprodukte / EUIPO (ZUM wohl)*, T-236/16, EU:T:2017:416, 19 punktą), ir, be to, jis visiškai nėra pagrįstas Komisijos pateiktais įrodymais (šiuo klausimu žr. 2019 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *HX / Taryba*, C-540/18 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2019:707, 66 ir 67 punktus). Be to, 2019 m. gruodžio 19 d. pateikto pagrindinio dokumento data (2016 m. gruodžio 16 d. Komisijos vidaus raštas; žr. šio sprendimo 170 punktą) parodo, kad Komisija jį turėjo dar prieš iškeliant bylą teisme ir galėjo jį pateikti iki proceso rašytinės dalies pabaigos per procesiniams dokumentams pateikti nustatytą terminą, o juo labiau atsakant į vėlesnes proceso organizavimo priemones. Beje, nors Bendrasis Teismas, remdamasis rungimosi principu, nurodė ieškovėms raštu per posėdį pateikti savo pastabas dėl 2019 m. gruodžio 19 d. papildomo Komisijos atsakymo, ypač dėl jo priimtumo, tai neatleidžia Komisijos nuo pareigos pateikti ginčijamo sprendimo teisėtumą pagrindžiančius įrodymus Procedūros reglamente nustatytais sąlygomis.
- 178 Taip pat galima pridurti, net jeigu Komisija tuo nesirėmė, kad prie 2019 m. gruodžio 19 d. papildomo atsakymo pridėti dokumentai negali būti laikomi paneigiančiais įrodymais, kuriems netaikoma Procedūros reglamento 85 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta teisės praradimo taisyklė (2019 m. kovo 21 d. Nutarties *Troszczyński / Parlamentas*, C-462/18 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2019:239, 39 punktas ir 2019 m. gegužės 21 d. Nutarties *Le Pen / Parlamentas*, C-525/18 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2019:435, 48 punktas). Bendrasis Teismas, taikydamas 2019 m. gegužės 13 d. ir rugsėjo 25 d. proceso organizavimo priemones, suteikė Komisijai galimybę atsakyti į ieškovių pateiktus prieštaravimus dėl ginčijamą patikrinimą pagrindžiančių įrodymų turėjimo, todėl Komisija galėjo tai padaryti pateikdama 2019 m. birželio 5 d ir spalio 18 d. atsakymus, juo labiau kad 2019 m. gruodžio 19 d. pateiktas pagrindinis dokumentas buvo priimtas 2016 m. gruodžio 16 d. (žr. šio sprendimo 177 punktą)
- 179 Dėl to 2019 m. gruodžio 19 d. papildomas Komisijos atsakymas turi būti atmestas kaip nepriimtinas.
- 180 Taigi vertinant, ar įrodymai, kuriais grindžiamas ginčijamo sprendimo priėmimas, yra pakankamai svarūs, bus atsižvelgta tik į šio sprendimo 169 punkte nurodytus įrodymus.

2) Dėl Komisijos turimų įrodymų pakankamo svarumo vertinimo

- 181 Paprašytos pateikti savo pastabas dėl įrodymų, kuriuos Komisija pateikė Bendrojo Teismo prašymu, ieškovės tvirtino, kad nagrinėjamuose dokumentuose yra rimtų formos trūkumų visų pirma dėl to, kad ataskaitose pateikti pokalbiai neįrašyti ir nėra nurodyta ataskaitų sudarymo data. Šiuo klausimu jos

nesutinka su jurisprudencija, kuria Komisija rėmėsi grįsdama savo teiginį, kad vertinant įrodymų apie įtariamus pažeidimus turėjimo faktą svarbi yra pokalbių su įvairiais tiekėjais data, o ne šių pokalbių ataskaitos parengimo data. Be to, ieškovės mano, kad pateiktais įrodymais, susijusiais su *Intermarché* susitarimu, skirtu jos tiekėjams, nepagrindžiamas patikrinimas dėl tariamo nacionalinio keitimosi informacija apie būsimas komercines strategijas, todėl ginčijamas sprendimas turi būti panaikintas bent jau tiek, kiek jis susijęs su antruoju įtariamumu pažeidimu. Jos taip pat nurodo, kad tai, jog 2019 m. gegužės 13 d. Komisija priėmė naują sprendimą atlikti jų patalpų patikrinimą konkrečiai dėl nacionalinio keitimosi informacija, atskleidžia, kad Komisija neturėjo pakankamai svarių įrodymų, leidžiančių įtarti minėtą keitimąsi.

182 Pirmiausia pažymėtina, kad Komisijos turimų įrodymų pakankamo svarumo vertinimas turi būti atliktas atsižvelgiant į tą aplinkybę, kad sprendimas atlikti patikrinimą priimamas parengtinio tyrimo stadijoje, kuri skirta Komisijai leisti surinkti visą svarbią konkurencijos taisyklių pažeidimą ar jo nebuvimą patvirtinančią informaciją ir suformuluoti pirminę poziciją dėl procedūros krypties ir jos vėlesnės eigos.

183 Dėl to šioje stadijoje – iki sprendimo atlikti patikrinimą priėmimo – nereikalaujama, kad Komisija turėtų pažeidimo buvimą patvirtinančių įrodymų. Tokius įrodymus reikia turėti pateikiant pranešimą apie prieštaravimus įmonei, kuri įtariama padariusi konkurencijos taisyklių pažeidimą, ir Komisijai priimant sprendimus, kuriais konstatuojamas pažeidimas ir skiriamos baudos. Kita vertus, priimant sprendimą atlikti patikrinimą pagal Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnį pakanka, kad Komisija turėtų reikšmingos informacijos ir svarių faktinių įrodymų, leidžiančių jai įtarti pažeidimą (2016 m. vasario 29 d. Sprendimo *EGL ir kt. / Komisija*, T-251/12, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:114, 149 punktą ir 2018 m. birželio 20 d. Sprendimo *České dráhy / Komisija*, T-325/16, EU:T:2018:368, 66 punktą). Dėl to reikia skirti, pirma, pažeidimo įrodymus ir, antra, duomenis, kurie gali sukelti pagrįstą įtarimą, kad galėjo būti padaryti pažeidimai (pagal analogiją žr. 2014 m. kovo 14 d. Sprendimo *Cementos Portland Valderrivas / Komisija*, T-296/11, EU:T:2014:121, 43 punktą), arba, remiantis kitokia jurisprudencijoje taip pat vartojama formulavimu, kurie gali sukelti pirminių įtarimų dėl antikoncepcinio elgesio (šiuo klausimu žr. 2016 m. vasario 29 d. Sprendimo *EGL ir kt. / Komisija*, T-251/12, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:114, 153 ir 155 punktus).

184 Taigi šioje byloje reikia patikrinti, ar ginčijamo sprendimo priėmimo momentu Komisija turėjo tokių reikšmingų duomenų, galinčių sukelti įtarimą, kad buvo padarytas pažeidimas. Šiuo atveju nereikalaujama patikrinti įrodymų, galinčių patvirtinti atitinkamų pažeidimų padarymą, buvimą faktą.

185 Šis atskyrimas yra svarbus reikalavimams dėl sprendimus atlikti patikrinimą pagrindžiančių duomenų formos, autoriaus ir turinio, kurie visi, ieškovių nuomone, šiuo atveju nebuvo įvykdyti.

i) Dėl ginčijamą sprendimą pagrindžiančių duomenų formos

186 Iš pažeidimo įrodymų ir duomenų, kuriais grindžiamas sprendimas atlikti patikrinimą, atskyrimo matyti, kad pastariesiems negali būti taikomi tokie patys formalūs reikalavimai, kokie nustatyti Reglamente Nr. 1/2003 ir remiantis juo priimtoje jurisprudencijoje dėl Komisijos įgaliojimų atlikti tyrimą. Jei tie patys formalūs reikalavimai būtų taikomi duomenų rinkimui prieš patikrinimą ir pažeidimo įrodymų gavimui, tai reikštų, kad Komisija turi laikytis jos įgaliojimus atlikti tyrimą reglamentuojančių taisyklių, nors formaliai dar nebuvo pradėtas joks tyrimas, kaip jis suprantamas pagal Reglamento Nr. 1/2003 V skyrių, ir Komisija dar nepasinaudojo įgaliojimais atlikti tyrimą, kurie jai konkrečiai suteikti pagal Reglamento Nr. 1/2003 18–20 straipsnius, t. y. nepriėmė priemonės, kuria reiškiamas kaltinimas padarius pažeidimą, visų pirma sprendimo atlikti patikrinimą.

187 Šis tyrimo pradžios ir parengtinio tyrimo etapo apibrėžimas pateiktas šio sprendimo 88 punkte paminėtoje suformuotoje jurisprudencijoje, kuri neseniai buvo dar kartą patvirtinta (2018 m. liepos 12 d. Sprendimo *The Goldman Sachs Group / Komisija*, T-419/14, apskūsto apeliacine

tvarka, EU:T:2018:445, 241 punktas), tačiau jau anksčiau įtvirtinta Teisingumo Teismo sprendimuose (2002 m. spalio 15 d. Sprendimo *Limburgse Vinyl Maatschappij ir kt. / Komisija*, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P–C-252/99 P ir C-254/99 P, EU:C:2002:582, 182 punktas ir 2006 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied / Komisija*, C-105/04 P, EU:C:2006:592, 38 punktas) ir Bendrojo Teismo sprendime (2011 m. birželio 16 d. Sprendimo *Heineken Nederland ir Heineken / Komisija*, T-240/07, EU:T:2011:284, 288 punktas), iš kurių kai kuriuose remiamasi EŽTT jurisprudencija.

188 Duomenimis, galinčiais pagrįsti patikrinimą, iš esmės gali būti laikomas rašytiniame skunde pateiktas pranešimas (šiuo klausimu žr. 2018 m. birželio 20 d. Sprendimo *České dráhy / Komisija*, T-325/16, EU:T:2018:368, 95 punktą), dėl kurio Komisija galėjo pradėti patikrinimą, nors jis ir neatitinka Reglamento Nr. 1/2003 7 straipsnio 2 dalyje (Komisijos komunikato dėl Komisijos atliekamo skundų, pateiktų pagal [SESV 101] ir [102] straipsnius, nagrinėjimo 4 dalis; OL C 101, 2004, p. 65) numatytų sąlygų dėl skundo, ir žodinis pranešimas, kai pateikimas prašymas atleisti nuo baudos ar ją sumažinti (šiuo klausimu žr. 2012 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *Nexans France ir Nexans / Komisija*, T-135/09, EU:T:2012:596, 74 punktą).

189 Be to, nagrinėjamu atveju, priešingai, nei teigia ieškovės, Komisija neprivalėjo laikytis Reglamento Nr. 1/2003 19 straipsnyje ir 2004 m. balandžio 7 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 773/2004 dėl bylų nagrinėjimo Komisijoje pagal [SESV 101] ir [102] straipsnius tvarkos (OL L 123, 2004, p. 18; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 3 t., p. 81) 3 straipsnyje nustatytų reikalavimų, išaiškintų 2017 m. rugsėjo 6 d. Sprendime *Intel / Komisija* (C-413/14 P, EU:C:2017:632), todėl neprivalėjo įrašyti ataskaitose esančių pokalbių su tiekėjais pagal šiomis nuostatomis įtvirtintas sąlygas (žr. šio sprendimo 169 punkto pirmą įtrauką).

190 Reikia priminti, kad pagal Reglamento Nr. 1/2003 V skyriaus „Įgaliojimai atlikti tyrimus“ 19 straipsnio 1 dalį „Komisija, atlikdama šiuo reglamentu jai skirtas pareigas, gali apklausti bet kurį fizinį ar juridinį asmenį, sutinkantį būti apklaustu, ir surinkti su tiriamuoju objektu susijusią informaciją.“

191 Reglamento Nr. 773/2004 3 straipsnyje nurodyta:

„1. Kai Komisija apklausia asmenį jam sutinkant pagal Reglamento (EB) Nr. 1/2003 19 straipsnį, apklausos pradžioje ji turi nurodyti apklausos teisinį pagrindą ir tikslą bei priminti apie savanorišką apklausos pobūdį. Ji taip pat informuoja apklausiamą asmenį apie savo ketinimus įrašyti apklausą.

2. Apklausa gali būti vykdoma bet kokiomis priemonėmis, įskaitant telefoną ar elektronines priemones.

3. Komisija gali įrašyti apklausiamų asmenų pareiškimus bet kokia forma. Bet kokio įrašo ar užrašų kopija turi būti pateikta apklausiamam asmeniui patvirtinti. Kai būtina, Komisija nustato terminą, per kurį apklausiamas asmuo gali pranešti jai bet kokius pareiškimų pakeitimus.“

192 Iš šių nuostatų ir 2017 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Intel / Komisija* (C-413/14 P, EU:C:2017:632, 84–91 punktai) matyti, kad Komisijai tenka pareiga pasirinkta forma užfiksuoti visus pokalbius, kuriuos ji surengė pagal Reglamento Nr. 1/2003 19 straipsnį, siekdama surinkti informaciją apie tyrimo dalyką, neskiriant formalių ir neformalių pokalbių, kuriems šis reikalavimas galėtų būti netaikomas.

193 Vis dėlto reikia pažymėti, kad šis reikalavimas netaikomas pokalbiams, vykusiems prieš Komisijai pradėdant tyrimą, kurio pradžią, be kita ko, gali reikšti sprendimo atlikti patikrinimą priėmimas.

- 194 Iš tikrųjų, kaip matyti iš to paties Reglamento Nr. 1/2003 19 straipsnio, atitinkamais pokalbiais siekiama „surinkti su tiriamuoju objektu susijusią informaciją“, o tyrimas iš esmės turėjo būti pradėtas ir jo objektas turėjo būti nustatytas prieš surengiant minėtus pokalbius (taip pat šiuo klausimu žr. Komisijos Konkurencijos generalinio direktorato Konkurencijos politikos procedūros vadovo 8 skyriaus 5, 4 ir 22 dalis).
- 195 Be to, byloje, kurioje priimtas 2017 m. rugsėjo 6 d. Sprendimas *Intel / Komisija* (C-413/14 P, EU:C:2017:632), pokalbis, dėl kurio Teisingumo Teismas nusprendė, kad jis turėjo būti įrašytas pagal Reglamento Nr. 1/2003 19 straipsnį ir Reglamento Nr. 773/2004 3 straipsnį, įvyko po to, kai buvo pradėtas tyrimas priėmus sprendimus atlikti patikrinimą (2014 m. birželio 12 d. Sprendimo *Intel / Komisija*, T-286/09, EU:T:2014:547, 4–6 punktai). Tuo remiantis negalima daryti išvados, kad ši pareiga įrašyti taip pat taikoma pokalbiams, įvykusiems prieš pradėdant tyrimą.
- 196 Šis pareigos įrašyti per tyrimą vykusius pokalbius ribojimas taip pat matyti iš generalinio advokato N. Wahl išvados byloje *Intel Corporation / Komisija* (C-413/14 P, EU:C:2016:788, 232 ir 233 punktai). Generalinis advokatas N. Wahl manė, kad Reglamento Nr. 1/2003 19 straipsniu, taikomu kartu su Reglamento Nr. 773/2004 3 straipsniu, nustatytas reikalavimas įrašyti pokalbių dėl tyrimo objekto metu surinktą informaciją nereiškia, jog Komisija niekada negalėjo neformaliai susisiekti su trečiaisiais asmenimis. Šiuo klausimu jis rėmėsi Reglamento Nr. 1/2003 19 straipsnio aiškia formuluote darydamas išvadą, kad tik teiginiai, susiję su tyrimo objektu, patenka į šios nuostatos taikymo sritį ir kad Komisija neturėjo jokios pareigos užfiksuoti pokalbius su trečiaisiais asmenimis, jeigu jie nebuvo susiję su konkrečiu tyrimo objektu.
- 197 Kitaip būtų pakenkta Komisijos vykdomam neteisėtų veiksmų nustatymui ir jos įgaliojimų tuo tikslu atlikti tyrimą įgyvendinimui. Per teismo posėdį Komisija pabrėžė galimą Reglamento Nr. 773/2004 3 straipsnyje numatytos formalios apklausos atgrasomąjį poveikį liudytojų ketinimui pateikti informaciją ir pranešti apie pažeidimus, patikslinusi, kad tokia informacija sudaro reikšmingą dalį duomenų, kuriais remiantis buvo imtasi tokių tyrimo priemonių kaip patikrinimai.
- 198 Nagrinėjamu atveju pokalbiai su tiekėjais vyko prieš pradėdant tyrimą pagal Reglamentą Nr. 1/2003. Atsižvelgiant į klausimyną, kuriuo remiantis jie buvo rengiami, negalima teigti, kad, apklausiant tiekėjus apie jų santykius su platintojų susivienijimais ir visiškai atvirai apie jų žinojimą dėl galimo šių susivienijimų poveikio konkurencijai, buvo pareikštas koks nors kaltinimas ieškovėms, o juo labiau tiekėjams dėl pažeidimo padarymo. Be to, 2019 m. sausio 10 d. Komisijos atsakymo Q.12 priedas, kurį ieškovės nurodė per teismo posėdį, tai patvirtina, nes jame minimas galimas „formalaus tyrimo“ pradėjimas po pokalbių ir Sąjungos teisės aktuose šiuo tikslu numatytų tyrimo priemonių naudojimas, t. y. šiuo atveju sprendimo atlikti patikrinimą, kuriuo pradėtas šis tyrimas, priėmimas. Vadinas, iš šių pokalbių gauti duomenys negali būti atmesti dėl formalių reikalavimų pažeidimo, motyvuojant tuo, kad nesilaikyta Reglamento Nr. 1/2003 19 straipsnyje ir Reglamento Nr. 773/2004 3 straipsnyje numatytos pareigos juos užfiksuoti. Dėl to nėra pagrindo priimti sprendimo dėl Komisijos teiginio, kad ataskaitos yra šias nuostatas atitinkantys įrašai.
- 199 Be to, iš to matyti, kad negalima pritarti ieškovių argumentui, jog ginčijamo sprendimo priėmimo dieną Komisija neturėjo iš pokalbių su trylika tiekėjų gautų duomenų, nes nenustatė minėtų pokalbių ataskaitų datos.
- 200 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, kaip teisingai pabrėžia Komisija, svarbi data, į kurią reikia atsižvelgti nustatant įrodymų turėjimo ginčijamo sprendimo priėmimo dieną faktą, yra ataskaitose nurodytų pokalbių su tiekėjais data. Būtent tą dieną Komisijai buvo pateikta informacija, kuri vėliau buvo perrašyta ataskaitose, todėl galima laikyti, kad nuo šios dienos Komisija ją turėjo. Vėliau parengtos ataskaitos, net jeigu jos leidžia nustatyti pokalbių su tiekėjais turinį ir todėl į jas turi būti atsižvelgta, nėra dokumentai, pagal kuriuos galima nustatyti, nuo kada Komisija turėjo iš pokalbių gautus duomenis. Kitaip tariant, pokalbiai su tiekėjais Komisijos turimais „duomenimis“ tapo ne nuo tada, kai Komisija parengė jų ataskaitas, bet nuo tada, kai jie įvyko.

- 201 Šiuo klausimu reikia priminti, kaip tai daro Komisija, jurisprudenciją, kuri priimta specifiniuose atleidimo nuo baudų ar jų sumažinimo procesuose, tačiau jos taikymo apimtis yra daug platesnė atsižvelgiant į aiškinamos sąvokos – įrodymų „turėjimo“ – bendrą pobūdį ir logišką, pagrįstą bei veiksmingą šios sąvokos aiškinimą. Pagal šią jurisprudenciją Komisijos įrodymų turėjimas prilyginamas jų turinio žinojimui (2016 m. birželio 9 d. Sprendimo *Repsol Lubricantes y Especialidades ir kt. / Komisija*, C-617/13 P, EU:C:2016:416, 72 punktą ir 2019 m. gegužės 23 d. Sprendimo *Recylex ir kt. / Komisija*, T-222/17, apskūsto apeliacine tvarka, EU:T:2019:356, nepaskelbta Rink., 87 punktą; šiuo klausimu taip pat žr. 2014 m. lapkričio 27 d. Sprendimo *Alstom Grid / Komisija*, T-521/09, EU:T:2014:1000, 77–83 punktus). Taigi analogiškai dėl šioje byloje nagrinėjamų Komisijos pokalbių su trylika tiekėjų galima teigti, kad apie šiuose pokalbiuose pateiktą informaciją buvo žinoma ir ja buvo disponuojama minėtų pokalbių dieną.
- 202 Jei būtų kitaip, tai reikštų, kad patikrinimą pagrindžiantys įrodymai negalėtų būti pateikiami tik žodine forma, kai formali pareiga padaryti įrašus ne tik kad šioje stadijoje nėra nustatyta atitinkamomis nuostatomis (žr. šio sprendimo 193–198 punktus), bet ir galėtų pakenkti Komisijos vykdomų tyrimų veiksmingumui, nes jai tektų pareiga taikyti Reglamento Nr. 773/2004 3 straipsnyje numatytą įrašymo procedūrą (išankstinis informavimas, įrašymas, įrašo kopijos pateikimas patvirtinti, termino dėl patvirtinimo nustatymas), o dėl to patikrinimo data nusikeltų, nors labai svarbu gavus informacijos dėl galimų pažeidimų kuo greičiau priimti sprendimus atlikti patikrinimą, kad būtų kuo labiau sumažinta informacijos nutekėjimo ir įrodymų slėpimo rizika (šiuo klausimu žr. generalinio advokato N. Wahl išvados byloje *Deutsche Bahn ir kt. / Komisija*, C-583/13 P, EU:C:2015:92, 61 ir 62 punktus).
- 203 Taigi galima daryti išvadą, kad Komisija pagrįstai rėmėsi pokalbių su trylika tiekėjų datomis, kad įrodytų, jog ginčijamo sprendimo priėmimo dieną ji turėjo iš šių pokalbių gautus duomenis.
- 204 Be to, priešingai, nei teigia ieškovės, prie 2019 m. birželio 5 d. Komisijos atsakymo pridėti įrodymai (R.1–R.13 priedai) iš tikrųjų patvirtina, kad jos pokalbiai su trylika tiekėjų vyko iki 2017 m. vasario 9 d., kai buvo priimtas ginčijamas sprendimas.
- 205 Visų pirma šie priedai patvirtina, kad elektroniniais laiškais buvo susitarta dėl pokalbių iki 2017 m. vasario 9 d., t. y. nuo 2016 m. spalio 4 d. iki 2017 m. vasario 8 d.
- 206 Aplinkybė, kad dviejų apklaustų tiekėjų paskutinis pasikeitimas informacija su Komisija įvyko dieną prieš ginčijamo sprendimo priėmimo dieną, neturi reikšmės. Iš tikrųjų reikšminga yra pasikeitimo informacija data, t. y. 2017 m. vasario 8 d., kuri yra ankstesnė už ginčijamo sprendimo priėmimo datą, t. y. 2017 m. vasario 9 d.
- 207 Bet kuriuo atveju, net jei reikėtų atsižvelgti į ataskaitų parengimo datą, remiantis paskutinio pasikeitimo informacija data negalima daryti išvados (kaip tai daro ieškovės), kad Komisija parengė visas ataskaitas po 2017 m. vasario 9 d. Pirma, tai susiję tik su dviem tiekėjais ir dviem ataskaitomis iš trylikos. Antra, Komisija nurodė, kad ataskaitas parengė siekdama įvykdyti pareigą įrašyti tiekėjų pareiškimus pagal Reglamento Nr. 773/2004 3 straipsnį (žr. šio sprendimo 198 punktą), o tai patvirtina jos teiginį, kad šios ataskaitos buvo rengiamos vykstant pokalbiams, t. y. nuo jų pradžios, o dauguma jų vyko nuo 2016 m. pabaigos. Abi aptariamos ataskaitos bent iš dalies buvo parengtos ginčijamo sprendimo priėmimo dieną, ir pagrįstai gali būti laikoma, kad šią dieną jose buvo esminiai duomenys, esantys ir galutinėje jų versijoje, nes iš šių ataskaitų matyti, kad paskutinis 2017 m. vasario 8 d. pasikeitimas informacija įvyko po kitų pasikeitimų ir juo buvo siekiama galutinai patikslinti informaciją. Šiuo aspektu svarbu priminti reikalavimą, kad sprendimai atlikti patikrinimą būtų priimami kuo greičiau, siekiant sumažinti informacijos nutekėjimo riziką po pareiškimų pateikimo (žr. šio sprendimo 202 punktą).
- 208 Be to, net jei reikėtų atsižvelgti į Komisijos 2019 m. gruodžio 19 d. papildomame atsakyme pateiktą teiginį ir patvirtinamuosius dokumentus, siekiant įrodyti, kad ataskaitos buvo užbaigtos (o ne parengtos) nuo paskutinio pokalbio iki 2017 m. vasario 21 d., šis pabaigimas po ginčijamo sprendimo

priėmimo negali paneigti to, kas iždėstyta. Iš 2016 m. gruodžio 16 d. Komisijos vidaus rašto, pridėto prie šio papildomo atsakymo, kuriame pateikta labai išsami per pokalbius surinktos informacijos santrauka, galima daryti išvadą, kad nuo šios datos ji jau buvo galutinai parengusi ataskaitas, nors jos dar nebuvo pabaigtos.

- 209 Be to, įrodymų, šiuo atveju pateiktų siekiant nustatyti pokalbių datą, pakanka įrodyti, kad nagrinėjami pokalbiai iš tikrųjų vyko su trylika tiekėjų nustatytais dienomis. Šiuo atžvilgiu negalima sutikti su ieškovių teiginiu, kuris, beje, visiškai nepagrįstas, kad šie įrodymai net nepatvirtina, jog Komisijos pareigūnai bendravo su asmenimis, nesusijusiais su Komisija. Iš tikrųjų šiam teiginiui aiškiai prieštarauja atitinkamų Komisijos pareigūnų elektroninėse darbotvarkėse nurodytos datos (pateiktos 2019 m. birželio 5 d. Komisijos atsakymo R.1–R.13 priedų paskutinėse dalyse), kurios atitinka elektroniniuose laiškuose nurodytas datas, t. y. pokalbių datas tarp Komisijos ir išorės subjektų (pateiktos R.1–R.13 priedų pradinėse dalyse), kurių, kaip tiekėjų, statusą aiškiai atskleidžia prie šių laišku pridėtas klausimynas „Klausimai tiekėjams, aprūpinantiems mažmenininkus, dėl mažmenininkų įsteigtų pirkimo susivienijimų“.
- 210 Galiausiai remiantis tais pačiais motyvais, ypač akivaizdžia minėto klausimyno ir ataskaitose nurodytos informacijos sąsaja, priešingai, nei tvirtina ieškovės, galima teigti, kad elektroniniuose laiškuose nurodyti pokalbiai yra tie patys, kurie pateikti ataskaitose. Iš tikrųjų visos ataskaitos sudarytos pagal schemą, kurią iš esmės sudaro tos pačios dalys (t. y. susivienijimai, su kuriais tiekėjas sudarė susitarimus ir sutartis dėl atlygio, keitimasis informacija, darbuotojų perkėlimas), o tai patvirtina, kad pateikiama bent dalis atsakymų į klausimyno klausimus (iš esmės klausimyno I dalis, apimanti 1–10 klausimus, ir III dalis, apimanti 15–18 klausimus).
- 211 Taigi iš viso to, kas iždėstyta, matyti, kad ginčijamo sprendimo priėmimo dieną Komisija turėjo ataskaitose apibendrintus duomenis ir kad į juos galima atsižvelgti vertinant, ar Komisija turėjo pakankamai svarių įrodymų, nesant reikalo tiksliai nustatyti ataskaitų sukūrimo ir užbaigimo datų.
- 212 Darytina išvada, kad reikia atmesti visus su formos reikalavimais susijusius kaltinimus, kuriais ginčijami Komisijos pateikti įrodymai.

ii) Dėl ginčijamą sprendimą pagrindžiančių įrodymų autorių

- 213 Atsižvelgiant į suformuotą jurisprudenciją dėl pažeidimo įrodymų vertinimo, reikia priminti, kad vienintelis svarbus kriterijus šiems įrodymams vertinti yra jų patikimumas, pažyminti, kad dokumento patikimumas, taigi ir įrodomoji galia priklauso nuo jo kilmės, parengimo aplinkybių, adresato ir turinio pagrįstumo bei patikimumo; be kita ko, didelę svarbą reikia suteikti tam, kad dokumento parengimas glaudžiai siejamas su faktinėmis aplinkybėmis, arba tam, kad jį parengė tiesioginis šių aplinkybių liudytojas (žr. 2012 m. birželio 27 d. Sprendimo *Coats Holdings / Komisija*, T-439/07, EU:T:2012:320, 45 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija ir 2016 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Goldfish ir kt. / Komisija*, T-54/14, EU:T:2016:455, 95 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 214 Šių pažeidimo įrodymų vertinimo kriterijų taikymas patikrinimą pagrindžiantiems duomenims negali lemti išvados, kad visi tikrinamų įmonių tiesiogiai neparengti duomenys nėra pakankamai svarūs. Tai užkirstų kelią trečiųjų asmenų pareiškimus ar dokumentus laikyti pakankamai svariais įrodymais ir Komisija netektų esminių galimybių atlikti patikrinimus.
- 215 Iš tikrųjų, nors pažeidimų įrodymai dažniausiai yra šiuos pažeidimus padariusių įmonių tiesiogiai parengti įrodymai, duomenų, leidžiančių įtarti pažeidimus, autoriai dažniausiai yra tretieji asmenys, t. y. konkuruojančios įmonės ar nuo neteisėtų veiksmų nukentėjusios įmonės, ar viešieji arba privatus subjektai, kurie neturi jokio ryšio su tokiais veiksmais, pavyzdžiui, ekspertai ar konkurencijos institucijos.

- 216 Taigi priešingai, nei teigia ieškovės, to, kad Komisija parengė ataskaitas ir pati spręs dėl tolimesnės procedūros bei sankcijų skyrimo, nepakanka, kad būtų paneigta jų įrodomoji galia vertinant Komisijos turimų įrodymų pakankamą svarumą.
- 217 Svarbu priminti, kad ataskaitų paskirtis yra įforminti ir patvirtinti tiekėjų Komisijai pateiktą informaciją (žr. šio sprendimo 200 punktą). Tačiau šią informaciją, kuri yra vieninteliai duomenys, kuriais grindžiamas ginčijamas sprendimas, pateikė ne Komisija, o tiekėjai, turintys tiesioginių komercinių santykių su ieškovėmis. Šiuo klausimu svarbu pabrėžti, kad tiekėjai palaiko komercinius santykius su ieškovėmis ir gali būti tiesiogiai paveikti jų įtariamo neteisėto elgesio. Taigi jie gali būti suinteresuoti, kad ieškovėms būtų pritaikytos sankcijos. Vis dėlto būtent dėl komercinių santykių su ieškovėmis jie, skirtingai nei paprasti pažeidėjų konkurentai, tiesiogiai žino apie poveikį, kuris atitinkamais atvejais gali būti priskiriamas prie šio galimai neteisėto elgesio. Šiomis aplinkybėmis jurisprudencijoje numatytas apdairumo reikalavimas aiškinant įmonių pateiktus kaltinimus kitoms įmonėms, kai pirmosios yra suinteresuotos, kad antrosioms būtų pritaikytos sankcijos (šiuo klausimu žr. 2011 m. liepos 12 d. Sprendimo *Mitsubishi Electric / Komisija*, T-133/07, EU:T:2011:345, 88 punktą), negali būti visapusiškai taikomas tiekėjų pareiškimams, ypač (kaip ir šioje byloje) kai jie nurodo tikslius faktinius duomenis, gautus dėl komercinių santykių, kuriuos jie palaiko su įtariamais pažeidėjais.
- 218 Be to, kalbant apie Komisijos parengtų ataskaitų įrodomąją galią, reikia pažymėti, kad jos nepaneigia vienintelis jai užginčyti ieškovių pateiktas argumentas, susijęs su standartizuotu tam tikrų ataskaitų dalių pateikimu, kuris esą patvirtina, kad Komisija tiksliai neperteikė įvairių tiekėjų pareiškimų. Kaip teigia ieškovės, *Intermarché* susitarimo ištrauka dėl datos ir dalyvių bei dalyvavimo pasekmių, t. y. dalyvių žinojimo apie tam tikrus *Intermarché* komercinius tikslus, yra identiška keturiose ataskaitose (2019 m. sausio 10 d. Komisijos atsakymo Q.4, Q.5, Q.7 ir Q.8 priedai). Vis dėlto atsižvelgiant į tai, kad toks tapatumas būdingas tik keturioms ataskaitoms iš trylikos perduotų ir kad jis susijęs su duomenimis, kurie galėjo būti pateikti atsakant į klausimą vienodai aprašyti, neleidžia daryti išvados, kad gauti pareiškimai yra iškreipti. Juo labiau kad ta pati ištrauka kiekvienoje iš keturių ataskaitų yra papildyta skirtingais su *Intermarché* susitarimu susijusiais duomenimis.
- 219 Šiuo klausimu taip pat svarbu priminti, kad pagal Sutartis Komisija yra institucija, kuriai pavesta visiškai nešališkai užtikrinti Sąjungos konkurencijos teisės laikymąsi, ir kad tai, jog Komisija vienu metu vykdo konkurencijos taisyklių pažeidimų tyrimo ir nubaudo už juos funkcijas, savaime nėra nešališkumo reikalavimo pažeidimas (šiuo klausimu žr. 2012 m. birželio 27 d. Sprendimo *Bolloré / Komisija*, T-372/10, EU:T:2012:325, 66 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Dėl to nesant nei įrodymų, nei pirminių įrodymų negalima daryti prielaidos, kad Komisija nagrinėjo šią bylą iškreipdama tiekėjų teiginius, kad gautų platintojų veiksmų neteisėtumą pagrindžiančių duomenų.
- 220 Iš to, kas išdėstyta, matyti, jog visi argumentai, kad, atsižvelgiant į perduotų duomenų autorių statusą, Komisija neturėjo pakankamai svarių įrodymų, turi būti atmesti.

iii) Dėl ginčijamą sprendimą pagrindžiančių įrodymų turinio

- 221 Atsižvelgiant į pažeidimo įrodymų ir duomenų, kuriais remiantis buvo priimtas sprendimas atlikti patikrinimą, atskyrimą, pastarieji negali įrodyti pažeidimo padarymo ir jo turinio bei dalyvių, antraip įgaliojimai, suteikti Komisijai pagal Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnį, taptų visiškai neveiksmingi (šiuo klausimu pagal analogiją žr. 2014 m. kovo 14 d. Sprendimo *Cementos Portland Valderrivas / Komisija*, T-296/11, EU:T:2014:121, 59 punktą).
- 222 Taigi tai, kad turimi įrodymai gali būti aiškinami skirtingai, nereiškia, kad jie nėra pakankamai svarūs, todėl Komisijos aiškinimas yra įtikinamas (pagal analogiją dėl sprendimo dėl prašymo suteikti informaciją žr. 2014 m. kovo 14 d. Sprendimo *Cementos Portland Valderrivas / Komisija*, T-296/11, EU:T:2014:121, 59 punktą). Vertinant šį įtikinamumą, reikia atsižvelgti į tai, kad Komisijai suteikti

tikrinimo įgaliojimai reiškia galimybę ieškoti įvairios informacijos, kuri dar nėra žinoma arba visiškai identifiukuota (žr. 2012 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *Nexans France ir Nexans / Komisija*, T-135/09, EU:T:2012:596, 62 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 223 Taip pat svarbu priminti, kad įvairūs duomenys, leidžiantys įtarti pažeidimą, turi būti vertinami ne kiekvienas atskirai, o kaip visuma, nes jie gali papildyti vieni kitus (žr. 2014 m. lapkričio 27 d., Sprendimo *Alstom Grid / Komisija*, T-521/09, EU:T:2014:1000, 54 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją ir 2016 m. vasario 29 d. Sprendimo *EGL ir kt. / Komisija*, T-251/12, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:114, 150 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 224 Konkrečiai kalbant apie šiuo atveju įtariamus pažeidimus, t. y. suderintus veiksmus (žr., be kita ko, ginčijamo sprendimo 6 konstatuojamąją dalį), pagal suformuotą jurisprudenciją, kaip matyti ir iš SESV 101 straipsnio 1 dalies formuluotės, suderintų veiksmų sąvoka apima ne tik įmonių suderintus veiksmus, bet ir elgesį rinkoje po šio veiksmų suderinimo ir priešastinių šių dviejų elementų ryšį (1999 m. liepos 8 d. Sprendimo *Komisija / Anic Participazioni*, C-49/92 P, EU:C:1999:356, 118 punktas ir 2000 m. kovo 15 d. Sprendimo *Cimenteries CBR ir kt./Komisija*, T-25/95, T-26/95, T-30/95–T-32/95, T-34/95–T-39/95, T-42/95–T-46/95, T-48/95, T-50/95–T-65/95, T-68/95–T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 ir T-104/95, EU:T:2000:77, 1865 punktas). Taigi reikalaujama, kad būtų trys elementai.
- 225 Kalbant apie šių trijų elementų įrodymą, reikia priminti, kad sąvoka „suderinti veiksmai“ įtraukta į Sutartis siekiant sudaryti sąlygas taikyti konkurencijos teisės nuostatas slaptiems susitarimams, kurie nėra formalus valios suderinimas, todėl juos sunkiau identifikuoti ir nustatyti. Kaip ne kartą yra pabrėžęs Sąjungos teismas, jei pagal SESV 101 straipsnį „suderintų veiksmų“ sąvoka atskiriama nuo „įmonių susitarimų“ sąvokos, taip yra dėl to, kad ji pagal šiame straipsnyje numatytą draudimą apimtų įmonių veiksmų derinimo formą, kai dar nesudaromas susitarimas tikrąja šio žodžio prasme ir nėra visų susitarimo sudedamųjų elementų, tačiau sąmoningai pakeičiamas praktiniu įmonių tarpusavio bendradarbiavimu, keliančiu riziką konkurencijai (1972 m. liepos 14 d. Sprendimo *Imperial Chemical Industries / Komisija*, 48/69, EU:C:1972:70, 64 punktas ir 2006 m. balandžio 5 d. Sprendimo *Degussa / Komisija*, T-279/02, EU:T:2006:103, 132 punktas).
- 226 Be to, apskritai reikia priminti, kad antikonkurencinių veiksmų ir susitarimų sudarymo draudimas bei sankcijos, kurios gali būti skirtos pažeidėjams, yra visuotinai žinomi. Įprasta, kad šiuos veiksmus ir susitarimus apimanti veikla vykdoma paslapčia, susitikimai vyksta slaptai ir parengiama kuo mažiau su tuo susijusių dokumentų. Net jei Komisija ir randa aiškių įrodymų apie neteisėtus ūkio subjektų tarpusavio ryšius, šie įrodymai paprastai yra tik fragmentiški ir pavieniai, todėl tam tikras aplinkybės dažnai būtina patvirtinti naudojant dedukcijos metodą. Todėl daugeliu atvejų egzistuojanti praktika arba antikonkurencinio susitarimo sudarymas gali būti nustatomi iš tam tikro skaičiaus sutapimų, kurie, nagrinėjami kartu, gali įrodyti konkurencijos taisyklių pažeidimą, jeigu nėra kito logiško paaiškinimo (2004 m. sausio 7 d. Sprendimo *Aalborg Portland ir kt. / Komisija*, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ir C-219/00 P, EU:C:2004:6, 55–57 punktai ir 2007 m. sausio 25 d. Sprendimo *Sumitomo Metal Industries ir Nippon Steel / Komisija*, C-403/04 P ir C-405/04 P, EU:C:2007:52, 51 punktas; šiuo klausimu taip pat žr. 2012 m. birželio 27 d. Sprendimo *Coats Holdings / Komisija*, T-439/07, EU:T:2012:320, 42 punktą).
- 227 Darytina išvada, kad Sąjungos teismas tam tikrais atvejais pripažino galimybę palengvinti Komisijos pareigą įrodyti suderintus veiksmus sudarančius tris elementus.
- 228 Taigi tam tikromis sąlygomis lygiagretus elgesys rinkoje gali būti laikomas suderintų veiksmų įrodymu, jei suderinimas šiuo atveju yra vienintelis įtikinamas tokio elgesio paaiškinimas (1993 m. kovo 31 d. Sprendimo *Ahlström Osakeyhtiö ir kt. / Komisija*, C-89/85, C-117/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85 ir C-125/85–C-129/85, EU:C:1993:120, 71 punktas ir 2008 m. liepos 8 d. Sprendimo *BPB / Komisija*, T-53/03, EU:T:2008:254, 143 punktas).

- 229 Be to, nesant paneigiančių įrodymų, kuriuos turi pateikti suinteresuotosios šalys, reikia preziumuoti, kad įmonės, dalyvaujančios suderintuose veiksmuose ir toliau veikiančios rinkoje, atsižvelgia į informaciją, kuria pasikeitė su savo konkurentais, kad nuspręstų, kaip elgtis šioje rinkoje (1999 m. liepos 8 d. Sprendimo *Komisija / Anic Partecipazioni*, C-49/92 P, EU:C:1999:356, 121 punktą ir 2008 m. spalio 8 d. Sprendimo *Schunk ir Schunk Kohlenstoff-Technik / Komisija*, T-69/04, EU:T:2008:415, 118 punktą). Kitaip tariant, įrodžius du pirmuosius suderintų veiksmų elementus, tam tikrais atvejais galima preziumuoti ir trečiąjį elementą.
- 230 Ši specifinė suderintų veiksmų įrodinėjimo tvarka turi įtakos sąlygoms, kurioms esant konstatuojama, kad yra pakankamai svarių įrodymų, leidžiančių įtarti tokių veiksmų egzistavimą. Konkrečiai kalbant, atsižvelgiant į būtiną suderintų veiksmų įrodymų ir duomenų, pagrindžiančių patikrinimus siekiant surinkti tokius įrodymus, atskyrimą, riba, kada pripažįstama, jog Komisija turi pakankamai svarių įrodymų, neabejotinai turi būti mažesnė nei riba, kuriai esant konstatuojami suderinti veiksmai.
- 231 Taigi į ieškovių argumentus, grindžiamus Komisijos turimos informacijos turiniu, kad Komisija neturėjo pakankamai svarių įrodymų priimti ginčijamą sprendimą, reikia atsakyti atsižvelgiant į išdėstytus samprotavimus.

– *Dėl pakankamai svarių įrodymų, susijusių su pirmojo pažeidimo įtarimu, nebuvimo*

- 232 Pirmiausia reikia priminti, kad pirmasis pažeidimas ginčijamo sprendimo 1 straipsnio a punkte apibūdintas taip:

„<...> keitimasis informacija nuo 2015 m. įmonių ir (arba) įmonių asociacijų, visų pirma ICDC <...>, ir (arba) jos narių, visų pirma *Casino* ir *AgeCore* ir (arba) jos narių, visų pirma *Intermarché*, dėl nuolaidų, kurias jos gavo kasdienio vartojimo prekių tiekimo rinkoje maisto produktų, higienos ir priežiūros prekių sektoriuose, ir kainų, taikomų paslaugų pardavimo prekių ženklų žymimų prekių gamintojams rinkoje maisto produktų, higienos ir priežiūros prekių sektoriuose keliose Europos Sąjungos šalyse, visų pirma Prancūzijoje <...>“

- 233 Ieškovės iš esmės neginčijo, kad yra pakankamai svarių įrodymų, pagrindžiančių pirmąjį pažeidimą, nei savo procesiniuose dokumentuose, nei atsakymuose į Bendrojo Teismo klausimus apie jų poziciją dėl Komisijos pateiktų duomenų. Per teismo posėdį jos pirmą kartą nurodė du anksčiau nepateiktus prieštaravimus. Pirma, tai, kad prie 2019 m. birželio 5 d. Komisijos atsakymo pridėtoje 1 lentelėje paslaugų pardavimo rinkos ir tiekimo rinkos nurodytos kartu, nors šios dvi rinkos buvo atskirai nurodytos ginčijamo sprendimo 1 straipsnio a punkte, patvirtina, kad Komisija neturėjo pakankamai svarių įrodymų dėl pirmojo pažeidimo, atsižvelgiant į jurisprudenciją, suformuotą 2012 m. lapkričio 14 d. Sprendime *Nexans France ir Nexans / Komisija* (T-135/09, EU:T:2012:596). Antra, tai, kad formali tyrimo procedūra buvo pradėta atsižvelgiant tik į tam tikrus antrojo pažeidimo aspektus, patvirtina, kad Komisija neturėjo pakankamai svarių įrodymų dėl pirmojo pažeidimo.
- 234 Pirmasis ieškovių per posėdį pateiktas prieštaravimas turi būti atmestas kaip nepriimtinas, nes pateiktas pavėluotai. Iš tikrųjų, priešingai, nei numatyta Procedūros reglamento 84 straipsnio 2 dalyje, ieškovės pirmąjį prieštaravimą pateikė ne tada, kai sužinojo apie prie 2019 m. birželio 5 d. Komisijos atsakymo pridėtą 1 lentelę, nes, nepaisydamos Bendrojo Teismo prašymo pareikšti nuomonę dėl minėto atsakymo iki 2019 m. liepos 4 d., pirmąjį prieštaravimą jos pateikė tik per 2020 m. sausio 29 d. posėdį.
- 235 Bet kuriuo atveju pažymėtina, kad negalima sutikti su šiuo pirmuoju prieštaravimu iš esmės. Iš prie 2019 m. birželio 5 d. Komisijos atsakymo pridėtos 1 lentelės matyti, kad ji neatskyrė kasdienio vartojimo prekių tiekimo rinkos nuo paslaugų pardavimo gamintojams rinkos, nors jos atskirai paminėtos ginčijamame sprendime, ir šioje lentelėje paaiškino, kad „nuolaidos [tiekimo rinkoje] taip pat gali būti laikomos paslaugų pardavimo kainomis prekių ženklų pažymėtų prekių gamintojams maisto produktų, higienos ir priežiūros produktų sektoriuose“. Vis dėlto tai reiškia, kad pagal jurisprudenciją, visų pirma pagal 2012 m. lapkričio 14 d. Sprendimą *Nexans France ir Nexans /*

Komisija (T-135/09, EU:T:2012:596, 62 punktas), Komisija šiame etape dar nenustatė, kokios formos naudą gavo platintojai tiekėjams padarant žalą (dėl jos ji įtarė platintojus susitarus), o tai ji, beje, pripažįsta savo 2019 m. birželio 5 d. atsakyme patikslindama, kad pridėtuose prieduose ji kalba tik apie „nuolaidas“, „iš anksto nenusprendus, ar išsamus tyrimas atskleistų, kad tai yra nuolaidos tiekimo rinkose ar paslaugų pardavimo gamintojams kainos“. Reikia priminti, kad pagal minėtą sprendimą Komisijos įgaliojimai atlikti patikrinimus apima galimybę ieškoti įvairios informacijos, kuri dar nėra žinoma arba visiškai identifikuota (taip pat žr. šio sprendimo 222 punktą).

- 236 Tačiau, priešingai, nei teigia ieškovės, remiantis 2012 m. lapkričio 14 d. Sprendimu *Nexans France ir Nexans / Komisija* (T-135/09, EU:T:2012:596, 60–94 punktai) negalima daryti išvados, kad naudos tikrinamoms įmonėms dėl taikomų kainų atveju Komisija privalo konkrečiai nurodyti šiuos įrodymus pagal abi rinkas, kurios susijusios su šia nauda, juo labiau kad iš suformuotos jurisprudencijos, susijusios su pareiga motyvuoti, matyti, kad Komisija neturi tiksliai apibrėžti nagrinėjamos rinkos (žr. šio sprendimo 112 punktą). Iš tikrųjų, šiame sprendime Bendrasis Teismas kaltino Komisiją ne dėl to, kad ši nepakankamai atskyrė dvi rinkas, kurios pagal turimus įrodymus galėjo būti susijusios, bet dėl patikrinimo apimties, kuri viršijo rinkos, dėl kurios ji turėjo įrodymų, ribas. Tačiau šioje byloje ieškovės nepateikia jokių tokio viršijimo įrodymų, nes, priešingai, nei jos tvirtino per teismo posėdį, tiekėjų pareiškimai susiję ne tik su ICDC, kuri dalyvavo tik paslaugų pardavimo gamintojams rinkoje (žr. šio sprendimo 248 punktą).
- 237 Antrasis ieškovių per posėdį pateiktas prieštaravimas gali būti pripažintas priimtiniu pagal Procedūros reglamento 84 straipsnio 2 dalį, nes jis grindžiamas 2019 m. lapkričio 4 d. Komisijos sprendimu pradėti formalią tyrimo procedūrą (kuris buvo priimtas pasibaigus minėtam 2019 m. liepos 4 d. terminui pateikti atsakymą ir jau pradėjus žodinį šios bylos nagrinėjimą) ir pateiktas vykstant žodiniam bylos nagrinėjimui. Vis dėlto šis prieštaravimas turi būti atmestas kaip nepagrįstas.
- 238 Net neatsižvelgiant į tai, kad sprendimas pradėti formalią tyrimo procedūrą priimtas vėliau nei ginčijamas sprendimas ir dėl to negali paneigti jo teisėtumo, remiantis šio sprendimo taikymo sritimi negalima daryti išvados, kad Komisija neturėjo pakankamai svarių įrodymų, susijusių su pirmuoju pažeidimu.
- 239 Iš 2019 m. lapkričio 4 d. sprendimo C(2019) 7997, kuriuo pradėta procedūra byloje AT.40466 dėl kitų įtariamų pažeidimų, nesusijusių su pirmuoju pažeidimu, matyti, kad Komisija nemanė turinti pakankamai informacijos, kad galėtų pradėti procedūrą dėl šio pažeidimo. Vis dėlto vien dėl savo pobūdžio patikrinimą pagrindžiantys duomenys leidžia tik įtarti pažeidimą, kuris galiausiai galėtų būti neįrodytas, o tai, be kita ko, paaiškina, kodėl ne po visų patikrinimų priimamas sprendimas pradėti procedūrą ar juo labiau sprendimas, kuriuo konstatuojamas pažeidimas. Taigi pažeidimo duomenų buvimas nebūtinai reiškia, kad esama įtariamo pažeidimo įrodymų ar juo labiau įrodymų, kurių pakanka procedūrai pradėti. Remiantis tuo, kad per ginčijamą patikrinimą nebuvo surinkti tokie įrodymai, negalima daryti išvados, kad Komisija prieš patikrinimą neturėjo pakankamai svarių įrodymų.
- 240 Reikia pridurti, kad Komisija Bendrajam Teismui pateikė tam tikrus įrodymus, kuriuos ji turėjo priimdama ginčijamą sprendimą, susijusius su lygiagrečiais ICDC (*Casino*) ir AgeCore (*Intermarché*) veiksmams, kuriems šiuo atveju būdingas tiekėjų prašymų taikyti nuolaidas pateikimas tuo pačiu metu ir panašumas.
- 241 Nagrinėjami duomenys yra pakankamai svarūs tokio pateikimo tuo pačiu metu ir panašumo įrodymai.
- 242 Iš tikrųjų, iš trylikos apklaustų tiekėjų dešimt patvirtino prekybinius santykius iškart su abiem ICDC ir AgeCore, aštuoni išsamiai nurodė ICDC (*Casino*) ir AgeCore (*Intermarché*) tapačius prašymus taikyti nuolaidas (t. y. įmonės A, B, C, D, E, G, H ir J; 2019 m. sausio 10 d. Komisijos atsakymo Q.1–Q.5,

Q.7, Q., Q.8 ir Q.10 priedai), vienas užsiminė apie *AgeCore* prisiderinimą prie konkurentų jų neįvardindamas (įmonė I, Q.9 priedas) ir du tiekėjai bendrai nurodė, kad gavo skirtingų platintojų susivienijimų prašymus taikyti panašias nuolaidas (įmonės L ir M; Q.12 ir Q.13 priedai).

- 243 Be to, Komisija pateikė ne tik įrodymus, susijusius su šiuo pirmuoju suderintų veiksmų elementu, t. y. lygiagrečiu elgesiu rinkoje, kuris, beje, tam tikromis sąlygomis gali leisti preziumuoti, kad yra antrasis suderintų veiksmų elementas, t. y. veiksmų derinimas (žr. šio sprendimo 228 punktą). Ji nurodė, kad taip pat turėjo įrodymų, susijusių su tokiu veiksmų derinimu, t. y. keitimusi informacija, kurie, vertinami kartu, taip pat gali būti laikomi pakankamai svariais.
- 244 Tiesa, tiekėjų, aiškiai nurodančių platintojų keitimąsi informacija apie nuolaidas, yra mažiau, o jų pareiškimai šiuo klausimu dažniausiai yra neaiškūs ir spekuliatyvūs. Trys tiekėjai aiškiai nurodė dalijimąsi arba keitimąsi informacija (t. y. įmonės C, E ir H; 2019 m. sausio 10 d. Komisijos atsakymo Q.3, Q.5 ir Q.8 priedai) ir keli kiti nurodė, kad susivienijimas žinojo apie kitų susivienijimų gautas nuolaidas (visų pirma B, D, G ir I įmonės; Q.2, Q.4, Q.7 ir Q.9 priedai). Be to, vienas iš tiekėjų nurodė galimą tuo pat metu pateiktų prašymų taikyti nuolaidas paaiškinimą, t. y. platintojų per derybas vykdomą klaidinimą siekiant palankesnių komercinių sąlygų (įmonė L, Q.12 priedas).
- 245 Vis dėlto pažymėtina, kad nė vienas tiekėjas nenurodė, kad mažai tikėtina, jog prašymų taikyti nuolaidas pateikimą tuo pačiu metu ir panašumą lėmė keitimasis informacija. Vieninteliai tiekėjai, kurie laikėsi kitos nuomonės nei ta, kad buvo keičiamasi informacija, arba visai nieko nenurodė, arba nurodė, kad neturi informacijos apie platintojų keitimąsi informacija, aiškiai neatmesdami tokio keitimosi galimybės (t. y. įmonės A, F, J, K ir M, 2019 m. sausio 10 d. Komisijos atsakymo Q.1, Q.6, Q.10, Q.11 ir Q.13 priedai).
- 246 Toliau svarbu pabrėžti, kad tiekėjas, nurodęs platintojų vykdomo klaidinimo prielaidą, ne tik patikslino jos tikimybę teiginiu, jog „tikėtina, kad nurodyta informacija [susijusi su kitų susivienijimų sąlygų žinojimu] vis dėlto yra teisinga“, bet ir nurodė, kad nedalyvauja derybose, peržengiančiose nacionalinį lygmenį, iš esmės susijusiose su pirmuoju įtariamu pažeidimu, o tai mažina jo pareiškimų patikimumą. Vadinas, Komisijos turimi įrodymai neleido jai daryti išvados, jog tuo pačiu metu pateikti panašūs prašymai taikyti nuolaidas įtikinamai paaiškinami kitaip nei veiksmų suderinimu (žr. šio sprendimo 228 punktą).
- 247 Galiausiai tiekėjų pareiškimus dėl platintojų keitimosi informacija, susijusia su nuolaidomis, patvirtina informacija apie kanalus, kuriais toks keitimasis galimai vyko.
- 248 Keletas tiekėjų ir N asociacijos direktorius savo laiške nurodo judėjimą tarp platintojų susivienijimų, komercinių įstaigų perdavimą ir darbuotojų judėjimą tarp platintojų ir susivienijimų kaip potencialius žinojimo, be kita ko, apie įvairių platintojų gautas nuolaidas, šaltinius (visų pirma Q.2 priedo 4 puslapis, Q.7 priedo 4 puslapis ir Q.8 priedo 5 puslapis, ir 2019 m. sausio 10 d. Komisijos atsakymo Q.14, Q.16 ir Q.18 priedai). Jie konkrečiai nurodo *Casino* ir *Intermarché* Prancūzijoje kaip bendrą patronuojamąją bendrovę *Intermarché Casino Achats (INCA)* sukurtą susivienijimą ir nurodo ryšį tarp priklausymo tam pačiam susivienijimui nacionaliniu lygmeniu ir *Casino* bei *Intermarché* žinojimo apie nuolaidas, kiekvieno gautas iš atitinkamų savo tiekėjų (visų pirma Q.4 priedo 4 puslapis ir Q.7 priedo 4 ir 6 puslapiai).
- 249 Atsižvelgiant į daugybę atskleistų komunikacijos kanalų, su šiais kanalais susijusius paaiškinimus ir pateiktos informacijos atitikimą, nors ją pateikę subjektai *a priori* nesinaudojo tomis pačiomis priemonėmis ir informacijos šaltiniais, galima teigti, kad Komisija turėjo pakankamai svarių įrodymų, leidžiančių jai įtarti ginčijamą keitimąsi informacija. Iš tikrųjų, svarbu priminti, kad nors tiekėjai gali būti tiesioginiai antikonkurencinio elgesio rinkoje liudininkai (žr. šio sprendimo 217 punktą), tačiau to paties negalima teigti apie slaptą veiksmų derinimą. Dėl to, vertinant bendrai pakankamai svarių įrodymų buvimą, pateiktos informacijos, susijusios su nagrinėjamu keitimusi informacija, įvairovė, tikslumas ir atitiktis kompensuoja dažnai spekuliacinį šios informacijos pobūdį.

250 Be to, atsižvelgiant į tai, kad šie įrodymai dėl įtariamo keitimosi informacija papildo susijusiuosius su elgesiu rinkoje, reikia konstatuoti, kad Komisija turėjo pakankamai svarių įrodymų, kad įtartų pirmąjį pažeidimą.

– Dėl pakankamai svarių įrodymų, susijusių su antrojo pažeidimo įtarimu, nebuvimo

251 Primintina, kad ginčijamo sprendimo 1 straipsnio b punkte šis antrasis pažeidimas aprašytas taip:

„<...> *Casino* ir *Intermarché* keitimasis informacija apie būsimas prekybos strategijas, visų pirma dėl asortimento, parduotuvių kūrimo, el. prekybos ir pardavimo skatinimo politikos kasdienio vartojimo prekių tiekimo ir kasdienio vartojimo prekių pardavimo vartotojams rinkose Prancūzijoje bent nuo 2016 m.“

252 Pirmiausia pažymėtina, kad, kaip teigia ieškovės ir pripažįsta pati Komisija, įtarimus dėl antrojo pažeidimo ji grindė pagrindiniu įrodymu, susijusiu su *Intermarché* susitarimo sudarymu.

253 Iš bylos medžiagos matyti, kad *Intermarché* susitarimas buvo sudarytas 2016 m. rugsėjo 21 d. *Intermarché* būstinėje ir kad ten *Intermarché* vadovybė kartu su savo komercinių įstaigų atsakingais asmenimis susitiko su pagrindiniais tiekėjais, kad pristatytų savo verslo siekius ir prioritetus.

254 Neginčijama, kad sudarant šį susitarimą dalyvavo daugelio *Intermarché* tiekėjų atstovai, taip pat *Intermarché* ir *Casino* bendros patronuojamosios bendrovės INCA atstovai, visų pirma A (beje, *Casino* grupės direktorius) bei *AgeCore* atstovas B, vadovaujantis šiai įmonių asociacijai. Taip pat neginčijama, kad, sudarant susitarimą nagrinėtos temos, kurias pristatė *Intermarché* vadovybė, buvo susijusios su įmonės plėtros tikslais ir pagrindinėmis kryptimis, kiek tai susiję su rinkos dalimis, parduotuvių tinklo didėjimu, skaitmeninimu ir internetine prekyba, inovacijomis, skirtomis naujų produktų išleidimui į rinką paspartinti, prekybos vietų „drive“ skaičiaus didėjimu ir naujų pardavimų skatinimo priemonių įgyvendinimu.

255 Ieškovės teigia, kad taip pateikta informacija neatskleidžia jokio keitimosi jautriais ir konfidencialiais komerciniais duomenimis, leidžiančiais įtarti pagal SESV 101 straipsnį draudžiamus konkurentų suderintus veiksmus, ir tuo remdamosi daro išvadą, kad Komisija neturėjo pakankamai svarių įrodymų, kad preziumuotų antrojo pažeidimo buvimą.

256 Pirma, kalbant apie galimybę preziumuoti keitimąsi informacija, taigi ir veiksmų derinimą pagal vieno platintojo, šiuo atveju *Intermarché*, pranešimus, reikia priminti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją koordinavimo ir bendradarbiavimo kriterijai, leidžiantys nustatyti suderintus veiksmus, turi būti suvokiami atsižvelgiant į Sutarties konkurencijos nuostatų sampratą, pagal kurią kiekvienas ūkio subjektas turi savarankiškai nustatyti politiką, kurios jis ketina laikytis vidaus rinkoje. Nors šis autonomijos reikalavimas neatima iš ūkio subjektų teisės protingai prisiderinti prie savo konkurentų elgesio, kuris konstatuotas arba apie kurį paskelbta, pagal jį griežtai draudžiami bet kokie tiesioginiai ar netiesioginiai tokių ūkio subjektų kontaktai, kuriais siekiama daryti įtaką esamo ar potencialaus konkurento elgesiui rinkoje arba atskleisti tokiam konkurentui elgesį, kurio nuspręsta ar numatoma imtis šioje rinkoje, arba kurie turi tokį poveikį (2009 m. birželio 4 d. Sprendimo *T-Mobile Netherlands ir kt.*, C-8/08, EU:C:2009:343, 32 ir 33 punktai ir 1991 m. spalio 24 d. Sprendimo *Rhône-Poulenc / Komisija*, T-1/89, EU:T:1991:56, 121 punktas).

257 Vadinas, to, kad vienas konkuruojančių įmonių susitikimų dalyvis atskleidžia savo ketinimus, nepakanka kartelio egzistavimui paneigti. Iš suformuotos jurisprudencijos taip pat matyti, kad nors suderintų veiksmų sąvoka suponuoja abipusių ryšių tarp konkurentų buvimą, vis dėlto ši sąlyga yra įvykdyta, jei vienas konkurentas kito konkurento siūlymu ar bent jau pastarajam sutikus atskleidžia savo ketinimus ar būsimą elgesį rinkoje. Šis, gavęs tokią informaciją, į kurią neišvengiamai tiesiogiai ar netiesiogiai atsižvelgia, iš anksto pašalina neaiškumus, susijusius su būsimu konkurento elgesiu, nors kiekvienas ūkio subjektas privalo savarankiškai nustatyti komercinę politiką, kurią ketina taikyti

rinkoje. Todėl įmonės informacijos apie būsimą rinkoje veikiančių savo konkurentų elgesį gavimas yra suderinti veiksmai, kuriuos draudžia SESV 101 straipsnio 1 dalis (šiuo klausimu žr. 2000 m. kovo 15 d. Sprendimo *Cimenteries CBR ir kt. / Komisija*, T-25/95, T-26/95, T-30/95–T-32/95, T-34/95–T-39/95, T-42/95–T-46/95, T-48/95, T-50/95–T-65/95, T-68/95–T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 ir T-104/95, EU:T:2000:77, 1849 punktą; 2001 m. liepos 12 d. Sprendimo *Tate & Lyle ir kt. / Komisija*, T-202/98, T-204/98 ir T-207/98, EU:T:2001:185, 54 punktą ir 2008 m. liepos 8 d. Sprendimo *BPB / Komisija*, T-53/03, EU:T:2008:254, 231–234 punktus).

- 258 Visgi negalima teigti, kad vien konkuruojančios *Casino* grupės direktoriaus dalyvavimo *Intermarché* prekybos prioritetų pristatyme pakanka, kad šiuo atveju būtų įtartas pateiktos informacijos gavimas, kaip to reikalaujama pagal jurisprudenciją, siekiant konstatuoti abipusiškumą ir iš to daryti išvadą, kad *Casino* ir *Intermarché* veiksmai buvo suderinti.
- 259 Pirma, kaip tinkamai pažymėjo ieškovės, o Komisija to neginčija, A dalyvavo sudarant *Intermarché* susitarimą ne kaip *Casino* atstovas, o kaip INCA bendravaldis, kurio buvimas pateisinamas tuo, kad ši bendrovė derėjosi *Intermarché* vardu dėl tiekimo sąlygų su pagrindiniais tiekėjais. Antra, A turėjo griežtus konfidencialumo įsipareigojimus dėl *Casino*, kurie patys nebuvo ginčijami, ir negalima teigti, kad šių įsipareigojimų nebuvo laikomasi.
- 260 Vien atsižvelgiant į A dalyvavimo sudarant *Intermarché* susitarimą motyvą ir jam nustatytus įsipareigojimus ir nesant kitų pagrindžiančių įrodymų, kurių Komisija šioje byloje nepateikė, negalima pagrįstai įtarti, kad *Casino* gavo *Intermarché* pateiktą informaciją, kas pagrįstų tyrimų atlikimą siekiant nustatyti, ar *Casino* prašė arba bent jau gavo informacijos iš *Intermarché*. Iš tikrųjų Komisija nurodo tik vienintelę ataskaitą, kurioje pateiktos diskusijos tarp A ir *Intermarché* atstovo bendrovėje INCA vykstant susitarimo sudarymo procedūrai (2019 m. sausio 10 d. Komisijos atsakymo Q.5 priedo 7 ir 8 puslapiai); diskusijos kitais klausimais neatspindi viešų pareiškimų gavimo fakto ir jų turinys nebūtinai susijęs su šių pareiškimų turiniu, atsižvelgiant į šių dviejų asmenų vykdomas funkcijas bendrovėje INCA, kurios pateisina jų keitimąsi informacija kitais klausimais. Šiuo klausimu svarbu pažymėti, kad, priešingai, nei teigia Komisija, kuri prie 2019 m. birželio 5 d. atsakymo pridėtos 2 lentelės įžangoje nurodo, jog yra gavusi informacijos, kad INCA galėjo būti naudojama kaip priemonė keičiantis su antruoju pažeidimu susijusia informacija, minėtoje lentelėje pateiktose ataskaitų ištraukose tik nurodytas A dalyvavimas sudarant *Intermarché* susitarimą, o tuo remiantis negalima daryti išvados, kad šiomis aplinkybėmis INCA atliko specifinį vaidmenį.
- 261 Antra, kalbant apie *Intermarché* susitarimo sudarymo metu pateiktus duomenis, reikia priminti, kad keitimosi informacija kvalifikavimas kaip pažeidimo visų pirma priklauso nuo informacijos, kuria keičiamasi, pobūdžio (šiuo klausimu žr. 1998 m. gegužės 28 d. Sprendimo *Deere / Komisija*, C-7/95 P, EU:C:1998:256, 88–90 punktus ir 2006 m. lapkričio 23 d. Sprendimo *Asnef-Equifax ir Administración del Estado*, C-238/05, EU:C:2006:734, 54 punktą).
- 262 Nagrinėjamu atveju reikia pažymėti, kad, kaip teigia ieškovės, ataskaitose, kuriose nurodytas *Intermarché* susitarimas (2019 m. sausio 10 d. Komisijos atsakymo Q.4, Q.5, Q.7, Q.9 priedai ir Q.8 priedas, kuriame pateikiamas išsamesnis paaiškinimas), bendrai aprašyti minėtame susitarime aptarti komercinės politikos elementai dėl asortimento, el. prekybos ar pardavimų skatinimo. Tokia bendra informacija taip pat pateikiama asociacijos N direktoriaus laiško priede (Q.15 priedas). Be to, ji pakartota ieškovių pateiktame straipsnyje, paskelbtame specializuotoje spaudoje.
- 263 Iš tikrųjų iš bylos medžiagos matyti, beje, Komisija to neginčija, kad *Intermarché* susitarimo sudarymas vyko viešai, dalyvaujant daugiau nei 400 tiekėjų, taip pat žurnalistams, ir kad jis buvo išsamiai aprašytas specializuotoje spaudoje. Be to, Komisija buvo informuota apie šį viešą pobūdį, kaip tai patvirtina pokalbių su tiekėjais protokolai, nes vienas iš jų nurodė apie spaudos atstovų dalyvavimą sudarant *Intermarché* susitarimą (Q.2 priedo 7 puslapis). Atsakydama į Bendrojo Teismo klausimą Komisija nurodė, kad ji buvo informuota ne apie sudarant *Intermarché* susitarimą padarytus pristatymus, o tik apie žurnalistų dalyvavimą.

- 264 Pagal suformuotą jurisprudenciją keitimosi vieša informacija sistema savaime negali pažeisti Sutarties konkurencijos taisyklių (žr. 2003 m. rugsėjo 30 d. Sprendimo *Atlantic Container Line ir kt. / Komisija*, T-191/98 ir T-212/98–T-214/98, EU:T:2003:245, 1154 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 265 Be to, Pagal [SESV] 101 straipsnio taikymo horizontaliesiems bendradarbiavimo susitarimams gairių (OL C 11, 2011, p. 1; toliau – Gairės dėl horizontaliojo bendradarbiavimo susitarimų), kuriomis Komisija apribojo savo diskreciją ir nuo kurių negali nukrypti, nes kitaip jai gali būti paskirta sankcija (šiuo klausimu žr. 2005 m. birželio 28 d. Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. / Komisija*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ir C-213/02 P, EU:C:2005:408, 211 punktą), 92 punktą „iš tikrųjų vieša informacija“ yra vienodomis sąlygomis visiems konkurentams ir klientams bendrai prieinama informacija. Tame pačiame Gairių dėl horizontaliojo bendradarbiavimo susitarimų punkte nurodyta: „kad informacija būtų iš tikrųjų vieša, ją gauti klientams ir bendrovėms, nesusijusioms su keitimosi sistema, neturėtų kainuoti daugiau nei bendrovėms, kurios keičiasi ta informacija“, „todėl konkurentai paprastai nesikeistų duomenimis, kuriuos jie taip pat lengvai gali gauti rinkoje, todėl praktikoje greičiausiai nebus keičiamasi iš tikrųjų viešais duomenimis“. Be to, pagal ieškovių per posėdį cituotą Gairių dėl horizontaliojo bendradarbiavimo susitarimų 63 punktą, konkrečiai susijusį su vienašaliais viešais pareiškimais, jei bendrovė „vienašališkai paskelbia informaciją, kuri taip pat yra iš tikrųjų vieša, pavyzdžiui, laikraštyje, paprastai tai nelaikoma suderintais veiksmais, kaip apibrėžta [SESV] 101 straipsnio 1 dalyje“.
- 266 Šioje byloje iš *Intermarché* susitarimo sudarymo aplinkybių aiškiai matyti, kad *Intermarché* pateikta informacija yra iš tikrųjų vieša informacija, kaip tai suprantama pagal Gaires dėl horizontaliojo bendradarbiavimo susitarimų. Dėl žurnalistų dalyvavimo ir išsamios jų ataskaitos specializuotoje spaudoje praėjus tik kelioms dienoms po *Intermarché* susitarimo sudarymo su *Intermarché* informacija, pateikta sudarant susitarimą, galėjo susipažinti ne tik konkuruojančios *Casino* grupės direktorius A, bet ir tokiu pačiu būdu visi kiti *Intermarché* konkurentai.
- 267 Be to, iš specializuotos spaudos straipsnio, kuriame aprašomas *Intermarché* susitarimo sudarymas ir kurio turinio Komisija neginčijo, matyti, kad per šią procedūrą pateikta informacija buvo labai bendro pobūdžio ir ja buvo siekiama suteikti įmonės tiekėjams galimybę įvertinti *Intermarché* vadovybės parengtą vystymosi ir inovacijų politiką. Komisija tiksliai nenurodė, kodėl tokia informacija negalėjo būti laikoma viešais duomenimis. Nors per šią procedūrą buvo pristatytas tikslas sukurti 200 parduotuvių, vien šia informacija dėl jos bendro pobūdžio negalima pagrįsti įtarimų dėl konkurentų suderintų veiksmų, draudžiamų pagal SESV 101 straipsnį. Taigi *Intermarché* susitarimo sudarymo metu atskleistos informacijos viešas pobūdis neleidžia jos laikyti neteisėto keitimosi informacija dalyku dėl jos viešo pobūdžio, todėl ir *Intermarché* susitarimas negali būti laikomas pakankamai svarių nagrinėjamo pažeidimo įrodymu.
- 268 Juo labiau kad šiuo atveju pati Komisija ginčijamame sprendime nurodė, jog įtariamų pažeidimų įrodymai patvirtina slaptą tam tikro skaičiaus asmenų keitimąsi informacija naudojant slaptus dokumentus (žr. šio sprendimo 117 punktą). Kaip tinkamai priminė ieškovės, remiantis ginčijamo sprendimo 8 konstatuojamąja dalimi, „tariamai suderinti veiksmai buvo atliekami visiškai slaptai, apie jų buvimą ir taikymą žinojo tik aukščiausi vadovai ir ribotas kiekvienos įmonės patikimų darbuotojų skaičius“, o „dokumentai, susiję su tariamais suderintais veiksmais, yra minimalūs ir laikomi tokiose vietose ir tokia forma, kad būtų užtikrintas jų slaptas laikymas ir sunaikinimas“. Atsižvelgiant į įrodymus, kuriuos sudaro vieši pareiškimai, pavyzdžiui, padaryti sudarant *Intermarché* susitarimą, negalima įtarti keitimosi ta pačia informaciją, kuri laikoma visiškoje paslapyje.
- 269 Šių išvadų nepaneigia Gairių dėl horizontaliojo bendradarbiavimo susitarimų 63 punkto teiginys, kad „negalima atmesti galimybės nustatyti suderintų veiksmų“, jei bendrovė „vienašališkai paskelbia informaciją, kuri taip pat yra iš tikrųjų vieša“. Iš tikrųjų, be to, kad tokiems viešiesiems pranešimams negali būti taikoma slaptos neteisėto keitimosi informacija prezumpcija, pažymėtina, kad Komisija ginčijamame sprendime ir taip pat šio proceso metu nei patvirtino, nei juo labiau paaiškino, kad antrasis pažeidimas yra tas atvejis, kai vieši vienašaliai pareiškimai laikomi suderintais veiksmais.

- 270 Vadinas, Komisija, vertindama visus *Intermarché* susitarimo požymius, negalėjo pagrįstai įtarti pagal SESV 101 straipsnį draudžiamo konkurentų keitimosi komerciniais duomenimis. Iš to taip pat matyti, kad šis susitarimas negali būti laikomas pakankamai svariu įrodymu, leidžiančiu įtarti antrąjį pažeidimą.
- 271 Bet kuriuo atveju šios išvados negalėtų pakeisti atsižvelgimas į 2016 m. gruodžio 16 d. Komisijos vidaus raštą, pridėtą prie jos 2019 m. gruodžio 19 d. papildomo atsakymo, ir tai, kad vykdant tyrimo priemonę būtų pateikta ataskaitų nekonfidencialių versijų, kurias perdavė Komisija, konfidenciali versija. Pirmą, šį vidaus raštą sudaro tik duomenys, nurodyti ataskaitose. Antra, iš nekonfidencialios šių ataskaitų versijos matyti, kad duomenų įslaptinimu siekiama tik užkirsti kelią subjektų ar asmenų, datų ir skaičiais išreikštų duomenų nustatymui, kad atsižvelgiant į šiuos duomenis nebūtų galima nustatyti ryšio tarp viešų pareiškimų sudarant *Intermarché* susitarimą ir įtariamo slapto keitimosi informacija. Vadinas, nėra reikalo taikyti minėtos tyrimo priemonės, kurios Komisija prašė Bendrojo Teismo.
- 272 *Casino* ir *Intermarché* tuo pačiu metu tiekėjams pateikti prašymai, susiję su ta pačia „inovacijų premija“, taip pat negali būti laikomi pakankamai svariais įrodymais, leidžiančiais įtarti antrąjį pažeidimą. Iš tikrųjų remiantis pateiktais įrodymais negalima aiškiai atskirti šios premijos ar „nuolaidų už inovacijas“ nuo nuolaidų ir paslaugų pardavimo tiekėjams kainų, su kuriomis susijęs pirmasis pažeidimas. Atsižvelgiant į paaiškinimus, pateiktus ataskaitose (2019 m. sausio 10 d. Komisijos atsakymo Q.6 priedo 3 puslapis ir Q.7 priedo 5 puslapis, taip pat išnaša Nr. 7), minėtos nuolaidos yra arba nuolaidos, kurių prašoma tiekėjams, arba atlyginimas už įtraukimo į sąrašus paslaugas, platintojų suteiktas tiekėjams, net jei tai konkrečiai susiję su inovaciniais produktais ir taikoma Prancūzijoje, su kuriuo taip pat susijęs pirmasis pažeidimas. Komisijos 2 lentelėje, kurią ji parengė siekdama apibendrinti antrojo pažeidimo duomenis (žr. šio sprendimo 169 punkto paskutinę įtrauką), „nuolaidų už inovacijas“ duomenys yra atskirti nuo duomenų, susijusių su asortimentu, parduotuvių kūrimu, el. prekybos politika ir pardavimo skatinimo politika, kurie vieninteliai paminėti ginčijamame sprendime. Be to, galima pažymėti, kad tik du iš trylikos apklaustų tiekėjų (Q.6 ir Q.7 priedai) nurodo tuo pačiu metu pateiktus prašymus taikyti nuolaidas už inovacijas.
- 273 Taigi net atsižvelgiant į visą informaciją, susijusią su *Intermarché* susitarimu ir „inovacijų premija“, darytina išvada, kad Komisija neturi pakankamai svarių įrodymų, leidžiančių įtarti antrąjį pažeidimą ir pateisinti ginčijamo sprendimo 1 straipsnio b punktą, todėl nereikia priimti sprendimo dėl ieškovių argumentų, susijusių su nauju sprendimu atlikti patikrinimą, visų pirma dėl antrojo pažeidimo, kuris joms buvo nusiūstas nagrinėjant šią bylą (2019 m. gegužės 13 d. Komisijos sprendimas C(2019) 3761, kuriuo nurodyta *Casino, Guichard-Perrachon SA* ir visoms jos tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojamoms bendrovėms leisti atlikti patikrinimą pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 20 straipsnio 1 ir 4 dalis (byla AT.40466 – *Tute* 1).
- 274 Todėl ieškinio pagrindas, susijęs su ieškovių teisės į būsto neliečiamybę pažeidimu, turi būti pripažintas pagrįstu, kiek jis susijęs su antruoju pažeidimu.
- 275 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, ginčijamas sprendimas turi būti panaikintas tiek, kiek jo 1 straipsnio b punkte ieškovėms nurodoma leisti atlikti patikrinimą dėl jų galimo dalyvavimo darant antrąjį pažeidimą, o likusią ieškinio dalį reikia atmesti.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 276 Pagal Procedūros reglamento 134 straipsnio 3 dalį, jeigu kiekvienos šalies dalis reikalavimų patenkinama, o dalis atmetama, kiekviena šalis padengia savo bylinėjimosi išlaidas. Kadangi ginčijamas sprendimas iš dalies panaikinamas, reikia nuspręsti, kad ieškovės ir Komisija padengia savo bylinėjimosi išlaidas. Taryba, įstojusi į bylą palaikyti Komisijos reikalavimų, padengia savo bylinėjimosi išlaidas pagal Procedūros reglamento 138 straipsnio 1 dalį.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (devintoji išplėstinė kolegija)

nusprendžia:

- 1. Panaikinti 2017 m. vasario 9 d. Komisijos sprendimo C(2017) 1054 *final*, kuriuo nurodyta *Casino, Guichard-Perrachon* ir visoms jos tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojamoms bendrovėms leisti atlikti patikrinimą pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 20 straipsnio 1 ir 4 dalis (byla AT.40466 – *Tute 1*), 1 straipsnio b punktą.**
- 2. Atmesti likusią ieškinio dalį.**
- 3. *Casino, Guichard-Perrachon, Achats Marchandises Casino SAS (AMC)*, Europos Komisija ir Europos Sąjungos Taryba padengia savo bylinėjimosi išlaidas.**

Gervasoni

Madise

da Silva Passos

Kowalik-Bańczyk

Mac Eochaidh

Paskelbta 2020 m. spalio 5 d. viešame teismo posėdyje Liuksemburge.

Parašai.

Turinys

I. Teisinis pagrindas	2
II. Ginčo aplinkybės	3
III. Procesas ir šalių reikalavimai	4
IV. Dėl teisės	6
A. Dėl ieškinio pirmojo pagrindo, susijusio su Reglamento Nr. 1/2003 20 straipsnio neteisėtumu grindžiamu prieštaravimu	6
1. Dėl neteisėtumu grindžiamo prieštaravimo priimtinumui	6
2. Dėl neteisėtumu grindžiamo prieštaravimo pagrįstumo	9
a) Dėl pirmojo prieštaravimo, susijusio su teisės į veiksmingą teisinę gynybą pažeidimu	9
b) Dėl antrojo prieštaravimo, susijusio su procesinio lygiateisiškumo principo ir teisės į gynybą pažeidimu	17
B. Dėl antrojo ir trečiojo pagrindų, susijusių su pareigos motyvuoti nesilaikymu ir teisės į būsto neliečiamybę pažeidimu	20
1. Dėl pareigos motyvuoti nesilaikymo	21
2. Dėl teisės į būsto neliečiamybę pažeidimo	23
a) Dėl proporcingumo principo laikymosi	24
1) Dėl tikrinamų įmonių ir patalpų	24
2) Dėl patikrinimo trukmės	27
3) Dėl patikrinimo datos	28
b) Dėl Komisijos pakankamai svarių įrodymų turėjimo	28
1) Dėl Komisijos turimų įrodymų nustatymo	29
2) Dėl Komisijos turimų įrodymų pakankamo svarumo vertinimo	31
i) Dėl ginčijamą sprendimą pagrindžiančių duomenų formos	32
ii) Dėl ginčijamą sprendimą pagrindžiančių įrodymų autorių	36
iii) Dėl ginčijamą sprendimą pagrindžiančių įrodymų turinio	37
– Dėl pakankamai svarių įrodymų, susijusių su pirmojo pažeidimo įtarimu, nebuvimo	39

– Dėl pakankamai svarių įrodymų, susijusių su antrojo pažeidimo įtarimu, nebuvimo	42
Dėl bylinėjimosi išlaidų	45